KNJIŽNICA EDVARDA KARDELJA V CELJU

SKUPŠČINA OBČINE DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI
UREDNIŠTVO SAVINJSKI OBČAN ŽALEC

SREČNO 1984

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM

Celje - skladišče
D-Per
III 5/1983
1119830994,12
COBISS

SAVINJSKI OBČAN

Leto VI
Številka 12
December 1983

»SAVINJSKI OBČAN« izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec.

Ureja uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Elza Golob, Franc Izlakar, Franc Ježovnik, Kristjan Markovič, Cveta Mikuž, Irena Terglav, Lojze Trstenjak, Breda Verstovšek, Marjan Vidmar, Nevenka Žohar in Milan Žolnir.
Naslov uredništva: Žalec, Ulica heroja Staneta 1, telefon 710-671
Grafična priprava: Savinjski občan
Tisk: ČGP Večer Maribor
Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik »Savinjski občan« oproščen prometnega davka.

Novoletna

Staro leto se poslavlja, novo roko nam ponuja.
Naj ostane za pečjo, kdor za starim se še kuja!
Zbogom jeze in zamere, zbogom dolg obraz,
saj s polnim košem presenečenj k nam prihaja dedek Mraz.

Ker ni bilo redukcije, smo v koš poškilili za vas:

Zdaj nikar se ne jezite, ker ni izpolnil vseh želja.
Nikar vsi v en glas ne zapojte:
Stabilizacija za vse velja!
Ker note te so dolgočasne, teksta pa še vsak ne zna.

Dajmo! Vse črne misli stlačili bomo v sili,
da jih staro leto posuši,
da novo le lepe misli nam rodi:
da bi v tem letu bogato dozorela nam pšenica,
da bi z dobrim, čistim vinom vsem nam teknila resnica,
da dolino zelenega zlata vsaka ujma bi obšla,
da bi veliko ga nabrali in za drag denar prodali,
da bi znanje bogatili vseh tristo dni in nekaj čez,
da bi ustvarjalno ga rabili; vse leto delali zares,
da golob z oljčno vejico bi preletel ves svet,
da ljubezen bi ogrela mrzli svet raket!

In nazadnje še tiste drobne smešno-resne želje:
naj mlinček vaške klepetulje vsak dan v prazno melje,
naj vsak nasmeh, vsak stisk roke bo iskren,
naj vsak poljub le srečo vrne,
naj bi otroci zdravi rasli, nas po brihtnosti preraslí!
Vse slabo naj se na dobro obrne,
za zdravje in pogum v novem letu
vsak ga naj do mere zvrne!

-a-

Novo vodstvo Zveze borcev

Na programsko volilni konferenci so se sestali delegati občinskega odbora ZZB NOV Žalec. Po uvodnem poročilu predsedstva, ki ga je podal predsednik Anton Kotnik, so delegati ocenili opravljeno delo. Ugotovili so, da se je borčevska organizacija uspešno vključevala v prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo in razvoj občine, pri čemer je imela vedno izostren odnos do nepravilnosti v naši družbi. Prav tako so uspešno razvijali tradicije NOB med mladino, posebno skrb pa so namenjali članstvu. Delegati so se dosedanjemu predsedniku Antonu Kotniku zahvalili za opravljeno delo, za novega predsednika pa izvolili Rada Cilenška iz Griž. Dolžnost podpredsednika bo tudi v naslednjem mandatu opravljal Ivan Uranjek.

Več o konferenci OO ZZB NOV Žalec bomo poročali v naslednji številki.

VOLILNE KONFERENCE ZK

V tem mesecu potekajo volilne konference osnovnih organizacij ZK, ki naj bi bile zaključene do srede januarja naslednjega leta. Poleg volitev vodstev osnovne organizacije ocenjujejo opravljeno delo v zadnjih dveh letih, predvsem pa uresničevanje nalog po šesti, sedmi in osmi seji CK ZKS in deseti seji CK ZKJ. Poleg tega morajo osnovne organizacije oceniti družbenoekonomske in politične razmere ter program ekonomske stabilizacije za naslednje leto. Seveda pa je za uresničevanje nalog nujna večja idejna in akcijska učinkovitost vsakega člana ZK in osnovnih organizacij, kar terja tudi jasnejšo ločnico med delavnimi in nedelavnimi komunisti.

jk

Dan naših oboroženih sil

22. december je dan naših oboroženih sil. Letos ga praznujemo hkrati s 40-letnico AVNOJA in 40-letnico legendarne bitke na Sutjeski.

Naše oborožene sile trdno stojijo na braniku domovine, zato smo nanje upravičeno ponosni. Vsem pripadnikom čestitamo za praznik — 22. december.

Iz uredništva

VSEBINSKA ZASNOVA V LETU 1984

Zopet je leto naokoli in čas, da ocenimo, kako smo uresničili vsebinsko zasnovo za letošnje leto. Uredniški odbor in izdajatelj sta med letom ocenjevala sproti uresničevanje vsebinske zasnove; priznanja in pohvale pa v celoti potrjujejo pozitivno oceno. Tudi od vas, spoštovani bralci, smo prejeli vrsto pohval, ki so za nas priznanje, hkrati pa spodbuda za še boljši časopis. Tudi ob našem majhnem jubileju — petletnici izhajanja — smo ugotavljali, da je v tem kratkem obdobju Savinjski občan uspešno opravil svoje poslanstvo in s tem mnogo prispeval k boljšemu informiranju naših delovnih ljudi in občanov. Mnogim gre za to priznanje in zahvale, še posebej pa uredniškemu odboru, ki mu prav ta mesec poteka mandat. Seveda pa brez težav tudi ni šlo. Srečevali smo se s problemom pomanjkanja papirja, tudi cene so nam povzročale preglavice. Načrtovano kadrovsko okrepitev smo uresničili z zaposlitvijo novinarke Irene Jelen, kar pa ne pomeni, da si ne želimo razširiti kroga dopisnikov. Tudi v bodoče bomo le s skupnimi močmi bogatili časopis.

In kaj načrtujemo za leto 1984?

Vsebinske zasnove in podobe časopisa ne nameravamo spreminjati, kar pomeni, da jo želimo še dosledneje uresničevati z angažiranim in tudi bolj kritičnim pisanjem, da bi tudi mi prispevali svoj delež k uresničevanju zastavljenih ciljev gospodarskega in družbenega razvoja občine. Brez vaše pomoči pa tudi v letu 1984 ne bo šlo, zato vas tudi prihodnje leto vabimo k sodelovanju.

2. stran

Zaradi nesoglasij o izgradnji farme bekonov v Mali Pirešici so delegati zborov občinske skupščine na decembrski seji zavrnili celoten predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Žalec za obdobje 1981—85. Več o tem objavljamo na 2. strani.

3. stran

O letošnjem gospodarjenju v naši občini in o napovedih za prihodnje leto smo se pogovarjali z Ervinom Janežičem, predsednikom izvršnega sveta skupščine občine Žalec. Intervju objavljamo na 3. strani

VELEBLAGOVNICA ŽALEC

Pred prazničnimi dnevi obiščite NAMO — Veleblagovnico ŽALEC ter Prodajni center Levec, saj so vsi oddelki dobro založeni in vas pričakujejo!
Kupujte v Nami, NAMA nikoli ne razočara — svetuje dobro, postreže solidno.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO LETO 1984

PRODAJNI CENTER LEVEC

IZ NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

ITEO: Raziskovalno-svetovalna organizacija

V Jugoslaviji porabimo približno eno tretjino energije za ogrevanje in pripravo tople vode. Z merjenjem porabe toplotne energije po stanovanjih z ustreznimi števci, tako imenovanimi kalorimetri, bi prihranili okrog trideset odstotkov energije, pri čemer pa ne bi znižali ogrevalnega standarda.

Takšne ugotovitve oziroma mnenja so zapisana v študiji Merjenje porabe toplote, ki so jo pred tremi leti izdelali delavci Inštituta za trženje, ekonomiko in organizacijo. Čeprav ima inštitut že nekaj let svoj oddelek v Žalcu, pa je njihovo delo našim občanom v glavnem nepoznano. Kaj pravzaprav je Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo ali na kratko ITEO?

NAŠE DELO JE USMERJENO V GOSPODARSTVO ...

»Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo je raziskovalno-svetovalna organizacija združenega dela, njen temeljni cilj pa je pomagati združenemu delu ter hitro in učinkovito razreševati njegove poslovne probleme,« je razložil direktor projektov Janko Kač.

Sedež inštituta, katerega ustanovitelj je bila Gospodarska zbornica Slovenije pred dvajsetimi leti, je v Ljubljani, po en oddelek pa deluje še v Kranju in Žalcu. Skupno zaposluje inštitut okrog petdeset delavcev.

Delovanje ITEO-ja je razdeljeno nekako na štiri področja. Organizacijam združenega dela nudi pomoč na področju trženja in usmerjanja razvoja. Tu sodelujejo predvsem pri opredeljevanju dolgoročnega razvoja, svetujejo pri sprejemanju važnejših poslovnih odločitev v tekočem poslovanju, raziskujejo domače in tuje tržišče za posamezne proizvode ali skupine proizvodov glede na razvojne tendence in glede na izvozne možnosti ali pa preizkušajo nove proizvode na tržišču.

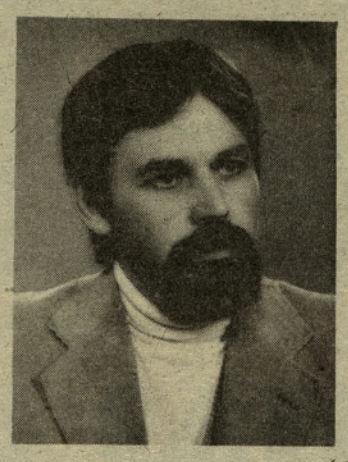

Janko Kač

Inštitut je prisoten tudi na ekonomsko-finančnem področju. Delavci ITEO-ja namreč svetujejo pri izdelavi dolgoročnih, srednjeročnih in letnih planov, izdelujejo investicijske in sanacijske programe ter pomagajo pri delu finančne in računovodske službe.

Načrtovanje celotnega poslovnega informacijskega sistema organizacij združenega dela ali posameznih delov (nabavni, prodajni, proizvodni) je prav tako eno izmed vprašanj, s katerim se ukvarjajo delavci inštituta, prav tako pa tudi z raznimi drugimi vprašanji s področja organizacije in informatike.

V zadnjem času se strokovnjaki vse bolj lotevajo tudi področja ekonomskih odnosov s tujino, kjer za organizacije združenega dela izdelujejo ali pa predlagajo projekte pri opravljanju gospodarske dejavnosti v tujini, nudijo pomoč pri izvozu itd.

»V glavnem je vse naše delo usmerjeno v gospodarstvo,« je dejal Janko Kač in pri tem še opozoril, da je vsako delo, projekt ali pa raziskava skupinsko delo, zato je potrebno tesno sodelovanje vseh zaposlenih, bodisi v Ljubljani, Kranju ali v Žalcu.

USPEH JE ODVISEN OD SODELOVANJA Z DELOVNO ORGANIZACIJO

V Žalcu deluje ITEO že sedem let, enota pa trenutno zaposluje štiri delavce. »Naše delo v žalski občini je v glavnem omejeno na dvoje področij: na področje graditeljstva in pa na področje dolgoročnega razvoja s poudarkom na razvoju družbenopolitične skupnosti,« je povedal Janko Kač.

Poleg razvojnih nalog za nekatere večje delovne organizacije na širšem slovenskem območju, so na žalskem ITEO-ju, skupaj z dvema drugima organizacijama, izdelali še plane stanovanjskega gospodarstva Slovenije za obdobje 1981—85. Delavci inštituta v Žalcu so pred leti izdelali tudi projekt o racionalni rabi energije, s katerim so posegli v širši jugoslovanski prostor.

V žalski občini so doslej tesneje sodelovali le z Sigmo, Gradnjo in delovno organizacijo Strojna, trenutno pa pripravljajo analizo razvojno-raziskovalne dejavnosti v občini Žalec.

In kakšna je uporaba teoretičnih dognanj in spoznanj v vsakdanji praksi? »Mnenja so deljena,« pravi Janko Kač.

»Tam, kjer je interes za sodelovanje z raziskovalno-svetovalnimi organizacijami, tam prihaja do dobrih rezultatov. Tam pa, kjer pričakujejo, da bodo vse opravile že same raziskovalne in svetovalne organizacije brez sodelovanja delovne organizacije, tam pa tudi uspehi niso najboljši.«

Irena Jelen

V študiji Merjenje porabe toplote je ITEO zapisal nekatere ugotovitve, ki so zaradi pomanjkanja energije v teh dneh še toliko bolj zanimive:

Ker zaračunavamo ogrevanje stanovanj v blokovni gradnji po pavšalu (na kv. meter), ogrevamo celotna stanovanja tudi takrat, ko so le-ta prazna. Po podatkih raziskave v Celju in Ljubljani je v dopoldanskem času ob delavnikih 63 odstotkov stanovanj popolnoma praznih, v 11-ih odstotkih je doma le ena oseba, v 7 odstotkih primerov pa dve osebi.

Tudi ob sobotah in nedeljah je pol dneva poprečno trikrat mesečno odsotnih 45 odstotkov družin. V tem času bi v primeru, da bi plačevali ogrevanje po dejanski porabi toplote, ogrevalna telesa izključili ali pa bistveno zmanjšali obseg ogrevanja.

Podobno je pri ogrevanju ponoči. 67 odstotkov stanovalcev je menilo, da nočno ogrevanje ni potrebno. V kolikor bi porabo toplote merili, bi verjetno vsi ti stanovalci gretje ponoči izključili.

Večkrat je v stanovanjih tudi prevroče, kar 64,5 odstotkov stanovalcev, ki so bili vključeni v raziskavo, pa je priznalo, da v takšnem primeru enostavno odprejo okno. Le 26,5 odstotka zapre oziroma pripre radiator, medtem ko 9 odstotkov stanovalcev na visoko temperaturo sploh ne reagira.

Zaradi nesoglasij delegati zavrnili družbeni plan

Zaradi nesoglasij o izgradnji farme bekonov v Mali Pirešici so delegati zborov občinske skupščine na decembrski seji zavrnili celoten predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Žalec za obdobje 1981—85.

Seja je bila v začetku decembra v prostorih Hmeljarskega doma v Žalcu. Uvodno obrazložitev sprememb in dopolnitev, zlasti glede dopolnitev prostorskega plana, je podal sekretar občinskega sekretariata za urejanje prostora, varstvo okolja in gradbeništvo Peter Marinšek.

Njegovi obrazložitvi sprememb in dopolnitev je sledila dolgotrajna razprava, vsa pozornost razpravljalcev pa je bila usmerjena v tisti del družbenega oziroma prostorskega plana, ki govori o izgradnji farme bekonov v Mali Pirešici.

Predstavniki krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, predstavniki investitorja in številni drugi so v razpravi nanizali vrsto argumentov za in proti izgradnji farme na predlagani relaciji.

Po večurni razpravi so člani delegacije krajevne skupnosti Žalec predlagali sprejem amandmaja, v katerem so zahtevali, da se »odločitev glede lokacije farme bekonov za 30000 pitancev odloži, dokler ne bo strokovno utemeljeno, v kolikšni meri bo izgradnja farme na predlagani lokaciji vplivala na zmanjšanje kvalitete bivalnega okolja.«

Delegati amandmaja niso sprejeli, čeprav so poskušali doseči enotno stališče tudi z usklajevanjem med posameznimi zbori. Na koncu so delegati zavrnili celoten predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana za obdobje 1981—85. Predlog so ponovno obravnavali na izredni seji skupščine konec decembra, o sprejetih sklepih pa bomo poročali v naslednji številki.

Irena Jelen

Medtem je izvršni svet skupščine občine Žalec ponovno obravnaval predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana občine za obdobje 1981—1985. Na podlagi predlogov in stališč iz razprave o predlogu sprememb in dopolnitev družbenega plana (na seji vseh zborov občinske skupščine v začetku decembra) je iz predloga dopolnitev izločil predlog in varianto, ki se nanaša na lokacijo farme bekonov na Mali Pirešici in tako spremenjeno besedilo predlagal vsem zborom občinske skupščine v razpravo in sprejem.

Predlog glede lokacije farme bekonov na Mali Pirešici bo izvršni svet predložil vsem zborom občinske skupščine, ko bo v sodelovanju s strokovno službo SOZD Hmezad pridobil ustrezno dokumentacijo o vplivu farme na okolje.

NAJLAŽE JE ODGOVORNOST PREVALITI NA TUJA RAMENA

Zaradi nesoglasij glede lokacije in izgradnje farme so delegati zavrnili celoten predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana za obdobje 1981—1985, s tem pa so sprožili vrsto negativnih posledic.

Družbeni plan vključuje tudi prostorski del, usklajen z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti. Zaradi potrebnega usklajevanja z zakonom je že od prvega januarja letos veljala prepoved izdajanja lokacijskih dovoljenj. Prostorski plan je zdaj že usklajen, zaradi zavlačevanja in nesoglasij okrog sprejema dopolnjenega družbenega plana pa lokacijska dovoljenja še vedno ostajajo v predalih. S tem pa so marsikomu prekrižani računi in načrti pri izgradnji stanovanjskega ali kakšnega drugega objekta.

Kopičenja lokacijskih dovoljenj v predalih, nesmiselnega zavlačevanja in soočanja argumentov za in proti farmi, še zlasti ker ima vsak takšno strokovno mnenje, kakršnega pač potrebuje, sklicevanje takšnih in drugačnih sestankov in ne nazadnje tudi slabe volje in hude krvi sploh ne bi bilo treba, če ne bi odgovorni organi, ki krojijo usodo občinske politike, vsega bremena prevalili na ramena delegatov.

Nerazumljivo je, da so predstavniki izvršnega sveta, skupščine občine in drugih odgovornih teles med večurno razpravo molčali in niso povedali svojega stališča okrog predlaganih rešitev.

Nerazumljivo toliko bolj, ker so delegati povsem očitno in jasno povedali, da njihova stališča niso poznana. V sedanjih težavnih gospodarskih razmerah bi morali vsako odločitev v tem ali onem planu še kako pretehtati, ugotoviti vsa dejstva za in proti. Če pa že tega ni, pa bi lahko imeli vsaj jasno stališče do predlaganih oziroma načrtovanih ciljev in opredeljenih nalog, ne pa da celotno breme odločitve o tako pomembnih zadevah, kot je nova investicija, prevalijo na ramena delegatov.

Varnostni ukrepi ob redukcijah

Varčevalni ukrepi z omejitvami električne energije bodo v določeni meri vplivali tudi na požarno varnost. Strokovna služba skupnosti varstva pred požarom v občini Žalec opozarja na določene ukrepe, ki jih je potrebno uresničevati ob prekinitvi električnega toka in pri uporabi svetilk z odprtim plamenom:

— nujno je preveriti, ali so izključeni vsi elektroenergetski viri (svetila, peči, ventilacija, kotlarne, tehnološki postopki), v stolpnicah pa je potrebno izprazniti dvigala;

— zaostriti izvajanje ukrepov pri uporabi odprtega ognja na območjih, kjer se nahajajo vnetljive tekočine, plini in eksplozivne snovi;

— svetilke z odprtim plamenom naj stojijo na negorljivih podstavkih, od gorljivih stvari (zavese) pa morajo biti odmaknjene vsaj 30 cm;

— petrolejske svetilke je treba polniti samo s petrolejem, objemki za obešanje pa morajo biti zadosti močni;

— svetilke na butan ne smemo uporabljati v prostorih, kjer je temperatura nad 40 stopinj Celzija;

— svetilke ne smejo biti v dosegljivosti otrok; za hitro intervencijo morajo biti pripravljena gasilna sredstva (ročni gasilni aparat, vedro vode, pesek);

— posebno pozornost je potrebno posvetiti zlasti objektom, kjer se zbira več ljudi oziroma so nakopičene velike vrednosti (trgovine, gostinstvo, živinske farme).

Viljem Petek izroča odlikovanje Antonu Podkrajšku iz Prebolda

42 odlikovanj predsedstva SFRJ

Predsednik skupščine občine Žalec Viljem Petek je 42 zaslužnim občanom podelil odlikovanja predsedstva SFRJ.

Red dela z zlatim vencem je prejel Ivan Božnik, bivši direktor tovarne nogavic Polzela.

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo so prejeli: Oto Kranjc iz Vrbja, Peter Podgoršek iz Prebolda in Ivan Rizmal iz Polzele. Red dela s srebrnim vencem so prejeli Vlasta Bernik iz Žalca, Robert Briner iz Prebolda, Ivana Čehovin iz Žalca, Franc Dobravc s Polzele, Ivan Gabršek iz Šempetra, pokojni Ferdo Glavnik s Polzele, Pavlina Glušič iz Vrbja, Franc Korent iz Žalca, Ivan Kotnik iz Prebolda, Danijela Ocepek iz Žalca, Anton Podkrajšek iz Prebolda, Ivan Potekb iz Polzele, Vladimira Rode iz Žalca, Majda Skalin iz Žalca, Ilona Stepišnik iz Prebolda, Valentina Šket in Romana Tomažin iz Žalca.

Stane Jurjevec je prejel red za vojaške zasluge s srebrnimi meči. Medaljo za vojaške zasluge so prejeli Viljem Debeyc, Damjan Križnik, Marjan Kuzman in Franc Videmšek.

Peter Košmrlj, Jože Tkavc in Konrad Toman pa so prejeli medalje za vojaške vrline.

Medaljo zaslug za narod so prejeli Ivan Fale iz Braslovč, Jože Gabršek iz Prebolda, Milan Jezernik iz Šešč, Milena Kocman in Danijela Puncer iz Žalca, Marjan Sever s Polzele in Franc Vratnik iz Braslovč.

Vera Bombek, Stanko Jager, Marija Koritnik in Helena Talan in TT Prebold ter Karl Turnšek in Anton Klokočovnik iz Braslovč pa so prejeli medaljo dela.

jk

NAŠ NOVOLETNI INTERVJU

Ugodni gospodarski dosežki na pragu novega leta

O letošnjem gospodarjenju v naši občini in o napovedih za prihodnje leto smo se pogovarjali z Ervinom Janežičem, predsednikom izvršnega sveta skupščine občine Žalec.

»Kako ocenjujete gospodarska gibanja v naši občini v minulem letu in kakšni so proizvodni in poslovni rezultati?«

»Rezultati gospodarjenja v OZD so dobri, lahko bi rekli zelo dobri. Mislim na primerjavo s planskimi izhodišči, preteklimi obdobji, pa tudi primerjalno z rezultati nekaterih drugih občin v regiji ali republiki. Spričo vedno bolj zaostrenih pogojev gospodarjenja, nekaterih ne dovolj jasnih izhodišč ekonomske politike predvsem na začetku leta in ob obilici sprememb ugotavljamo, da so si OZD zelo prizadevale za dosego teh ciljev.

Bistvenega pomena je, da nismo samo zadržali globalno fizičnega obsega proizvodnje na ravni preteklega primerjalnega obdobja, to je leta 1982, ampak smo obseg proizvodnje v posameznih trimesečjih tega leta celo povečevali. To je bilo tudi plansko izhodišče za tekoče leto ter posledično naša skupna naloga. Že v preteklem letu smo to zapisali in zahtevali v operativnem načrtu ukrepov in aktivnosti v občini Žalec.

Fizični obseg proizvodnje pa ni bil skozi celo leto enakomeren, opazna so nihanja v posameznih mesecih, razlike so tudi med panogami in seveda med posameznimi organizacijami. Odvisno torej od delovnih naporov, oskrbe s surovinami, od intenzivnega vključevanja v mednarodne ekonomske odnose od sistema nagrajevanja po delu in še česa. Končno oceno bo pokazala analiza po zaključku poslovnega leta. Rezultati organizacij so glede proizvodnega plasiranega blaga na domačem trgu in močno povečanega fizičnega izvoza spodbudni.

Iz rezultatov devetmesečnega poslovanja izhaja 45 %-no povečanje celotnega prihodka, 41 %-no povečanje dohodka, 42 %-no povečanje čistega dohodka ter 42 %-no povečanje družbenega proizvoda — primerjalno z enakim obdobjem lanskega leta. Tudi nadaljnja delitev dohodka in čistega dohodka je ugodna ter skladna s sprejetimi dokumenti. Tako ugodna struktura delitve dohodka in čistega dohodka pa se odraža v povečevanju akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva.

Sredstva akumulacije in sredstva za reprodukcijo so se povečala za 55 odstotkov. Zaradi povečane rasti akumulacije in deleža v strukturi sredstev za reprodukcijo je porasla tudi rentabilnost poslovanja v celoti. V občini je kar 19 organizacij združenega dela, ki po rezultatih preučevanja obdobja poslujejo z nizko stopnjo rentabilnosti z izgubo, saj so pri preučevanju devetmesečnih rezultatov imeli izgubo le dve organizaciji združenega dela.

Smo pred koncem koledarskega in poslovnega leta in vem, da bo optimistična napoved iz dosedaj doseženih rezultatov tudi obveljala. V naslednjih letih bo treba ob absolutno nižji inflaciji doseči še večje realno povečanje rezultatov gospodarjenja.«

»Našo združeno delo v mednarodni menjavi dela in napoved za leto 1984?«

V devetih mesecih smo izvozili za cca 1,6 milijarde dinarjev oziroma za 11 odstotkov več kot lani. Na konvertibilno področje smo izvozili za 1,06 milijarde oziroma 17 % več kot lani. Delež izvoza industrije znaša v skupnem izvozu občine 90 %, v izvozu na konvertibilno področje pa 87 %. Skupen izvoz industrije je bil večji za 15 %, na konvertibilno področje pa za 26 %. Razmerje se bo spremenilo, ko bomo ob zaključku leta upoštevali kmetijstvo z glavno izvozno postavko — hmeljem.

Skupno smo uvozili v žalski občini v devetih mesecih za 975 milijonov din, kar je za 20 % manj kot v preteklem letu. Torej smo v tekočem letu bistveno več izvažali kot uvažali in smo ena redkih občin, ki ima zelo ugodno stopnjo pokrivanja uvoza z lastnim izvozom.

Kljub vsemu pa v blagovni menjavi s tujino ne dosegamo planske dinamike. Z izrednimi napori v naših OZD, predvsem v zadnjem trimesečju, verjetno ne bomo zaostali za letno planiranimi zneski.

V letu 1984 planiramo 15%-no skupno rast izvoza in 20 %-no rast konvertibilnega izvoza. Iz skupnih razprav in načrtovanj z našimi odgovornimi gospodarstveniki moremo povzeti, da bo potrebno veliko naporov, da bi dosegli začrtane naloge. Nekatere OZD so že na meji izvoznih možnosti, v drugih pa so še pogoji za nadaljnje povečanje izvoza.

»Letošnja investicijska vlaganja in programski obeti v prihodnjem letu?«

»Investicije so v SR Sloveniji in tudi v naši občini v realnem upadanju. Znane so omejitve, kriteriji, prednostne naloge in ostalo. Predvsem je problem kapital. Naša občina in naši investitorji niso nikoli pretiravali s prekomerno udeležbo kreditov tujih in domačih bank, kar so bili primeri v naši družbi. Pa vendar, če bi današnje podatke po strukturi udeležbe primerjali s tistimi nekaj let nazaj, bi ugotovili zelo nizko udeležbo tujih pa veliko udeležbo lastnih sredstev.

Od večjih naložb bi omenil sklepna dela na izgradnji mlekarne, nadaljevanje izgradnje (II. faze) tovarne za kmetijske stroje v SIP Šempeter, v tem letu smo zgradili objekte TT Prebold, končujemo izgradnjo TT Juteks na novi lokaciji, nabavili smo strojno opremo za TT Prebold in TN Polzela ter pričeli graditi nov preskrbovalni center v Preboldu.

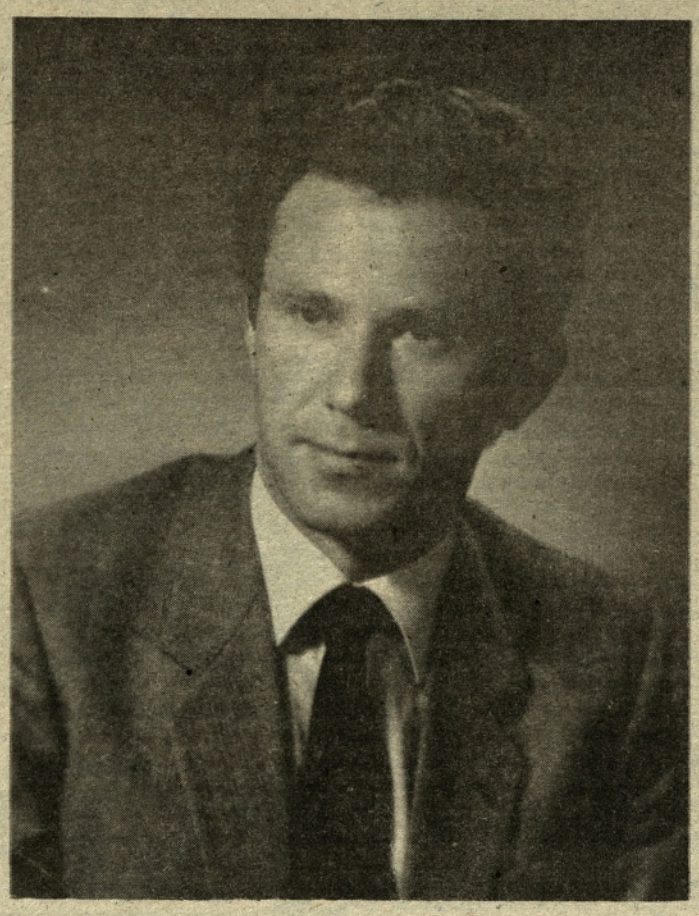

Ervin Janežič

Skupna izplačila za investicije bodo znašala cca 1,4 milijarde din, od tega za osnovna sredstva cca 1,2 milijarde din, pri tem pa ne bomo dosegli načrtovane 15% udeležbe investicij v družbenem proizvodu. Ostalih negospodarskih naložb po številu ne bi omenjal, so pa manjše. Od skupno izplačanih sredstev za investicije bo cca 84% porabljenih za gospodarske naložbe.

V prihodnjem letu planiramo več investicijskih naložb v industriji, predvsem zaradi nujnosti povečanja izvoza, in tudi v celotni sferi kmetijstva, torej naložbe v primarno proizvodnjo, izgradnjo kapacitet za pitanje živine, predelavo in ostalo.«

»Prednostne naloge v novem letu 1984?«

»Osnovna naloga je rast proizvodnje. Z učinkovitejšim delom, z večjo pripadnostjo do dela, z boljšim izkoristkom delovnega časa, boljšo organizacijo dela — in še bi lahko našteval — bo proizvodnja rasla. Prav s povečano proizvodnjo in učinkovitejšim gospodarjenjem in konkurenčno sposobnostjo se bomo vključevali v povečane izvozne napore oziroma mednarodno delitev dela, kar je ena naših osnovnih nalog.«

»Omejena poraba slabša položaj delavcev v družbenih dejavnostih. Kaj napovedujete v novem letu?«

»Omejitve na področju skupne in splošne porabe so v vseh resolucijskih dokumentih posebej izpostavljene. Skoraj vsem ekonomskim kategorijam, cenam, inflaciji se je načrtovala nižja rast. Zaradi močnega porasta cen in inflacijskih tendenc so se povečali dohodki v materialni proizvodnji in na osnovi veljavnih dogovorov, upoštevajoč še nekatere elemente, tudi osebni dohodki delavcev, zaposlenih v materialni proizvodnji.

Na področju družbenih dejavnosti pa se materialni stroški in osebni dohodki niso smeli povečevati za več kot je dovoljevala resolucija oziroma limitirani obseg porabe.

V prihodnjem letu naj bi se sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb dvigala za 20 % počasneje od nominalne rasti dohodka. V naši občini smo izračunali, da bi od 18% rasti dohodka dovoljeni obseg za skupno porabo znašal 1,07 milijarde din. Tak obseg sredstev skupne porabe bo omogočal rast mase, namenjene bruto osebnim dohodkom za 22,4 %, rast osebnih dohodkov na zaposlenega 20,6 % in rast materialnih stroškov za 25 %.

Boljše bo v letu 1984, saj ne bo dovoljena poraba vnaprej procentualno omejena in da bodo pogoji dela delavcev v družbenih dejavnostih v povezavi, čeprav z zaostajanjem, z delavci v materialni proizvodnji. Žal pa republiška in zvezna resolucija glede tega še nista usklajeni.

»Povezovanje s sosednjimi občinami in na širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru?«

»Občine v regiji skupno rešujemo mnogo zadev. To razreševanje je največkrat v sklopu drugih organov na ravni regije, to je odborov in komisij, ki pa ne delujejo le navznoter v regiji, temveč z zavzemanjem določenih skupnih stališč nastopamo do republiških organov. Pri tem opažamo določen napredek, zlasti po letu 1983, ko smo premostili določene medsebojne zapreke.

Žalska občina za razliko od preteklih let dobro sodeluje s celjsko in velenjsko občino, kjer so že opazni določeni uspehi in premiki pri razreševanju nekatere problematike. Dogovarjamo se za skupno zastavljene akcije in programe na več področjih. Tudi z revirskimi občinami je sodelovanje na vseh področjih vzorno. V letu 1983 pa smo poleg pobratenih občin Bačka Palanka in Kruševac podpisali listino o pobratenju še z občino Biograd na moru. V Biogradu na moru je TT Prebold zgradila sodobno tovarno.

Po poti vse boljšega sodelovanja bomo hodili tudi v prihodnjem.

»Kaj želite občanom za novo leto 1984?«

»Krepko zdravje in uspešno gospodarjenje!«

Vprašanja je zastavljal
Lojze Trstenjak

Dogovor primeren le za nekatere, resolucija preveč splošna

Osnutek dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984 in resolucija o izvajanju družbenega plana 81-85 v prihodnjem letu sta bili vprašanji, ki sta na decembrski seji vzbudili največ zanimanja članov predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov.

Dogovor se v svojih materialnih okvirih gibanj osebnih dohodkov in skupne porabe ter akumulacije naslanja na materialne okvire resolucije o politiki družbenega in gospodarskega razvoja Slovenije v letu 1984. Vsebina dogovora temelji na dokumentih ekonomske stabilizacije in zagotavlja, da tiste temeljne organizacije, ki ustvarjajo večji dohodek glede na vloženo delo in angažirana sredstva in imajo torej materialno osnovo, izločajo nadpoprečna sredstva za osebne dohodke, ob pogoju, da je nadpoprečna tudi akumulacija v primerjavi z angažiranimi sredstvi. In nasprotno, slabši poslovni rezultati se morajo odražati tudi na gibanju osebnih dohodkov.

Dogovor naj bi bil osnova za presojo razporejanja na porabo in akumulacijo v organizacijah združenega dela in bo veljal do sprejema samoupravnih sporazumov o razporejanju čistega dohodka v posamezni dejavnosti.

Člani predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov so dogovor pozitivno ocenili, „saj ne postavlja takšnih omejitev kot v lanskem letu." Največ pripomb so imeli člani predsedstva na točko, ki govori o kazalcih, po katerih naj bi v temeljnih organizacijah planirali, ugotavljali in stimulirali rezultate dela in poslovanja. Le-ti so po mnenju razpravljalcev veliko bolj ugodni za tiste temeljne organizacije, ki so že doslej dobro poslovale in se uveljavile pri izvozu svojih izdelkov na tuja tržišča. Člani predsedstva so opozorili, da je v strukturi našega gospodarstva vrsta delovnih organizacij, ki zaradi narave dela ali pa izrabljenih strojev nikakor ne bodo mogle povečati fizičnega obsega proizvodnje, kar je eden izmed osnovnih kazalcev za povečanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Prav tako so v razpravi opozorili tudi na vrsto organizacij, ki lahko izvozijo le en ali dva odstotka celotne proizvodnje (npr. gozdarstvo), zato kazalci v dogovoru nimajo zanje nobenega pomena. Le-ti namreč določajo, da se lahko povečajo sredstva za osebne dohodke v OZD, ki ustvarjajo vsaj pet odstotkov celotnega prihodka z izvozom blaga in storitev na konvertibilno področje. Podobne težave se bodo pojavljale tudi v kmetijstvu, trgovini, in nekaterih drugih dejavnostih.

Člani predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov so ob koncu sicer podprli dogovor, vendar so dodali zahtevo, da morajo delovne organizacije povsod tam, kjer bi dogovor oziroma predvideni kazalci imeli negativen vpliv, urediti stvari s samoupravnimi sporazumi po posameznih panogah. Le-ti morajo biti čimprej sprejeti.

V nadaljevanju so člani predsedstva obravnavali še resolucijo o izvajanju družbenega plana občine Žalec v letu 1984. Razpravljalci so v resoluciji pogrešali predvsem oceno uresničevanja dosedanjega dela, saj je ocena po njihovem mnenju marsikje premalo konkretna. „Veliko preveč je načelnih ugotovitev, premalo pa so določeni konkretni nosilci in roki posameznih nalog," so menili člani predsedstva. Ob koncu so opozorili še na dejstvo, da trenutno niso znani nekateri osnovni kazalci v letu 1984, npr. stopnja inflacije, devizna politika itd., kar bo verjetno terjalo še marsikatero spremembo in dopolnitev resolucije.

Irena Jelen

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

V spomin in opomin

Dušan Kveder

Vera Šlander

Organizacija OF na slovenskem Štajerskem je imela v letu 1942 hude izgube. Zaradi izdajstva je skoraj razpadlo jedro OF, življenje pa je izgubila tudi večina sekretarjev Partije.

Pokrajinski komite KPS za Štajersko je povsem izgubil zvezo s svojimi organizacijami.

V tem hudem času sta politično vodstvo prevzela člana PK KPS in štaba II. grupe odredov Dušan KVEDER in dr. Dušan KRAIGHER, organizacijo SKOJ-a pa Vera ŠLANDER — Lojzka.

Že v drugi polovici decembra 1942 pa je glavno poveljstvo vojske preosnovalo dotedanjo strukturo. Namesto grup odredov so nastale operativne cone. Med njimi tudi Štajerska operativna cona, imenovana IV. Sestavljali so jo Kamniški, Moravški, Kozjanski, Savinjski in Pohorski bataljon, ki je takoj za tem tragično končal. Poveljstvo cone je prevzel Franc ROZMAN — Stane, politični komisar je postal Dušan KVEDER — Tomaž, namestnik komandanta Peter STANTE — Skala, namestnik političnega komisarja pa Dušan KRAIGHER — Jug.

V sredini junija 1943 je štab IV. operativne cone nameraval s svojimi bataljoni Kamniško-Savinjskega odreda začeti večjo ofenzivno akcijo v Savinjski dolini. Ustanovili naj bi tudi Štajersko brigado.

V noči na 13. junij 1943 sta se Savinjski bataljon in štab IV. operativne cone že nahajala na Dobrovljah. V tem sestavu je bila tudi Vera ŠLANDER — Lojzka, ki je imela v coni svojo bazo kot sekretarka PK SKOJ-a za Štajersko.

Naslednjega dne pa sta po dobro opravljeni akciji na orožniško postajo v Zg. Tuhinju prispela na Dobrovlje še Kamniški in Zasavski bataljon.

Tega dne je namestnik komandanta cone Peter STANTE — Skala s svojim spremstvom odšel na Kozjansko, komandant Stane pa si je s štabom našel zavetje v manjši vrtači pod Črneto. Med nočnim počitkom je sprejel kurirja Savinjskega bataljona, razporejene pa so bile tudi straže. Malo pred jutrom je v tabor priletela granata in povzročila manjše razburjanje. Zaščitna četa se je srdito upirala nemškim policistom, vendar je bil pritisk sovražnika premočan. Borci so se pričeli umikati više v hrib — v zaščito bataljona. Med njimi sta se umikala tudi Jug in Lojzka, za njima pa komandant Stane. Rafal je najprej v prsa zadel Lojzko, da je omahnila med skale. Na pomoč ji je prihitel Jug, pa je bil tudi on takoj smrtno zadet v glavo.

Takrat pa je bil ranjen v ramo tudi komandant Stane.

Ko je streljanje na obeh straneh prenehalo, je Zasavski odred napravil protinapad na tabor, kjer se je borba pričela.

Našli so mrtvega Juga in Lojzko, pa tudi tri sovražne vojake.

Juga in Lojzko so pokopali skupaj. Danes nad njunim grobom stoji skromno kamnito obeležje.

Štab IV. operativne cone je zaradi nastalih izgub moral opustiti načrtovano akcijo v Savinjski dolini.

Od dogodkov je minilo že več kot 40 let. Spomin nanje pa je še živ in krut. Spomin — in opomin.

Cv. MIKUŽ

Zgodovino delavskega gibanja še bolj oživiti

»Odbor za tradicije delavskega gibanja je letos oživil svoje delo in tako pripomogel k ohranjanju zgodovine delavskega gibanja v občini,« so menili člani odbora, ko so na decembrski seji ocenjevali svoje letošnje delo.

Odbor, ki deluje pod okriljem občinskega sindikalnega sveta Žalec, je sodeloval pri pripravi srečanja rudarjev ob letošnjem občinskem prazniku, na katerem je bilo izpostavljeno predvojno delavsko gibanje in povojna leta obnove.

Poleg tega so člani odbora dali pobudo za zbiranje literature o delavskem gibanju, pripravljen pa je tudi prvi osnutek kronološkega pregleda delavskega gibanja v občini do leta 1922.

»Še vedno pa se je premalo pisalo o delavskem gibanju v glasilih delovnih organizacij,« so ugotavljali člani odbora. Odbor pa je našel tesno povezavo z občinskim glasilom, ki je skorajda v vsaki številki prinesel kakšen prispevek iz zgodovine delavskega gibanja. Da bi spodbudili glasila delovnih organizacij za objavljanje prispevkov o delavskem gibanju, so se člani odbora domenili, da bodo še v decembru sklicali sestanek z uredniki glasil v delovnih organizacijah in se dogovorili za tesnejše sodelovanje. Člani odbora za tradicije delavskega gibanja v prihodnjem letu načrtujejo tudi ureditev kronik delavskega gibanja v tistih delovnih organizacijah, kjer le-te še niso urejene.

Ob koncu letošnjega leta oziroma v začetku prihodnjega pa člani odbora načrtujejo tudi srečanje s predvojnimi ekonomskimi emigranti in člani njihovih družin, ki so se takoj po vojni izrekli za novo Jugoslavijo in se vrnili v domovino.

Prihodnje leto bo minilo petdeset let od gladovne stavke v Libojah, zato so se člani odbora dogovorili, da bodo obletnico primerno obeležili.

»1984. leta bo izdana monografija Polzele, ki mora hkrati z drugimi prispevki vsebovati tudi področje delavskega gibanja,« so ob koncu menili člani odbora za tradicije delavskega gibanja pri občinskem sindikalnem svetu.

Odkritje spominskega obeležja

V Ložnici pri Andražu so odkrili spominsko obeležje v spomin na pomembno partizansko akcijo 6. novembra 1944, ko so borci I. bataljona Šercerjeve brigade napadli in uničili nemški kamion, na katerem je bilo 28 nemških vojakov. V spopadu je padlo 17 okupatorjevih vojakov, 11 pa so jih zajeli.

Zbranim je ob odkritju spominskega obeležja v imenu pododbora Šercerjeve brigade za celjsko območje spregovoril Jože Marovt, ki je tudi sam sodeloval v tej akciji. Učenci osnovne šole in pevski zbor iz Andraža pa so pripravili krajši kulturni program. Spominsko obeležje so v varstvo sprejeli mladinci iz Andraža. jk

SPREJEM V ZK

Občinski komite ZKS Žalec je ob dnevu republike pripravil svečan sprejem za 26 novih članov. Med njimi je največ delavcev iz neposredne proizvodnje in mladih. Na svečanosti je novosprejetim članom ZK spregovoril sekretar medobčinskega sveta za celjsko regijo dr. Emil Rojc. Ko je govoril o nalogah in liku komunista je poudaril, da ZK v sedanjih zaostrenih gospodarskih in družbenih razmerah potrebuje ustvarjalne in predane sile za večjo idejno in akcijsko učinkovitost. Za vse novosprejete člane je občinski komite pripravil tudi seminar.

jk

SAVINJSKA DOLINA POD UDAROM NEMŠKIH VOHUNSKIH SLUŽB • Piše: Ivan Jurčec-Tomo

Hans (Johan) Berložnik, z gestapovskim imenom Hannes Hübner, ki ga je Lurker leta 1942 postavil za vodjo delovne skupine, je bil v Savinjski dolini Slovencem nedvomno najbolj nevaren sovražnik. Proti svojemu narodu je deloval že pred vojno. Povezan je bil z nacisti, ki so hoteli potujčiti naše kraje.

Takoj po prihodu nemškega okupatorja ga je vzel v službo celjski okrožni vodja Štajerskega Heimatbunda (kreisführer) Anton Dorfmeister. Uporabil ga je za vohuna v Savinjski dolini, zlasti na področju Šoštanja.

Povezal ga je tudi z vodjem celjske gestapovske izpostave SS Untersturmführerjem in kriminalnim komisarjem Hermannom JUNGOM. Povezali so ga tudi z vodjem varnostne izpostave (SD) v Celju SS hauptsturmführerjem Gustavom Fastom. Potrebovali so ga, ker je bil dober poznavalec naših krajev. Zaradi znanja slovenskega jezika je bil vodič in tolmač vsem varnostnim oficirjem.

Iz ohranjenih dokumentov je razvidno, da je bil J. Berložnik — Hübner glavni krivec razkritja prvih osvobodilnih organizacij od Šaleške do spodnje Savinjske doline. To potrjujeta med drugim njegovi pisni poročili gestapu z dne 20. in 22. oktobra 1941. Konec leta 1941 je bil Berložnik vodič in raztrganec v takoimenovani »Aktion Divjak«, ko je partizanski dezerter Ernest Divjak izdal številne aktiviste iz Žalca, Dobrovelj in krajev, kjer se je gibal I. Štajerski bataljon. Gestapo je s pomočjo Berložnika, Ernesta Divjaka in še nekaterih izdajalcev aretiral več deset partizanskih sodelavcev in aktivistov. Preko dvajset so jih ustrelili kot talce, ostali pa so bili poslani v taborišča, kjer so večinoma kmalu umrli.

Gestapo je Berložniku za izdajalsko prizadevnost dal nagrade po (1000, 2000 . . . nemških mark (RM). Drugi izdajalci so dobili manjše vsote.

Kako sta celjski gestapo in kreisführer Anton Dorfmeister ocenila svojega »častnega sodelavca«, tolmača in vodiča Hansa Johana Berložnika, roj. 21. 11. 1903, pove dokument, ki ga je šef gestapa v Celju 4. 112. 1941 poslal Lurkerju v Maribor. (B. Nr. II A 3687/41)

V predlogu za nagrado 2000 nemških mark (RM) je SS untersturmführer Hermann JUNG zapisal o Berložniku:

»Berložnik Johann je pogodbeni nameščenec pri političnem komisarju za podeželsko okrožje Celje. Kmalu po nastopu službe je v svojem prostem času tukajšnemu oddelku II A dajal dragocena obvestila o komunističnem delovanju v Pesju pri Velenju, Velenju in Šoštanju.

Po aretaciji prof. Novaka je prostovoljno pomagal v svojem prostem času tukajšni izpostavi. Opazoval je tajne postojanke slovenske Osvobodilne fronte in kurirske javke in s tem omogočal nadaljnje aretacije.

V akciji aretacij proti pripadnikom partizanskega gibanja, ki so bile potrebne na podlagi izjav aretiranih partizanov Ernesta Divjaka in Jožeta Hanžiča, je bil Berložnik ponovno na uslugo dan in noč kot terenski izvedenec, vodič in tolmač pri pohodih zaščitne policije in nameščencev tukajšne izpostave.

Na osnovi pred časom podanih zapažanj o dogajanjih v krajih: Žalec, Griže, Migojnice, Zabukovica in Dobrovlje, ki pa takrat za ukrepanje proti osumljivim osebam niso zadostovala, je sedaj mogoče krivcem dokazati krivdo na podlagi soočenj z Divjakom in Hanžičem. Glede na to, da je Berložnik z veseljem, ob vsakem času, ob vsakem vremenu, podnevi in ponoči na uslugo tukajšni izpostavi, predlagam za Berložnika, ki je nezadolžen, živi v slabih materialnih razmerah in prejema majhno plačo, denarno nagrado 2000 mark (RM). Izplačilo te nagrade priporočam, ker sodelovanje Berložnika za pomiritev Spodnje Štajerske ni dovolj ocenjeno. Izplačilo nagrade toplo priporoča tudi politični komisar (kreisführer) Pg. Anton Dorfmeister.«

H. JUNG l. r.

(Faksimile dokumenta: Muzej revolucije Celje in v knjigi Karl Forte: Nič več strogo zaupno II. str. 158.

Berložnika je vodja gestapa Jung za njegovo prizadevno delo predlagal 19. 11. 1942 za odlikovanje. V predlogu za vojno zaslužni križ II. reda (Kriegsverdienstkreutz II. Klasse) je Jung zapisal, da je izključno Berložnikova zasluga, da so prijeli španskega borca in funkcionarja OF Boža Mravljaka iz Šoštanja. Berložnikova zasluga je razbitje terenskih organizacij v Šoštanju in Velenju in sploh je veliko storil proti širjenju partizanstva.

Ivan Berložnik — Hübner Hans — SS scharführer

Tudi celjski politični komisar (parteigenosse) A. Dorfmeister je ocenil, da je Berložnik za nacizem zelo zaslužen, zato ga je 13. oktobra 1942 na »Bundesführung« v Mariboru predlagal za sprejem v Hitlerjevo stranko NSDAP.

Spomladi 1942 je gestapo Berložnika sprejel za svojega uslužbenca. Postal je »kriminalni asistent« in dobil čin SS unterscharführer, kmalu pa je postal SS scharführer.

Zaupali so mu vodilne funkcije v gestapu in SD. Šoštanj in Velenje sta bila njegova prvenstvena terena. Poslali pa so ga povsod, kjer je bilo treba opraviti »nujne zanesljive akcije«. Lurker mu je zaupal funkcijo vodje oporišča IV. N. v Šoštanju. Bil vodja oporišč v Šmartnu ob Paki, Mislinju, Kostanjevici na Krki. Nekaj časa je bil »desna roka« SS oberscharführerja Hansa Göttleja, ki ga je poslal v gegenbando »Nikola« v Zg. Savinjski dolini.

Ko je bila 1944 Savinjska dolina razglašena za »Bandengebiet« in so formirali okupatorji lovske odrede (Jagdkommando«) je bil Berložnik postavljen za vodjo »Jagdkommando Schönstein«. Zaupali so mu tudi važne naloge v bojni skupini »Treeck«.

(se nadaljuje)

Opomba:
Faksimile in prepise dokumentov o Berložniku hrani Muzej revolucije Celje in Muzej narodne osvoboditve Maribor.

V GLASILIH DELOVNIH ORGANIZACIJ SMO PREBRALI

SIP obvestila

PRIMANJKUJE NAM DEVIZ

Pri zadnjem pregledu naših deviznih dolgov smo ugotovili, da se naš negativni saldo nenehno povečuje in da je že dosegel vrednost 1.750.000 ZDA dolarjev. To je za nas naravnost astronomsko število in pri naših možnostih izvoza je do konca leta nemogoče pridobiti toliko deviz.

Postavlja se vprašanje, komu dolgujemo in kaj to predstavlja za delovno organizacijo. Največ dolgujemo ravno našim pomembnim dobaviteljem, od katerih pa smo tudi najbolj odvisni. To so: »Slovenske železarne Ravne, MKS Smederevo, Tigar Pirot, Sava Kranj, Oprema Kočevje, Prvi partizan Titove Užice in drugi.

Dolg že vpliva na obnašanje nekaterih dobaviteljev in na Jesenicah npr. ne dobimo več HOP profilov, pločevine v posebni kvaliteti in zadostnih količin VAC žice. V Smederevu nas ne uvrščajo več v plan proizvodnje, tako da smo pri dekapiranih pločevinah povsem odvisni od trgovine. Le-ta je nezaložena, cene pa so zaradi različnih poti, po katerih pride material v trgovino, do sto odstotkov večje kot pri direktni dobavi iz železarne. Tako izgubimo pri vsakem kilogramu 40 do 50 din. Težave so se pričele tudi pri dobavi gum iz delovne organizacije Tigar v Pirotu, saj jih dobivamo v minimalnih količinah in le še s težavo pokrivamo potrebe proizvodnje. Podobno je tudi v Savi Kranj, kjer bi že morali pričeti s proizvodnjo jermenov in gum za spomladansko proizvodnjo obračalnikov v tozd Tovarna kmetijskih strojev, da bi lahko spremljali njihove potrebe, vendar do danes tega še niso storili, ker jim nismo poravnali letošnjega dolga.

Lahko rečemo, da je situacija skrajno resna in jo moramo rešiti čim hitreje. Pot zato je zaenkrat samo ena — čim večji izvoz in povečana devizna prodaja doma, tudi za ceno večjih popustov, drugače se nam lahko zgodi, da ne bo več mogoče zagotavljati osnovnega materiala.

FERRALIT DANES

ZAKAJ NESREČE PRI DELU NARAŠČAJO?

Ko smo analizirali delovne nesreče za devet mesecev, smo ugotovili, da pričakovanja v začetku leta žal niso uresničena. Takrat smo objavili, da je bil dosežen svojevrsten rekord, ko mesec in pol ni bilo nobene nesreče.

Že spomladi pa so se pričele nesreče pogosteje dogajati. Ta pogostost je velika zlasti zadnje mesece, posebej pa izstopajo nesreče v mesecu oktobru, ko jih je bilo kar trinajst, kar je za trideset odstotkov več kot v celem prvem trimesečju.

Petinsedemdeset odstotkov vseh nesreč se zgodi zaradi delavčeve malomarnosti in le petindvajset odstotkov je tehnološko pogojenih, le-te pa so se zgodile zaradi opuščanja varnostnih ukrepov. Vprašajmo se, kako lahko dovolijo delovodje, da delavci delajo brez zaščitnih sredstev na najbolj nevarnih delovnih mestih. Naloga delovodje in vsakega neposredno nadrejenega je, da delavca, ki ni ustrezno zaščiten, oddalji z delovnega mesta.

Vedno in na vsakem mestu poudarjamo, da so dela in opravila talilca, vlivalca in delavcev v livarni težka in nevarna, dovolimo pa, da delajo brez zaščitnih gamaš, brez očal ali čelade. Posledice tega so nesreče pri delu, zaradi katerih smo v zadnjem času izgubili več kot petdeset delovnih dni, kar pomeni več kot dva in pol delavca cel mesec dni.

ŠEMPETER, 25.11.1983

ŠTEVILKA: 34/1983

SKUPNA POTA

agros

glasilo združenih OZD SOZD agros Šempeter

V BOLOGNI

Letos smo se prvič predstavili na velesejmu kmetijskih strojev v italijanski Bologni.

Sejem je značilen po tem, da so posamezni razstavni paviljoni specializirani po vrsti izdelkov.

Zato je ponudba in konkurenca kaj hitro in lahko razvidna. Za nas je letošnji bolonjski sejem pomemben tudi zato, ker smo na njem sklenili prvi veliki izvozni posel v Italijo za leto 1984.

Vrednost posla dosega tri milijarde lir oziroma dva milijona ZDA dolarjev. Izvozili pa bomo skupaj 3100 komadov naših izdelkov-kmetijskih strojev. Po količini bo izvoženo največ obračalnikov za seno in trosilnikov mineralnih gnojil (okoli 500 komadov). Pomembne so tudi količine nakladalno rezalnih prikolic, rotacijskih kosilnikov in transportnih prikolic (okrog 300 komadov).

Naše izdelke bodo v Italiji prodajale številne trgovske hiše. S tem bo ponudba naših strojev prisotna v vsej srednji in severni Italiji, kjer pride zaradi razvitega kmetijstva v poštev ta mehanizacija.

Izbor tekstov: Irena Jelen

SAMOUPRAVNE AKTE USKLADITI Z ZAKONOM

Do konca letošnjega leta morajo organizacije združenega dela dopolniti samoupravne splošne akte in jih uskladiti z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Da bi pomagala organizacijam združenega dela pri usklajevanju, sta Občinski svet ZSS in družbeni pravobranilec občine Žalec v prvi polovici decembra sklicala v Žalcu posvet o potrebnih spremembah in dopolnitvah samoupravnih aktov.

Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu je lani sprejel Zvezni zbor Skupščine SFRJ. S tem zakonom je predpisana dolžnost, da delavci temeljne organizacije združenega dela in delovnih skupnosti uskladijo določbe samoupravnih splošnih aktov, s katerimi se urejajo odnosi v zvezi z gospodarjenjem z investicijskimi sredstvi ter v zvezi z uveljavljanjem pravic delavcev do dela osebnega dohodka na podlagi minulega dela. Tako bodo delavci morali dopolnjevati in usklajevati zlasti samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo, samoupravne akte o razporejanju in delitvi dohodka in čistega dohodka ter samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov.

Organizacije združenega dela morajo določbe v samoupravnih aktih uskladiti z zakonom do konca letošnjega leta. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je organizacijam združenega dela že poslal konkretna navodila, k uresničevanju dogovorjenih ciljev pa je s posvetom prispeval tudi občinski svet zveze sindikatov.

Irena Jelen

Zaradi velike podražitve pogonskih goriv — butan-propan sta se podražila kar za 300 odstotkov — je usahnil dohodek izdelovalcem keramike

Keramična Liboje izvozi polovico proizvodnje

»Panoga keramične industrije se zaradi velikih podražitev pogonske energije spoprijema z nenehnimi težavami. Podatek, da so letos »prigospodarili« ob 29 milijardah st. dinarjev akumulacije kar 66 milijard izgub, opozarja na nevzdržno situacijo keramične industrije v Jugoslaviji,« nam je v razgovoru povedal Franjo Tilinger, direktor Keramične industrije Liboje.

Keramična industrija Liboje je ena redkih proizvajalcev keramike, ki bo tudi letošnje poslovanje sklenila uspešno. Uspešnost se kaže v dobri organizaciji dela in v izvozni usmeritvi in to predvsem na konvertibilni trg. Tako bodo letos izvozili kar polovico proizvodnje, od tega dve tretjini na zahodna tržišča. Izvozna naravnanost jim zagotavlja dobro preskrbo z materiali iz uvoza, to pa je bilo hkrati zagotovilo, da so lahko vsa naročila na tuje izpolnili v dogovorjenih rokih.

Položaj na tujem ni rožnat, prej bi lahko trdili, da se proizvajalci keramike iz Jugoslavije spoprijemajo na inozemskih tržiščih z velikimi težavami, kajti ponudba zdaleč presega povpraševanje.

Letos je bila njihova velika uvoznica keramike Italija. Uspešno so prodajali svoje izdelke še v Angliji, Nemčiji pa tudi na Danskem, Švedskem in v Grčiji. Veliko zanimanje je seveda tudi na vzhodu., vendar bodo na klirinški trg v bodoče prodajali manj izdelkov. Pri tem morajo računati tudi na domače potrebe jugoslovanskega trga.

V Libojah načrtujejo tudi v novem letu obdržati letošnji trend izvoza; v glavnem na že ustaljene trge. To ne bo lahka naloga, kajti tržišče zahteva ustrezno kvaliteto. Ob takšni izvozni usmeritvi najbrž ne bo možno v celoti zadostiti domače potrebe. Položaj je sedaj tak, da so izvozni posli na prvem mestu.

Le. Tk.

KTI JUGOSLAVIA

Srečno novo leto želi

Stanarine bodo dražje za dobro polovico

S prvim februarjem 1984 bomo plačevali za 66,88 odstotkov višje stanarine, v kolikor ne bodo administrativno določene. To naj bi bil odločilni korak k prehodu na ekonomske stanarine, le-te pa naj bi zagotovile enostavno reprodukcijo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini. Prehod na ekonomske stanarine mora biti končan do konca leta 1985.

V zadnjih nekaj letih so številni administrativni ukrepi v občini in tudi drugod po Sloveniji zadrževali rast stanarin, predvsem zato, da bi preprečili še nadaljnje zmanjševanje življenjskega standarda. V sredini letošnjega leta pa je v širši družbeni skupnosti bila sprejeta odločitev, da je do konca leta 1985 treba uresničiti prehod na ekonomske stanarine in tako zagotoviti enostavno reprodukcijo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini. Pri tem bodo s samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi v občinah morali sodelovati tudi izvršni sveti in družbenopolitične organizacije.

V žalski občini znaša programirana stopnja stanarine 2,34 odstotkov od revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada. To stopnjo moramo doseči do konca let 1985, da bo zagotovljena enostavna reprodukcija stanovanj. Danes namreč znaša obstoječa stanarina le 40,61 odstotkov programirane stanarine. Ob 66,88-odstotnem povečanju stanarine in najemnine za poslovne prostore v prihodnjem letu in pa 47,55-odstotnem povišanju v letu 1985 bi v občini uresničili prehod na ekonomske stanarine. Ob tem pa seveda še ni znana inflacija v naslednjih letih, kar bo pri izračunih prav tako potrebno upoštevati.

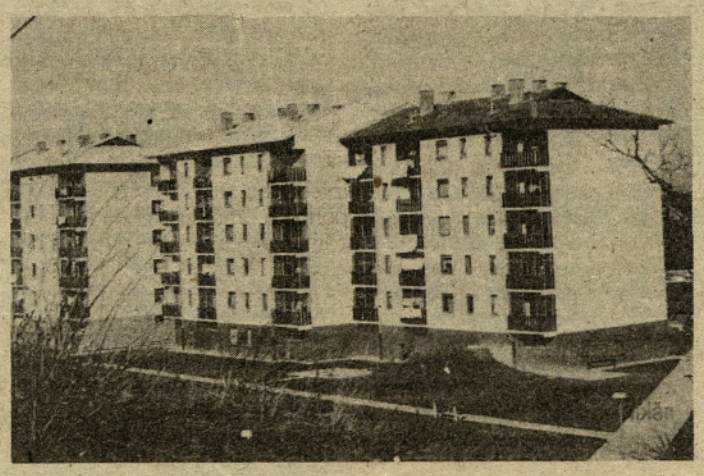

Zaradi predvidene visoke stopnje povišanja stanarin je samoupravna stanovanjska skupnost že predlagala spremembo lestvice subvencioniranja stanarin družinam z nizkimi dohodki. Letos je v občini bilo 124 subvencionirancev, kar je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko manj. Leta 1982 je bilo v občini namreč 134 subvencionirancev, letos pa je njihovo število nekoliko manjše, predvsem zaradi povečanja osebnih dohodkov. Zaradi precejšnjega povišanja stanarin pa samoupravna stanovanjska skupnost pričakuje, da bo prihodnje leto število tistih, ki bodo zaprosili za subvencioniranje stanarin, ponovno narastlo.

Irena Jelen

Odlok o javnem redu in miru v razpravi

Zbori občinske skupščine so sprejeli osnutek odloka o javnem redu in miru ter komunalni ureditvi, v teku pa je javna razprava. O vsebini in namenu odloka smo se pogovarjali s sekretarjem sekretariata za notranje zadeve Jožetom Kučerjem.

Kateri razlogi so narekovali sprejetje novega odloka o javnem redu in miru ter o komunalni ureditvi?

»Po podatkih se število prekrškov s področja javnega reda in miru povečuje. Leta 1981 je bilo 377 prekrškov, lani pa že 536. Odlok iz leta 1966, ki je bil dopolnjen leta 1974, je zastarel, predvsem pa so sankcije neučinkovite. Takšna je bila tudi ugotovitev pravosodnih organov, delovni ljudje in občani pa zahtevajo odločnejše in učinkoviteje ukrepanje zoper kršilce javnega reda in miru, varstva premoženja ter varstva zunanjega videza kraja. Večkrat pa smo ugotavljali, da zoper posamezne primere občinski upravni organi, zlasti pa inšpekcijske službe, nimajo zakonske osnove za ukrepanje.«

Kako je v odloku opredeljeno varstvo občanov proti hrupu in kako bo z javnimi prireditvami v bodoče?

»Praviloma bodo morali javne prireditve organizatorji izvesti v zaprtih prostorih, da ne bo moten nočni mir in počitek delovnih ljudi in občanov. Za javno prireditev, ki bo trajala dlje kot do 22. ure, pa si bo organizator moral pridobiti posebno dovoljenje. Seveda bo moral poskrbeti za ustrezen red na prireditvi in varstvo udeležencev prireditve, parkirni prostor za motorna vozila in njihovo zavarovanje. Vlomi v avtomobile so najštevilnejši prav na prireditvah. V osnutek odloka smo tudi zapisali, da je zadrževanje mladine do 15. leta starosti na prireditvah, v gostinskih lokalih in drugje po 22. uri brez spremstva staršev ali skrbnika prepovedano.«

Zakaj je bilo potrebno varstvu ljudi in premoženja nameniti največ prostora v odloku?

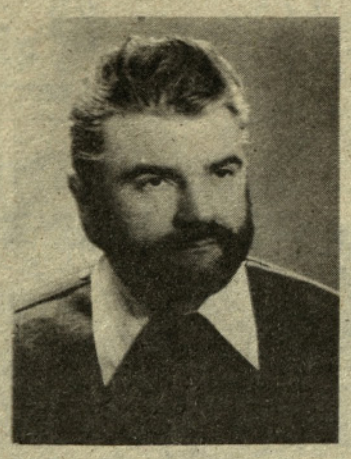

Jože Kučer

»Varstvo ljudi in premoženja je zapisano v 31. točkah odloka, saj je na tem področju največ problemov. Predvsem si želimo zagotoviti večjo varnost ljudi in ukrepati proti tistim, ki to varnost ogrožajo. Za poškodovanje napisnih tabel, javnih znamenj, prometnih znakov, javne razsvetljave in drugih predmetov za splošno rabo na javnem prostoru so predvidene ostrejše kazni. Med drugim naj omenim tudi odgovornost za zaklepanje stanovanjskih objektov, skladišč in zaprtih dvorišč, odgovornost za vzdrževanje in popravilo zgradb, naprav, ograj in drugih objektov tako, da ne ogrožajo varnosti ljudi.«

»Kakšne so dolžnosti lastnikov in upravljalcev stanovanjskih in drugih zgradb?

»Tu gre predvsem za vzdrževanje zgradb in njene okolice, pločnikov in cest tako, da le-te ne kvarijo zunanjega videza kraja. Lastniki javnih lokalov in poslovalnic pa so dolžni skrbeti tudi za urejenost izložbenih oken.«

Odlok je v javni razpravi. Kako se lahko občani seznanijo z vsebino?

»Osnutek odloka je bil objavljen v glasilu Delegat, št. 10, ki je izšel meseca oktobra. Dvofazni postopek pa pomeni, da lahko vsakdo posreduje pripombe, ki jih sprejema izvršni svet do konca februarja naslednjega leta, ko bo skupščina obravnavala predlog.«

Morda še nekaj o kazenskih določbah.

»Za kršitelje odloka o javnem redu in miru ter o komunalni ureditvi so predvidene denarne kazni od 10.000 do 200 din. Uvedbo postopka zaradi prekrška lahko predlagajo inšpektorji, organi za notranje zadeve, organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti ter oškodovani občani. Najučinkovitejši proti kršiteljem javnega reda in miru pa bomo občani sami z odgovornejšim samozaščitnim obnašanjem, kar je ne le naša pravica, ampak tudi dolžnost.«

jk

Preskrba bo odvisna od proizvodnje

Preskrba v letošnjem letu ni doživljala večjih pretresov, čeprav so se občasno pojavljale prazne police. Še zlasti je primanjkovalo nekaterih osnovnih življenjskih artiklov in tehničnega materiala. Bolj kot pomanjkanje pa je zaskrbljujoče naraščanje cen, ki je zašlo v začarani krog, krajši konec pa vleče potrošnik. Kaj meni o tem naš sogovornik Dolfe Naraks, direktor žalske Name.

Kako ocenjujete založenost vaših trgovin v letošnjem letu?

»Založenost naših trgovin je bila zadovoljiva, čeprav se zavedamo, da potrošniki niso bili v celoti zadovoljni. Pomanjkanje posameznih artiklov je odraz stanja v proizvodnji in povečanega izvoza. Sicer pa so ukrepi družbe usmerjeni v zmanjšanje porabe, ki se že odraža v naših poslovnih rezultatih.«

Prevladuje vtis, da trgovina zaradi hitre rasti cen ustvarja ugodne rezultate poslovanja. Kaj menite o tem?

Takoj moram takšen vtis demantirati, saj je resnica povsem drugačna. Materialni stroški poslovanja, še zlasti energije, rastejo neodvisno od dohodka. Kupna moč iz znanih vzrokov iz leta v leto pada. Zaradi zaostrenih kreditnih pogojev — pred leti smo imeli 10—15 odstotkov realizacije s potrošniškimi krediti, sedaj samo še 1 odstotek-in pa zaradi padca standarda je prišlo tudi do strukturne spremembe prometa. Porast beležimo pri prodaji osnovnih življenjskih artiklov, za kar so dočene marže, ki pa so zamrznjene oziroma nespremenjene že vse od leta 1979.«

Kdo torej tako hitro dviguje cene?

Cene oblikujejo proizvajalci. Znano pa je, da je pri cenah veliko izigravanja, saj zaradi cen proizvajalci menjajo ime ali malenkostno spremenijo vsebino proizvoda, potem pa uveljavljajo višje cene. Povišanje cen surovin povzroči dvig cen gotovih izdelkov, zato so nekatere podražitve tudi upravičene. Torej na cene trgovina nima vpliva, zato se potrošniki neopravičeno jeze na trgovce. To velja tudi za konfekcijo in obutev, na kar je največ pripomb.«

Kaj menite o potrošniški mrzlici?

»Potrošniške mrzlice letos skorajda ni bilo, nastala je vedno zaradi pomanjkanja kakega artikla. Na primeru praška ugotavljamo, da so si ljudje ustvarjali zaloge, sedaj ko ga je dovolj, pa je poraba zmanjšana. Podobno je s kavo, res pa tudi cena vpliva na porabo. Kot zanimivost naj povem, da pri kg kave, ki stane 1776 din, zaslužimo 30 din, precejšen delež predstavlja v ceni prometni davek. Naša temeljna organizacija bo letos odvedla pet starih milijard prometnega davka pri 60 milijardah prometa.«

Kaj menite o razvoju trgovine v bodoče?

»V žalski občini smo trgovsko mrežo in ponudbo bistveno izboljšali, tako da v prihodnje ne bo več tako hitrega razvoja. In če bo poraba vedno manjša, potem tudi potreb po večanju kapacitet ne bo več.«

Kakšni so odnosi med porabniki in trgovci?

»Porabniki so vedno bolj kritični, dinar večkrat obrnejo, predno se odločijo za nakup. Trgovci pa morajo poslušati negodovanja zaradi cen, kvalitete izdelkov in rokov dobave, ki mnogokrat kasni, čeprav na to ne morejo vplivati. S tem pa ne zanikam naših lastnih slabosti. Pogoji dela, deljen delovni čas, osebni dohodki, ki so na repu lestvice, ne motivirajo delavca v trgovini za boljše delo in odnos do potrošnika.«

In kako bo s preskrbo naslednje leto?

»Za novoletne praznike smo se dobro pripravili, prav tako imamo sklenjene sporazume s proizvajalci za naslednje leto, vse pa je odvisno od preskrbe s surovinami, od katere je odvisna tudi proizvodnja.

jk

Arheološka najdišča v Savinjski dolini

Vsi obravnavani kraji pa so bili upravno podrejeni mestu na zahodnem robu Savinjske doline, na naravno zavarovanem prostoru, kjer za manjše objekte plovna Savinja v ostrem ovinku zapušča dolino. Prazgodovinska naselbina, keltski opidum, rimski municipij Celeja, poznoantični škofovski sedež, Cillia, Cilli, slovensko Celje. Mestno upravno območje je obsegalo celotno Savinjsko dolino in vzhodne predele proti Šmarju pri Jelšah, vendar je v določenih vprašanjih delovalo tudi do Kolacija (Stari trg pri Slovenj Gradcu), na vzhodu do Raganda pri Slovenski Bistrici in Šotle, na jugu do Save in na zahodu do italsko-noriške meje — do Trojan.

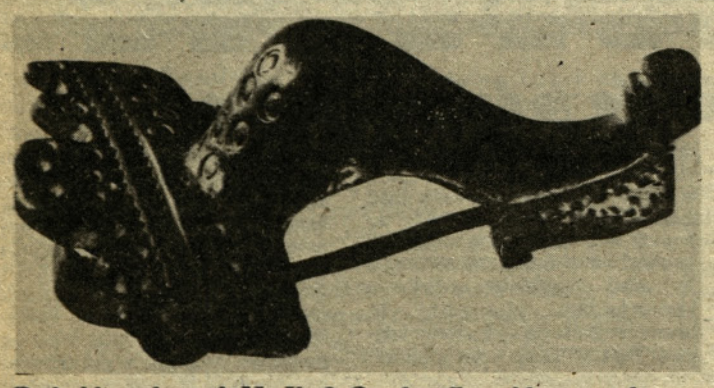

Prebold, napisna plošča škofu Gaudenciju, vzidana v cerkev sv. Pavla, 5. stol, n. št. Foto: V. Berk

Ime rimskega mesta izpričujejo najdeni napisi, lego mesta pa na rimski cesti Emona-Poetovio določajo že zgoraj omenjeni itinerarji. Kot nekdanji opidum od vladarja Klavdija dalje municipium pa ga dokumentira Plinij. Napisi nam tudi povedo, kakšna ureditev je vladala v mestu.

Poleg keltskega življa in nekaj Rimljanov je dokaj opazna preselitev prebivalstva, predvsem iz Male Azije, posebno od cesarja Septimija Severa dalje. S tem v zvezi je ugotovljena raznolikost kultov v mestu. Kulti so bili, razen prevladujočih državnih božanstev, vezani na lokalno tradicijo. N. pr.: genius civitatis (zaščitnik mesta), Epona in Celeja, nadalje Jupiter Kulminalis, Depulsor, Uxelimus. V častilska združenja so se zbirali Celejani tudi okoli Vulkana, Merkurja, Fortune in Jupitra. Opazni so reliefi s predstavo vodnega božanstva, ki so jih ljudje postavljali v strahu pred poplavljanjem Savinje; zaradi istega vzroka so postavili prebivalci Celeje posvetilni napis Neptunu Avgustu.

Prehod iz rimsko-noriškega zavezništva pod rimsko oblast je potekal verjetno mirno, v obliki aneksije, kar osvetljuje v Celeji postavljen napis Kaja Julija Vepa, ki je postal rimski državljan in bil oproščen davkov še pred rimsko okupacijo.

Civilno mesto je v 2. stoletju dobilo beneficiarijsko postajo, verjetno zaradi vojne nevarnosti. Večjih vojaških posadk v Celeji ne zasledimo. Močno obzidje, ki je obdajalo mesto od 2. stoletja dalje, je potekalo pod kasnejšim, srednjeveškim na zahodu in jugu. Na vzhodu in severu še ni ugotovljeno, kajti antična Celeja je bila večja od srednjeveške. Vanjo so držale štiri glavne vpadnice iz Emone (Ljubljana), iz Nevioduna (Drnovo pri Krškem) in dve iz Poetovije (Ptuja). Ob vpadnicah so bili nanizani grobovi in grobnice.

Orientacija glavnih celejanskih ulic, ki so bile tlakovane z velikimi ploščami, je jugozahod-severovzhod, prečnic pa severozahod-jugovzhod, vendar jih je malo ugotovljenih. Raster rimskega mesta nam dajajo odtočni kanali, odkriti in ponovno usposobljeni v 19. stoletju. Južni predel mesta je bil najstarejši, a se je mesto hitro širilo proti severu že v 1. stoletju. Pročelja hiš so imela večkrat stebriščne hodnike, podprte z marmornatimi stebri. Forum (javni trg pri Rimljanih) še ni bil odkrit, vendar bi ga po dosedanjih najdbah — razkošnih stavbah — lahko locirali na Trg V. kongresa, vsaj za prvi dve stoletji našega štetja. Omembe vredna je najdba številnih posvetilnih oltarjev beneficiarijev in drugih meščanov ob Stanetovi ulici, kjer bi lahko pričakovali forum od 2. stoletja dalje.

Izkopavanja zadnjih let so pokazala, da je bilo mesto v celoti pozidano še v 4. in 5. stoletju.

Za prisotnost krščanstva v Celju in Savinjski dolini je najboljši dokaz starokrščanska bazilika, zgrajena po vsej verjetnosti v začetku 5. stoletja. V mozaičnem tlaku so bila imena donatorjev (darovalci denarja za izgradnjo cerkve), med njimi so omenjeni: diakon in sholastik.

5. stoletju pripada tudi poslovilna napisna plošča škofu Gaudenciju, vzidana v cerkvi sv. Pavla v Preboldu. Najdišče je neznano, vsekakor pa je bila najdena na celjskem območju. Napis z akrostihom je v slovenskem prevodu sledeč:

Zemlja raduj se in tla naj ti bodo
na vek rodovitna,
sprejmi spokojno telo brezgrajnega nam učenika,
s cvetjem ovenčaj mu grob,
pastirju, ki nas je osrečil,
zakon Gospodov učil, s pobožnim ga glasom oznanjal!
Glej, če zasluge ima, ker te
nam darove delil je,
daj, da le balzam dišeč svetniško telo mu presnavlja!
Ti pa se spomni v molitvi nas,
prosi za nas pri Gospodu,
naj razjarjeni lev ne prikrade
kdaj v tvojo se čredo,
vladika!
(prevod prof. Kajetan Gantar).

Obdobje preseljevanja narodov in prihod Slovencev v dolino je zaenkrat zakrit v temo. Zadnji zgodovinski podatek je iz protokola cerkvenega zbora v Gradežu med leti 572/577 s podpisom ubožnega škofa Janeža iz Celeje, iz česar je razvidno, da se je Savinjska dolina v tem času že srečala z langobardskim pohodom v Italijo.

Izkopavanja v Gotovljah so nam dala podatek o Slovanih, vendar šele v 11. in 12. stoletju, ko se Žalec in Šempeter zopet pojavita v zgodovinskih virih.

Vera Kolšek

Bezgečeva jama, Bronasta fibula-zaponka, 3. stol. n. št. (foto: V. Berk)

HMEZADOVA DO GOSTINSTVO-TURIZEM ŽALEC

Z dobro postrežbo do večjega števila gostov

Hotela Prebold in Slovan na Vranskem z ostalimi gostinskimi obrati, ki sestavljajo Hmezadovo DO Gostinstvo in turizem Žalec, so letos uspešno poslo

Franc Serdoner

Slavica Ocvirk

vali. Gostje, ki so jih med letom obiskovali, so bili zadovoljni s postrežbo pa tudi z zmernimi cenami. Mnogi se zato radi vračajo v hotela in gostišča sredi Savinjske doline. Že tradicionalno je dobro obiskana tudi samopostrežna restavracija v Celju. Tu, sredi delavskega življa, se vrstijo številna družabna srečanja.

Hotel Prebold je imel v minuli sezoni kar lepo število gostov iz Dalmacije (Brodogradilišče Split in drugi), ki v Preboldu v slikovitem okolju, dobri postrežbi in med prijaznimi gostinci preživljajo letne dopuste.

To sodelovanje s Splitom in Zadrom je v Preboldu že pognalo krepke korenine in gostinci v Preboldu si prizadevajo, da bi to sodelovanje še poglabljali in krepili.

»Domači gostje so nam ravno tako pri srcu kot inozemci, ki prihajajo v manjšem številu, pač zaradi hitre ceste, ki potegne turiste naprej proti morju,« sta menila direktor hotela Franc Serdoner in vodja strežbe Slavica Ocvirkova. Ugotavljata, da so se z gosti iz Dalmacije v zadnjih letih že spletle trdne vezi. »Člani Brodogradilišča Split pri nas preživljajo letni dopust, mi pa se trudimo, da jim ni dolgčas. Skrbimo za njihovo dobro počutje, organiziramo piknike in izlete v okolico, na voljo jim je obnovljen kopalni bazen. Lepi so tudi dnevni sprehodi. Tako imamo vse sobe zasedene od začetka junija do konca septembra.«

Za poslovanje pa so pomembni tudi predsezonski in posezonski meseci, ko ga obiskujejo domači gostje bodisi iz Prebolda, Žalca ali Celja in drugih krajev. Zanimive so njihove prireditve kot Mesec palačink, Mesec gobjih jedil, pustovanje v maskah, čas, posvečen nacionalnim jedem in druga srečanja.

Slavica Ocvirk: »Naša posebnost je pripravljanje jedil pred gosti (flambiranje). Omenila bi le svinjski file pa mehiški tournedos in drugi specialitete, ki si jih zaželijo gostje. Prizadevamo si za kulturno postrežbo in zato tudi usposabljamo naše kadre. Čas je sedaj tak, da se je treba boriti za vsakega gosta in lahko rečem, da nam to uspeva.

Hotel Slovan na Vranskem ima največ prehodnih gostov.

Tu se dnevno ustavlja veliko avtobusov, prihajajo pa tudi drugi poslovni gostje in v turistični sezoni inozemski turisti. Hotel ima dobro in pestro hrano in seveda pestro ponudbo pijač, krajši postanek med potjo proti morju pa je gostom še kako potreben. Na Vranskem imajo tudi letni bazen, slikovita pa je tudi okolica.

Z lepo obnovljeno restavracijo se je v Šempetru sicer izboljšala preskrba oziroma gostinska ponudba, vendar je lokal še premajhen, da bi zlahka hitro postregel večjemu številu gostov, ki obiskujejo znamenite šempeterske izkopanine pa tudi jamo Pekel.

Kot posebnost je treba omeniti ribjo restavracijo v Žalcu. Ob njej je ribogojnica in tako so tu gostom na voljo dnevno sveže postrvi, ki jih pripravijo na razne načine. Restavracija je odprta dnevno od 14. do 22. ure zvečer. Po naročilu lahko postrežejo tudi skupinam.

»Z združitvijo omenjenih hotelov v Preboldu in na Vranskem ter večjega števila manjših gostinskih obratov smo dosegli osnovni namen, to je uspešnejše poslovanje pa tudi skupno nastopanje v kadrovskem načrtovanju, v strokovnih službah pa tudi v investicijski politiki,« nam je dejal direktor DO Hmezad Gostinstvo Turizem Žalec tov. Miloš Frankovič.

Skupno imajo 215 zaposlenih. Triodstotni fizični obseg povečanja proizvodnje je v tekočem letu, ki ni bilo rožnato za gostinstvo, rezultat solidnega poslovanja. DO bo imela 12.000 nočitev, od tega v hotelu Prebold 9300, v Slovanu pa 3000, kar je za 10 odstotkov več kot v prejšnjem letu.

»Računamo tudi na aranžmane v času smučanja na Golteh in na bližnjem Gozdniku. Omenjena smučišča niso oddaljena, ceste pa so vso zimo prevozne in tako so gostje lahko hitro v hotelu in na smučiščih. Kar zadeva sodelovanje s Splitom in Zadrom, si bomo še naprej prizadevali obdržati goste, ki prihajajo k nam letovat. Škoda, da nimamo v hotelu Prebold za ta čas večjih nočitvenih kapacitet, saj bi lahko v poletni sezoni pridobili še več gostov.«

Frankovič meni, da jih v naslednjih letih čaka obnova manjših, že zastarelih in ponekod premajhnih gostišč, saj bo le tako moč izboljšati ponudbo gostinskih storitev.

Omembe je vredno tudi to, da DO prispeva pomemben delež pri zagotavljanju urejene družbene prehrane. Tako dnevno skuhajo po 9000 obrokov, kar ni malo.

Hotela v Preboldu in na Vranskem, Samopostrežna restavracija ter ostali gostinski obrati Hmezadove DO Gostinstvo Turizem se v teh dneh skrbno pripravljajo na novoletno praznovanje. V hotelu Prebold bo silvesterski meni z zajtrkom in godbami stal 1750 dinarjev. Tu bo tudi novoletni ples, ki sodi sicer že v tradicionalno prireditev.

Franc Serdoner: »Hotel Prebold bo tudi v bodoče za goste organiziral razna družabna srečanja in pogostitve. Med že tradicionalne vsakoletne prireditve sodijo Mesec palačink, Mesec gobjih jedil, čas nacionalnih jedil in podobne. Redno tudi pripravljamo pogostitve za večje skupine. Tako pričakujemo prihod skupine 50 gostov iz Zagreba, ki smo ji pripravili poseben aražma.«

Prostor nam žal ne dopušča, da bi zapisali vse o utripu tega mladega gostinskega podjetja, ki sicer nima tradicije, a se kljub vsemu lepo uveljavlja s svojimi solidnimi storitvami in ne nazadnje s prijaznostjo vseh zaposlenih gostincev.

Pripravljanje jedil (flambiranje) pred gosti (hotel Prebold)

Sigma Žalec

Z družbenim varstvom se je izboljšal gospodarski položaj

Na zadnji letošnji seji bodo zbori občinske skupščine obravnavali poročilo o uspešnosti družbenega varstva v Sigmi Žalec. Predvsem se je izboljšal gospodarski položaj, saj tudi konec leta ne bo izgube. Za boljše gospodarjenje pa je bil sprejet sanacijski program. Vse skupaj pa lahko obrne na glavo odločitev delavcev temeljne organizacije Vransko, ki razmišljajo o odcepitvi iz Sigme oz. o povezavi z drugo organizacijo združenega dela. O tem se bodo odločili na referendumu, vprašanje pa je, če je takšno razmišljanje v tej situaciji umestno. Namesto da bi skrbeli za povezovanje temeljnih organizacij in za krepitev delovne organizacije, skušajo posamezniki dosedanja prizadevanja postaviti na stranski tir. In če bo do tega prišlo, bo najbrž potrebno družbeno varstvo še podaljšati.

jk

Zvezno tekmovanje kovinarjev

Pred dobrim mesecem se je v Skopju končalo 17. zvezno tekmovanje kovinarjev. Med 168 tekmovalci iz vseh republik in pokrajin sta sodelovala tudi dva tekmovalca iz žalske občine: **Stanko Šinkovec** iz Ferralita in **Marian Kuzman** iz šempeterskega SIP-a. Tekmovalca sta se vsak v svoji skupini uvrstila na sedmo mesto. Čestitamo!

Konferenca obrtnikov

Pred dnevi je bila v prostorih doma upokojencev v Grižah volilno programska konferenca osnovne organizacije zveze sindikatov delavcev, zaposlenih na področju samostojnega osebnega dela v občini Žalec. Udeleženci so ocenili delo osnovne organizacije sindikata v preteklem obdobju in za naslednji dve leti izvolili novo vodstvo. Za predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije zveze sindikatov je bil ponovno izvoljen dosedanji predsednik izvršnega odbora Fric Engelbert.

Inventivnosti ne vzpodbujamo dovolj

Komisija za vzpodbujanje inventivne dejavnosti pri občinskem svetu Zveze sindikatov Žalec je organizirala posvetovanje, na katerem so ocenili stanje na tem področju. Posvetovanje je bilo v SIP-u, kjer je inventivna dejavnost v občini najbolj razvita. Inventivne dejavnosti ne vzpodbujamo dovolj, je bila ena izmed ugotovitev posveta, čeprav je ta dejavnost sestavni del razvoja gospodarstva. Predlogi se predolgo rešujejo zaradi zapletenih postopkov. Nič bolje ni pri izplačilu nagrad oziroma odškodnine, ki je v večini primerov prenizka in ni vzpodbudna. V razpravi je bilo torej izrečenih vrsta pripomb, ki zavirajo oziroma ne vzpodbujajo te za gospodarstvo pomembne dejavnosti.

HMEZAD NOTRANJA TRGOVINA
TOZD Veleprodaja

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

NAKLADANJE IN RAZKLADANJE BLAGA

Pogoj: končana osemletka in šest mesecev ustreznih delovnih izkušenj

Poskusno delo je dva meseca.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh od dneva objave na naslov: Hmezad — DO Notranja trgovina — Žalec, Celjska 7.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

IGM GRADNJA ŽALEC

Objavljamo prosta dela in naloge

ANALITIK V ODDELKU ŠTUDIJ DELA IN ČASA

POGOJI: Končana srednja šola tehnične smeri z dveletno prakso na ustreznih delih in nalogah.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo na naslov v 8 dneh po objavi.

Izletnik Celje

TOZD TURISTIČNA AGENCIJA

Poslovalnica Žalec

sporoča, da so v prodaji aranžmani za:

— ZIMO na KMEČKEM TURIZMU v Zgornje Savinjski dolini in na Koroškem že od 4.620 dinarjev po osebi za sedem polnih penzionov.

— SMUČANJE NA KANINU
namestitev v udobnih apartmajih v Kaninski vasi za 2—3 osebe ali za 4—5 oseb. Cena od 9.300 do 12.000 dinarjev v januarju, februarju in marcu.

— ZIMA—POMLAD '84 — morje, zdravilišča
— STROKOVNA POTOVANJA
— ZAGREB — RAZSTAVA LETA:
Ante Topič-Mimara
Ivan Meštrovič — en dan, cena 790 dinarjev
— MÜNCHEN — 7. mednarodni strokovni sejem gradbeništva BAU 84 — 20. januarja — dva dni, cena 9.900 din.

POSEBNI PROGRAMI:

— Obisk OI v Sarajevu — veleslalom, slalom, skoki!
— eno- in dvodnevni aranžmani

SKI BOOM Celjska koča, Golte, Rogla, Kope
Letos so novost tri vrste paketov: prevoz, prevoz s smučarsko karto ter prevoz, smučarska karta in enolončnica

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM SODELAVCEM SREČNO 1984

***

Kronika tega leta . . .

Leto 1983 je za našo občino minilo brez posebnih stresov. Celo na položajih so ostali vsi tisti, ki so bili na njih že ob koncu lanskega leta. Izjema je le pri mladini. Pevec je sedaj predsednik mladih v naši občini, je pa res, da mladi vse manj prepevajo, ampak bolj preklinjajo. Med nezaposlenimi je namreč kar polovica mladih. Druga plat medalje je k sreči ta, da so večini ponujali službe, vendar jih je večina tudi odklonila. Torej le še ni tako kritično.

* * *

V zadnjih mesecih tega leta je občane najbolj burila nameravana gradnja farme prašičev v Mali Pirešici. Na seji občinske skupščine se je potem zgodilo, da je 30000 prašičev, ki jih še nikjer ni, požrlo celo dopolnjeni družbeni plan občine. Krivi so seveda delegati, ki niso hoteli sprejeti ne amandmaja ne variantnega predloga in na koncu še družbenega plana ne. Člani izvršnega sveta pa so bili na seji lepo tiho. Težko se je zameriti enim in drugim . . .

* * *

Navdušencem, ki grade smučišče na Gozdniku, vreme pošteno streže. Ker še ni snega, opravljajo še zadnja opravila, da bi bilo smučišče kar najbolj urejeno. Težava je le v tem, da nihče ne ve, če sneg sploh bo. Smučišče pa le imamo in to je bistveno.

* * *

Telefonske zdrahe še kar burijo naše občine. Mislimo seveda na telefonijo, po kateri smo menda tik pred Albanci. Zdaj bo menda konec težav, ker so samoupravne sporazume za nadaljnji razvoj skoraj vsi podpisali. Težava je samo še v tem, da denarja ne odvajajo vsi, čeprav so sporazume podpisali.

* * *

Samoupravni sporazum o sodelovanju sta podpisali libojska Keramična industrija in akademija likovnih umetnosti. Škoda, da so takšen sporazum podpisali ravno v keramični industriji. Nekaj je še namreč delovnih organizacij, ki bi jih iz zagat lahko rešili le še umetniki, če že, denimo, začasni kolegijski poslovodni organi tega ne morejo storiti.

* * *

V kadrovski politiki smo dobro načrtovali. Eni sem, drugi tja, šef sisov se pa ne da. Izgleda pa, da ni problem v tem, kdo bo kam odšel, pač pa: kdo bo njegov stolček zavzel. Tako v zdravstvu svojega šefa ne puste za šefa sisov, ker ne vedo, kdo bo zasedel njegovo mesto . . . , vsakega pa tudi nočejo.

* * *

Naša občinska vlada gre pa res po stopinjah republiške vlade. Obe sta bili namreč letos v Italiji. Razlika je le v tem, da so republiško povabili tja Italijani, našo pa Preboldčani.

V naši občini imamo nekoga, ki je še vedno sekretar, čeprav njegovega tozda že nikjer več ni. Pa naj še kdo reče, da naš socializem ni lep! Montanisti so se včasih vzpenjali, kot kaže pa ne v naši občini.

* * *

Letos je bil občinski praznik v Grižah. Naslednji bo na Polzeli. Polzelanom svetujemo, naj tudi oni delegatom povedo prav vse, kar bodo ob tej priložnosti storili. Nič hudega, če bodo podatki segali za deset let nazaj. Če ne premorejo človeka, ki bi v slabi uri uspel našteti prav vse, si ga naj sposodijo v kakšni drugi krajevni skupnosti.

* * *

Še sreča, da je letos tako suho leto. So si obiskovalci, razen na Noči žalskega tabora v športni dvorani osnovnošolskega centra, v miru ogledali vse prireditve brez dežnikov.

Škoda, da ni bilo omejitev električne energije že poleti. Bi bila žalska noč vsaj prava noč.

Še najbolj prav pridejo redukcije televiziji. Sedaj lahko brez slabe vesti ponavljajo oddaje. Kakšen je prihranek električne energije pri tem, je pa drugo vprašanje?

* * *

Mi ga pa ne bomo tako lomili kot naši prednamci!?
Delegat: »Kaj pa vi sedaj delate?«
»A mi — ja nič!
Zato ga pa tudi lomimo ne!«

* * *

Na srečanju mladih zadružnikov na Vranskem so mladi kmetje v glavnem kar molčali. Kdor molči, devetim odgovori, so rekli včasih in to bo bržčas držalo tudi danes.

* * *

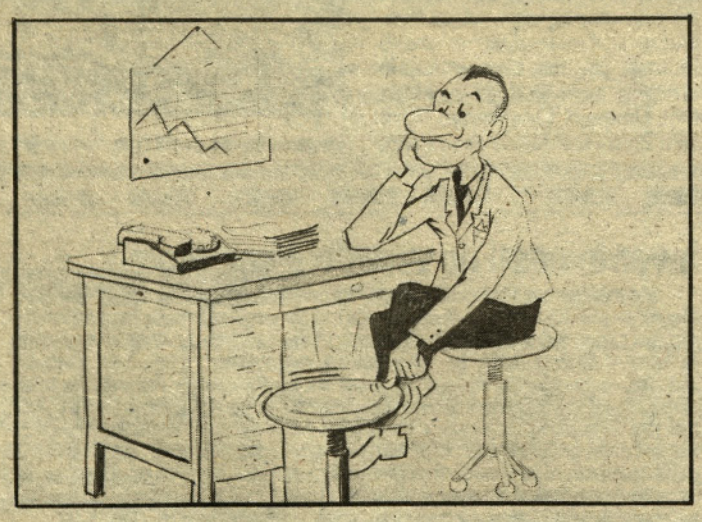

Z novo kotlovnico v Žalcu so sami križi in težave. Stanovalcem je bilo v najhujšem mrazu vroče od same jeze. No, najpomembnejše je, da jih ni zeblo.

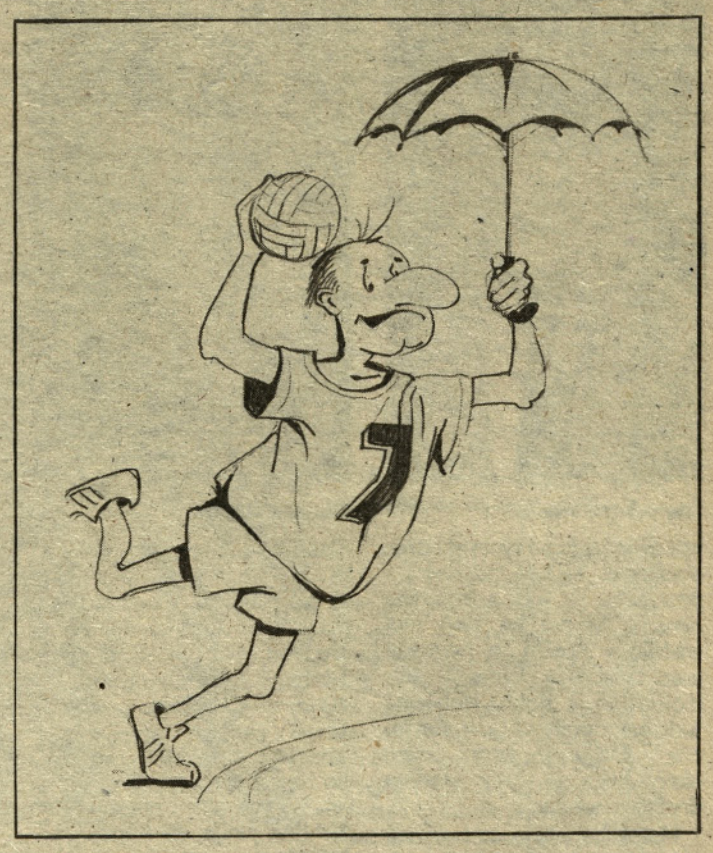

Obrtniki so imeli tudi letos svoj ples. Pravijo, da bi bili še bolj poskočni, če bi jim igral kakšen ansambel, sestavljen iz delavcev uprave za družbene prihodke.

V sredstvih javnega obveščanja je zaslediti vedno več reklam za ženske hlačne nogavice z oznako črne mačke. Škoda, da je omejen uvoz tujih časopisov predvsem iz zanodnih držav. Morda bi lahko videli tudi reklamo za hlačne nogavice z oznako lastovke, saj Polzelani tja izvozijo skoraj polovico svoje proizvodnje . . .

Najbolj razboriti Petrovčani še celo svinine ne morejo več videti na svojih krožnikih. Tudi tisti, ki so bili v Ihanu, kjer je tudi prašičja farma, in so potem sokrajanom pripovedovali, da v okolici farme ne smrdi. Čez deset dni pa so ugotovili, da so ga polomili in da pravzaprav res smrdi, v kar so zopet prepričevali sokrajane.

Nikjer več ni zaslediti, da bi preboldski hotel posloval z izgubo. Kot kaže, se je pridružil žalskemu, za katerega tudi ni bilo nikdar zaslediti, da bi imel izgubo. Pametna reorganizacija briše izgube. Zakaj se po tem ne bi zgledovala kar cela Jugoslavija?

* * * \

Novoletna anketa

Ocenjujemo, pričakujemo, želimo!

Konec leta je priložnost, da ocenimo naše delo za minulo obdobje. Za nami je leto najrazličnejših burnih dogodkov. Soočali smo se z realnostjo, ki nam jo narekuje stabilizacija.

Vsekakor pa se bomo v prihodnje morali še bolj kot doslej nasloniti na lastne sile. Stanje na področju ekonomskih odnosov s tujino je tisti parameter, ki nam odmerja marsikatero dimenzijo, v katero se bomo prihodnje leto morali še bolj uokviriti. Dolgovi v tujini zahtevajo od nas vseh še večjo prizadevnost, če si hočemo zagotoviti ekonomsko neodvisnost. S takšno nalogo se mora spoprijeti celotna naša družba in zato tudi ne bo več prostora za lažno solidarnost, ki je v preteklosti dajala vse preveč potuhe nedelu. Kako ocenjujejo letošnje leto naši občani in kaj si želijo v letu, ki prihaja, smo poskušali zajeti v naši anketi:

Piroška Grilanc

Bojan Pevec

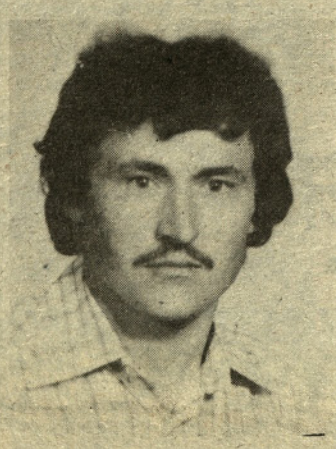

Marjan Ribič

PIROŠKA GRILANC — Žalec — strokovni delavec: »Težko je stati stopničko ali več niže, kot smo bili vajeni. To velja za svetovne razmere, naše gospodarstvo in za vsakega posameznika. Leto 1983 je potekalo kot vožnja skozi Savinjsko dolino v pozno jesenskem času, ko vsake toliko časa zaideš v meglo in ne veš poti naprej. Če se omejim na področje, na katerem delam, lahko rečem, da smo v zdravstvu imeli v letu 1983 velike probleme. Zlasti na področju financiranja. Komaj smo sproti gasili požar oziroma reševali situacijo.

Kaj si želim v letu, ki prihaja? Predvsem strpnost in popuščanje svetovnih velesil, da ne pride do najhujšega. Našemu gospodarstvu pa, da najde pot iz megle, sebi osebno pa zdravje in uspešno krmarjenje po morju problemov svojih odraščajočih otrok. Na področju zdravstva pa želim, da bi delo zdravstvenih delavcev dobilo v družbi zasluženo mesto, tako da bi laže dosegali skupne cilje.«

BOJAN PEVEC — Petrovče — študent: »Letošnje leto je prineslo izredna zaostrovanja. V njem smo veliko govorili o humanizaciji odnosov med ljudmi, o prizadevanjih za mednarodno sodelovanje, o razorožitvi, ugotavljamo pa, da blokovski interesi še vedno nadvladujejo eksistenčna vprašanja ljudi dežel v razvoju in borba za enakopravni ekonomski položaj je na tleh. Tudi situacija doma je izredno težka, saj naporov stabilizacije ni moč ovrednotiti. Menim pa, da je letošnje leto bilo izredno plodno s stališča razvoja našega družbenopolitičnega sistema v smislu razreševanja nekaterih vprašanj, ki so bistvenega pomena za mlade. Tu mislim na probleme zaposlovanja, stanovanj pa tudi samega odnosa do mladih in med mladimi.

Prihodnje leto? Realno mislim, da se bo splošna kriza še zaostrovala, čeprav si želim, da ne bi bilo tako. Kot mlad človek si želim, da bi odgovorni za oboroževalno tekmo končno ugotovili nesmiselnost svojega početja. Hkrati upam, da bodo naša prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo obrodila sadove, ki si jih vsi želimo.«

MARJAN RIBIČ — Latkova vas — kmet: »Miselnost širše družbe se je končno obrnila v korist kmetijskih proizvajalcev. Mislim, da je leto, ki se izteka, tudi na tem področju prineslo določen napredek, saj daje namreč širša družbena usmeritev za večjo pridelavo hrane kmetijskim proizvajalcem ustreznejše mesto v naši družbeni skupnosti. Res je, da smo se v tem letu soočali s precejšnimi problemi, ki so sicer posledica splošne svetovne krize, se pa vendar težko sprijaznimo z dejstvom pomanjkanja repromaterialov. Ob vsem tem pa nikakor ne moremo mimo neusklajenih cen. Kmetje bi radi čim ceneje proizvajali, žal pa nas splošna situacija nenehno tira v dražjo proizvodnjo. Preveč je tudi tistih, ki se obesijo na našo proizvodnjo, kar seveda draži naše proizvode.

V letu, ki prihaja, pa si želim, da bi bila narava bolj radodarna z dežjem, kar bi pomenilo večji pridelek in s tem tudi več hrane.«

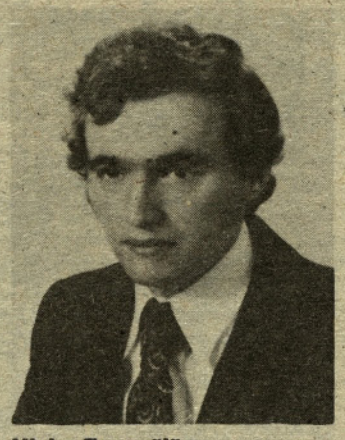

Hinko Zupančič

Marija Štorman

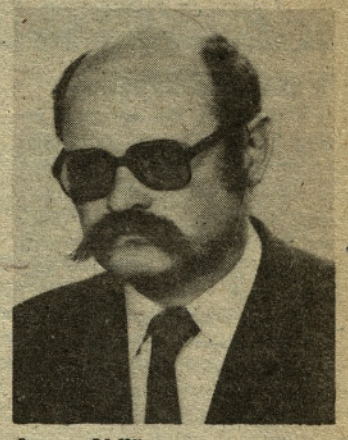

Anton Ajdič

HINKO ZUPANČIČ, Tabor-Ojstriška vas — delavec: »Ko ocenjujem prehojeno pot letošnjega leta, moram reči, da ni bila lahka. Težka situacija, v kateri se nahaja naše gospodarstvo, je močno prizadela nekatere kategorije delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki. Mnogi takorekoč jemljejo iz rok v usta in je njihova socialna varnost že močno ogrožena. Delavčev OD ne more več v korak z porastom življenjskih stroškov. Oba z ženo sva zaposlena, vendar če ne bi imeli doma nekaj zemlje, na kateri pridelamo večino hrane za lastne potrebe, bi nam verjetno precej trda predla.

V letu 1984 si želim, tako kot vsi v naši družbi, da bi bil na svetu mir, da bi ljudje, ki vodijo blokovsko politiko, spoznali nesmisel oboroževalne tekme in usmerili svojo dejavnost v razreševanje problemov človeštva. Ob stabiliziranju razmer, v katere smo ujeti, pa pričakujem, da bomo vztrajno, pa čeprav počasi splavali iz težav. S tem bomo tudi delavci deležni večje socialne varnosti.«

MARIJA ŠTORMAN — Prebold — upokojenka: »Če se ozrem na mesece, ki so za nami, moram kritično ugotoviti, da smo bili upokojenci med tistimi, ki so jih najbolj prizadevale nenehne podražitve. Še zlasti so tisti z nizkimi pokojninami živeli na robu nujnih življenjskih možnosti. Predvideno povečanje pokojnin je v bistvu le kapljanje, ki bo ob novih podražitvah usahnilo. Naša sreča je predvsem v tem, da smo v preteklosti kot generacija, ki je preživela eno ali obe vojni, bila navajena na skromno življenje. Situacija nas sili, da se tega skromnega življenja spet navajamo. Živeli smo predobro, jemali kredite in sedaj moramo ta dolg vračati. V zvezi s tem želim, da bi v letu, ki že trka na naša vrata, poravnali čim več obveznosti do kreditodajalcev in s tem izboljšali sedanjo situacijo. Težko je sicer popraviti nekaj, kar je več let vztrajno grizlo našo ekonomiko, vendar bomo korak za korakom uspeli. Z mirom, zdravjem in s socialno varnostjo pa bo naša jesen vredna življenja.«

ANTON AJDIČ — Latkova vas — krajevni funkcionar: »Svet je postal v zadnjem letu razklan, kot morda v svoji zgodovini še ni bil. Naša širša in ožja domovina je del tega sveta in to se močno odraža na vseh področjih našega dela in življenja. Gospodarske težave nas treznijo, čeprav do njih prav gotovo ne bi prišlo, če bi znali brzdati svoje apetite. V naši KS take razmere niso vzele volje mnogim ljubiteljskim delavcem v številnih društvih in organizacijah, tako da nam je vsem težavam navkljub uspelo dograditi vrsto športnorekreacijskih objektov. V vse te objekte je vgrajenih na tisoče uradniških ur, v tovariškem duhu in skupnem delu ter v izpričani pripadnosti naši družbeni skupnosti — to pa je kapital, ki ga ni mogoče plačati in nadomestiti z ničemer.

Za prihodnje leto se nam obetajo nič kaj razveseljive napovedi, vendar menim, da ne gre obupavati, še posebej ne zato, ker so naši krajani voljni delati kar je naša glavna deviza. Tudi v letu 1984 upam, da zagnanost številnih aktivistov ne bo manjša od letošnje in da bomo v KS Prebold uresničili vse zastavljene naloge. Nova blagovnica, ki bo dograjena prihodnje leto, pa bo končno uresničila naše dolgoletne želje.

Darko Naraglav

BEOGRADSKA BANKA

Odobritev kratkoročnih in dolgoročnih kreditov

Poslovni odbor Beogradske banke — Poslovne enote Žalec je na letošnji zadnji seji namenil več kot 25 milijard starih din za kratkoročne in dolgoročne kredite organizacijam združenega dela, malemu gospodarstvu, za stanovanjsko izgradnjo in zasebno kmetijstvo.

Tako so organizacijam združenega dela namenili 133.500.000 din kratkoročnega kredita, Hmezadovi Notranji trgovini avalov na menice za 75 milijonov, malemu gospodarstvu 1.500.000, za stanovanjsko izgradnjo 4.500.000 in zasebnemu kmetijstvu pet milijonov novih din.

Beogradska banka poslovna enota Žalec želi vsem poslovnim sodelavcem in občanom žalske občine srečno in uspešno 1984

Boštjanovo novo leto

Pred petintridesetimi leti, ko je Boštjan prišel v podjetje, je bil kampeljc in pol. Takrat mu je bilo natanko dvajset let. Na oko nič posebnega, za delo pa zagnan kot malokdo. Takrat so bile v modi nadure. Boštjan pa hop po njih, enako tudi po udarniškem delu. Udeležil se je skoraj sleherne delovne akcije.

— Kaj bi ne, saj gre vendar za naše podjetje! je govoril na sindikalnih sestankih.

Potem se je oženil. Ob nedeljah in praznikih je kopal jarek za vaški vodovod, pa za kanalizacijo, jame za električne drogove. Pri zidavi zadružnega doma je bil kuhan in pečen. Prvomajske praznike je preživel v hmeljiščih. Stavil je štange. Ljudje so govorili:

— Boštjan bo še nekam prilezel.

— Kam?

Denar mu je pomenil vse.

»Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača!« je menil, če ga je kdo pobaral, zakaj se tako žene.

Po nekaj letih je napredoval za preddelavca.

»Protekcija!« so govorili delavci z dolgoletnim stažem. Nato je bil izvoljen v upravni odbor sindikata in še k delavskemu svetu se je prilepil.

»Vse zaradi dolgega jezika!« je žljunil kdo, ki mu je bil razvoj podjetja španska vas.

Ne le, da je bil trikratni udarnik, tudi denarne nagrade je dobival.

Direktor mu je svetoval.

»Boštjan, vpiši se v tečaj, postavili te bomo za mojstra.«

Kar gorelo mu je v rokah in nogah, v glavi. S peticami je opravil tečaj. Ob obletnici ustanovitve podjetja je bil imenovan za mojstra v prvem obratu. Takrat se ga je prvič pošteno nakresal.

Leta in leta je bila Boštjanova skupina med najboljšimi. V podjetju sama priznanja in nagrade. In še nekaj je imel v sebi: Cenil in spoštoval je svoje pod-in nadrejene. Bil je resnično pravi, srčni tovariš. Skoraj trideset let!

Potem se je zgodilo. Delavke v obratu so opazile, da je prišel na delo pošteno okajen. Tako dan za dnem, leto, dve. Sestavili so komisijo, ga zaslišali, svarili. Obljubil je, toda nič ni zaleglo. Kadar je bil okajen, je znal strupeno sukati jezik. Večkrat ga na delo sploh ni bilo. Delavkam je prekipelo. Zatožile so ga glavnemu.

»Ne tožarite, vem za njegove težave. Pogovorila se bova. Bo pač šel v invalidsko in konec.«

Tako se je zgodilo, saj se je moralo. Boštjana je prizadelo. Zaprl se je vase. Saj so ga vabili, da obišče podjetje, on pa nikamor. Skoraj leto ga ni bilo na spregled.

Potem je glavni skoraj ukazal.

»Ženske, toliko let vam je bil mojster, dajte, obiščite ga. Pozabite na vse tiste drobne žalitve. Treba je znati odpuščati.«

Ženske so v obratu staknile glave, premišljale, modrovale in sklenile.

»Novo leto je pred durmi, dajmo, obiščimo Boštjana. Možakar je bolan in zgaran, nekaj ga že mora težiti, da se je tako spremenil. Kar tako ga že niso upokojili.«

Dogovorile so se za tri predstavnice. Pa nekaj malega daril so nakupile in se napotile k Boštjanu. Doma so našle samega. Prepeval si je. Kar zavriskal je, ko je zagledal ženske, ki jim je bil dolga leta nadrejen.

»Dekleta moja, o dekleta moja!« se jih je razveselil. Objemal jih je, poljubljal in spet objemal. Solze so mu polzele po razbrazdanem obrazu.

Ob kavici in dobri kapljici so nato obujali spomine. Ženske so povedale, da imajo novega šefa in kaže, da bo dober kot on, Boštjan, ki ga kljub vsemu pogrešajo.

Ob slovesu so mu zaželele srečno v novem letu.

Molčal je, se rahlo smehljal in jih gledal. Čez čas jim je dejal:

»Tudi jaz želim enako vam in vsem v podjetju. Prosim, pozabite vse, kar je bilo narobe. Nihče ni brez napak. Srečno dekleta, srečno!«

Takšno je bilo Boštjanovo prvo novo leto v pokoju. Na Silvestrovo večer, ko je vsa družina sedela ob novoletni jelki, je Boštjan odprl buteljko, nalil čaše in s tresočim glasom dejal:

»Dragi moji, moji iz podjetja niso pozabili name. Srečno!«

Zdaj bo leto naokoli in Boštjan natihoma premišljuje: Bo tudi letos tako? Veliko mu bo pomenilo, če bo.

Drago Kumer.

JUTEKS tekstilna tovarna Žalec
thermotal

Delovnim ljudem in občanom ter poslovnim sodelavcem želimo srečno in uspešno Novo leto

1984

Kako se obračunava vodarina?

Kljub temu da so cene vodarini, kanalščinam in ostalim storitvam v veljavi že od aprila meseca, se še vedno pojavljajo nekatere nejasnosti glede strukture cene. Komunalno podjetje Žalec v zvezi s tem pojasnjuje:

Cena vodarine je 9,45 din za kubični meter prodane vode. Iz tega zneska se pokrivajo vsi stroški (električna energija, investicijska vzdrževanja, amortizacija, materialni stroški, storitve drugih), pogodbene in zakonske obveznosti, ki se pokrivajo iz dohodka, in osebni dohodki delavcev, ki opravljajo dela in naloge v zvezi s proizvodnjo in distribucijo vode:

Porabniki plačujejo ob plačilu vodarine še dva prispevka in sicer: vodni prispevek in prispevek za razširjeno reprodukcijo.

V Ur. listu SRS 29/81 je bila določena višina vodnega prispevka in sicer 1,05 dinarjev za kubični meter porabljene vode. Zbrana sredstva so namenjena Območni vodni skupnosti Savinja-Sotla Celje.

Prispevek za razširjeno reprodukcijo znaša za porabnike v gospodinjstvih 60 odstotkov od cene vodarine, za zasebne obrtnike in OZD pa 140 odstotkov. Ta prispevek se odvaja SIS-u za komunalo in ceste, sredstva pa so namenjena financiranju izgradnje kanalizacijskih kolektorjev in primarnega vodovodnega omrežja z objekti v razmerju 80 % : 20 % (80 % za kanalizacijo, 20 % za vodovod).

Poleg navedenih prispevkov pa porabniki vode v Žalcu in Šempetru, ki so priključeni na javno kanalizacijo, plačujejo še kanalščino, ki znaša 2,90 din za kubični meter porabljene vode. Ta sredstva se porabijo za vzdrževanje obstoječega kanalizacijskega sistema.

Po zakonu o kontroli meril je potrebno vsaka tri leta menjati vodovodne števce in jih nadomestiti z novimi. Ker pa za to ni dovolj finančnih sredstev, se v obliki števnine namenjajo sredstva za popravila starih vodovodnih števcev ali nabavo novih. Števci se zamenjujejo po zastavljenem programu, vendar porabniki zanje niso posebej finančno obremenjeni.

Partizanka odprta za promet

NIČESAR NE ZAHTEVAMO, SAMO ŽELIMO, DA NAM POMAGATE

»Z letošnjim dokončanjem del na cesti Letuš—Obramlje—Dobrovlje oziroma na partizanki se zaključuje tri desetletja dolgo obdobje odpiranja Dobrovelj v svet. Že leta 1947 je domačin Lojze Marovt dal pobudo za izgradnjo partizanke, ki pa z leti ni več ustrezala potrebam. Tako je bila modernizacija te ceste vključena v program samoprispevka. Krajevna skupnost je imenovala režijski odbor, ki je skupaj s prizadevnimi domačini in samoupravno komunalno interesno skupnostjo ter s podporo odgovornih dejavnikov v občini začel z njeno posodobitvijo leta 1980. Po dobrih treh letih je bila posodobitev partizanke zaključena, 6100 m ceste, za katero smo namenili 18 milijonov din iz samoprispevka, pa veliko pomeni krajanom Dobrovelj. K temu je treba dodati prostovoljno delo domačinov, ki so brezplačno odstopili tudi zemljišče. Za zadnji in najtežji del razširitve ceste moramo izreči priznanje tudi izvajalcu del Josipu Krmpotiču iz Velenja in kooperantom. Ko prenovljeno partizanko predajemo prometu, želimo da bi bila varna vez Dobrovelj z dolino in da bi nudila še boljše pogoje za hitrejši gospodarski razvoj. To je bil tudi naš dolg do partizanskih Dobrovelj,« je ob otvoritvi dejal Franc Radišek.

V imenu krajevne skupnosti se je za to veliko pridobitev zahvalil Ivan Fale; predsednik režijskega odbora Jože Ramšak pa je ob tej priliki dejal: »Dobrovci nikoli ničesar ne zahtevamo, želimo pa, da nam pomagate, zato smo danes srečni in hvaležni za to pomembno pridobitev.« jk

Ob odprtju partizanke je trak prerezal Franc Radišek

NOVA TURISTIČNA JAMA

Snežna jama na Raduhi bo, kot vse kaže, druga turistična jama v celjski regiji. V mozirski občini so pristopili k temu projektu, zavedajoč se, da jim takšna kraška jama lahko obogati turistično ponudbo. Glavno breme ureditve bo sicer slonelo na ramenih planincev iz Luč, ki imajo na Loki svojo planinsko postojanko. V neposredni bližini jame oz. na planini Arto pa so že pred časom mladinci PD Luče začeli urejati opuščeno pastirsko kočo. Prav gotovo bo potrebno za to širše sodelovanje, saj gre za jamo, ki jo je vredno približati širši javnosti, še posebno pa ljubiteljem planin in podzemskega sveta.

Preboldski jamarji, ki so odkrili to jamo na tradicionalnem jamarskem taboru v letu 1981, so že izdelali vso dokumentacijo jame in jo predložili občinski skupščini Mozirje in lučkim planincem. Izdelana je že tudi prva trasa turistične poti. Največji problem pa bo predstavljala rešitev sestopa v Ledeno dvorano, saj bo potrebno izdelati primerne stopnice in tako omogočiti obiskovalcem varen sestop. Ureditev poti sicer ne bo tako zahtevna, saj je jama dovolj široka. Jame tudi na pobudo preboldskih jamarjev ne bodo elektrificirali, da bo s tem bolj ohranjena njena prvobitnost.

Ta 1068 metrov dolga jama, ki jo krasijo čudovite kapniške tvorbe in veliki, tudi do 30 metrov široki in prav toliko visoki prostori, se kar ponuja, da bi jo spoznal svet. Prav gotovo pa še ni razkrila vseh svojih skrivnosti in čarov, preboldski jamarji pa bodo poskušali vse, da bi jo spoznali v vsej njeni zanimivosti in lepoti. -dar

Doma in v tujini tujci

Te dni so se delavci, začasno zaposleni v tujini, za nekaj dni vrnili med svoje najbližje. Mnogi od njih bodo te dni izkoristili za razmišljanje in urejanje pogojev za vrnitev v domovino, saj jih k temu silijo razmere v tujini. Ekonomska kriza v svetu povzroča vedno večjo nezaposlenost, ki tudi našim delavcem ni prizanesla. Samo v Avstriji je nezaposlenih okrog 1000 naših državljanov, ki vsak dan bolj razmišljajo o vrnitvi, saj jim avstrijske oblasti niso zainteresirane nuditi delo, ker imajo probleme z nezaposlenostjo svojih delavcev.

Jure Nežman

Obisk pri slovenskem društvu Oton Župančič iz Salzburga smo iskoristili za razgovor s Juretom Nežmanom, ki nam je povedal:

»Leta 1968 sem prišel v Salzburg in se kot mizar zaposlil pri privatniku. S pridnim delom sem si pridobil zaupanje lastnika delavnice, tako da sedaj delam kot vodja montaže. Čeprav ni bojazni, da bi ostal brez zaposlitve, pa se bom vrnil, ko bodo otroci dokončali šolo in ko bom doma dogradil hišo. Otroci obiskujejo slovensko dopolnilno šolo in doma govorimo le slovensko. Kljub težavam, predvsem zaradi pomanjkanja časa, saj največkrat delamo ves dan, pa rad zahajam v društvo, kjer se marsikaj pogovorimo. Najpomembnejše pa je, da se srečamo in tudi poveselimo na družabnih prireditvah.« Jure Nežman je bil v preteklem mandatu predsednik društva, štiri leta pa podpredsednik. Prostovoljno je izdelal pohištvo za slovensko dopolnilno šolo v Salzburgu.

V razgovoru s člani društva smo slišali tudi precej pripomb na odnos do delavcev, začasno zaposlenih v tujini. »V tujini in tudi doma smo tujci,« so dejali. Novoletna srečanja so preveč formalna, pa tudi časa ni za sestankovanje, saj je treba proste dni izkoristiti za reševanje konkretnih problemov. Naše probleme delavci v občinskih upravnih organih nočejo ali ne znajo razumeti in nas pošiljajo od vrat do vrat. Pa tudi postopki so preveč zapleteni, še zlasti za pridobitev obrtne dejavnosti. »Zato ne uspemo v teh nekaj dneh urediti vsega,« so nam tarnali zdomci, »čeprav smo pripravljeni privarčevani denar vložiti v samostojno dejavnost.« jk

KONEC MESECA BONI ZA GORIVO

Občinski sekretariat za notranje zadeve skupščine občine Žalec sporoča, da bodo občani lahko dvignili bone za gorivo za vozila na motorni pogon — skladno z uredbo zveznega in republiškega izvršnega sveta o omejitvi porabe motornega in dizelskega goriva — na **sedežih krajevnih skupnosti v TOREK, dne 27. DECEMBRA 1983, od 11. do 19. ure.**

Zamudniki, ki iz opravičenih razlogov tega dne ne bodo dvignili bonov na sedežih krajevnih skupnosti, bodo lahko le-te dvignili na sedežu občinskega sekretariata za notranje zadeve ob **sredah od 12. do 16. ure.**

Podrobnejše informacije o delitvi bonov dobijo občani v svojih krajevnih skupnostih.

Zagnanost planincev

Planinska dejavnost je ena tistih, ki jo v krajevni skupnosti in občinah, kjer obstojajo planinska društva, zelo cenijo. Cenijo tudi planince organizatorje, ki si prizadevajo na vse načine, da bi se krajani dobro počutili v različni rekreacijski aktivnosti, še posebno v gorah, planinskih domovih, na planinskih poteh.

V meddruštvenem odboru planinskih društev „Savinjska" je trenutno vključenih 27 planinskih društev od Okrešlja do Donačke gore ter od Rogle do Šmohorja (13.000 aktivnega članstva ali cca 20.000 občasno aktivnega). Vsa društva so s svojo aktivnostjo prispevala svoj delež k uresničitvi skupnega meddruštvenega programa za leto 1983. Skupno izvršen program lahko oceni no v letu 1983 na preko 11.000 prostovoljno opravljenih delovnih ur amaterskega dela.

Ne glede na to, da so društva veliko časa in pozornosti posvetila dograditvi planinskih domov, ne gre prezreti aktivnosti v gospodarskem smislu, ki v današnjem času zahteva veliko odgovornost posameznikov.

V meddruštvenem odboru delajo komisije za varstvo narave — GS, markiranje planinskih poti, vzgojo kadra, gospodarska igd . .

Ob vseh teh dejavnostih ne gre prezreti veliko opravljenega dela ter stalne pripravljenosti GRS, ki si je s svojim članstvom zgradila kočo (postajo) na Golteh ob Mozirski koči.

Alpinistični odsek iz Celja je prav v tem letu dosegel svoj največji uspeh, katerega smo se razveselili prav vsi planinci, saj pomeni ta dosežek z vzponom na Gaurishankar (7145 m) za nas prav sigurno svojevrsten svetovni rekord.

Prav ta odprava ponovno dokazuje, kaj vse se da doseči s skromnostjo, požrtvovalnostjo ter voljo za dosežkom, ki je bil v celoti izpolnjen. V odpravi je bilo 11 članov, od katerih jih je kar 5 doseglo vrh Gaurishankar.

Vzgoja kadra je bila doslej v našem MDO na prvem mestu in temu primerni so bili tudi rezultati.

Pridobili smo že drugo generacijo planinskih vodnikov, kar pomeni za naš MDO veliko strokovno pomoč pri vodenju in organizaciji različnih pohodov in drugih prireditev.

Prvič smo organizirali tudi planinsko pionirsko šolo — tabor v Logarski dolini, ki je s svojim programom izredno uspel. Skoraj 200 pionirjev je pridobilo osnovno znanje o planinstvu — izletništvu, opremi, prvi pomoči. Največja vrednota tega tabora je bila prav gotovo o navajanju-prilagajanju pionirjev na samostojnost ter iznajdljivost v naravi, na strmih planinskih poteh proti Okrešlju, Kamniškem sedlu, Turski gori (Žlebu), Klemenči — Ojstrici, Korošici idg.

V MDO je bil sprejet sklep, da se nadaljuje s takim načinom vzgoje mladih planincev.

Seveda pa je bila vzgoja izvedena tudi za markaciste, gorske stražarje — VN ter preko PZS — KVIZ-a vzgoja mladincev, pionirjev, mentorjev ter različnih organizatorjev.

Markacisti so tisti, ki večkrat prehodijo poti na svojem območju ter vestno označujejo in nadaljujejo poti ki varno vodijo do planinskih vrhov, koč ter po transvezalah. V letu 1983 so posvetili tej označbi preko 450 ur prostovoljnega dela.

Kot vsako leto je bilo tudi to na novo odprtih več koč na našem območju.

Solčavski planinci so odprli dom na Klemenči, planinci iz Gornjega grada dom na Menini, GRS na Mozirskih. Kar 4 domovi pa so bili obnovljeni. Večina dela so opravili planinci, ne gre pa prezreti nekatere OZD, ki so velikokrat priskočile na pomoč planinskim entuziastom pri dograditvi planinskih postojank. V tem letu je bilo opravljenih okoli 11.000 ur prostovoljnega dela.

Osnovna dejavnost slehernega planinskega društva je izletništvo, kateremu se je v društvih posvetilo največ pozornosti, saj je bilo skupaj organiziranih 450 in to:

71 pohodov z obujanjem tradicij NOB
79 mladinskih pohodov
146 pionirskih pohodov
57 pohodov za cicibane
97 članskih pohodov

Orientacijskih pohodov je bilo 27, na katerih je skupaj nastopilo 1120 posameznikov vseh starostnih kategorij.

Planinci, alpinisti, GRS so sodelovali tudi na več akcijah „NNNP".

Propagandno dopisništvo je v našem MDO na visoki ravni, saj je ta način obveščanja pritegnil v planinske vrste veliko število ljubiteljev planin.

Želja vseh planincev MDO PD „Savinjska" je, da se še nadalje v planinska društva včlani čim večje število delovnih ljudi in mladih, da bo vsakemu planincu lepa, sigurna in sončna planinska pot skozi leto 1984.

Blaževa sveta noč

Vas na pobočju je samevala v temi. Okna redkih hiš so bila zagrnjena, kot je veleval strog nemški odlok. Pisalo se je leto tisočdevetstotriinštirideseto.

Kljub odloku pa potke v visokem snegu niso samevale. Ljudje so hiteli k polnočnici. Ne mraz ne daljava jih nista mogla odvrniti od stoletne tradicije. V razsvetljeni cerkvi so se ob blagozvočnem petju zasanjali v svet, ki je bil povsem drugačen kot njihov vsakdanjik.

Božje dete, ki se je rodilo to noč, naj bi jim prineslo mir in odvrnilo neizmerno zlo, ki se je zgrinjalo nanje.

Zef in Mici sta se vračala od polnočnice domov skupaj s sosedi, nato pa sta morala nadaljevati pot sama, kajti njuna domačija je bila najvišje na hribu. Otroka in dom jima je ta čas varoval hlapec Blaž. Bil je pri hiši, ko so gospodarili še Zefovi starši, zato je ostal še pri Zefu. Bil je priden možakar, le [illegible]o si moral daleč stran »od [illegible]ati«.

Blaž je med tem posedal ob peči, tu in tam prisluhnil v noč, okregal ali pobožal mačka, ki se mu je smukal ob nogah.

Naenkrat je zabevskal domač pes. Zato je Blaž odvil petrolejko, odgrnil okence in se zazrl v noč. Nič ni mogel razločiti, pa tudi zaman se je naprezal, saj mu oči že dolgo niso več dobro služile. V tem je narahlo potrkalo. Blaž je oklevaje odprl vežna vrata. Zaslišal je slovenski: »Dober večer.« Pomirjen je oboroženim gostom nastežaj odprl vrata. Poznal je te goste. Štiri fante in dve dekleti. Na njihova vrata so pogosto potrkali in Blaž je zanje napravil prenekatero pot v dolino. Godilo mu je njihovo zaupanje. Če njega dobe Nemci nič hudega, saj sta si s smrtjo že dolgo na ti. Če pa dobe Zefa, bi ostali za njim dve siroti. Tako je sklepal Blaž v svoji poštenosti in o tem ni nikoli podvomil.

Goste je povabil k mizi. Iz predala je vzel hlebec kruha, s peči pa pehar orehov. Oboje je ponujal gostom in nekaj momljal o tem, da bi sodil zraven še toukec, pa ga je tudi sam žejen. Sicer pa tako kmalu prideta Zef in Mici, potem bo pa že kaj.

Toda eden od fantov je odvezal nanrbtnik in ponudil presenečenemu Blažu steklenico: »Blaž, nagni, le za »arcnije« ga še pusti.« Blaž je pošteno potegnil iz steklenice.

»Sakrament, kakšna kapljica.«

Zasolzen je komaj opazil, da mu fant ponuja tudi kar cel zavojček cigaret. Blaž je iz hvaležnosti samo kimal. Ves blažen se je spravil za peč in puhal dim visoko v zrak. Imelo ga je, da bi pljunil v kot kot običajno, kadar je bil posebej zadovoljen, pa se je malce sramoval. Le kaj bi si mislila o njem tale mladež.

Mlajša od deklet je prisedla k njemu. »Blaž, prinesite tiste škarje, s katerimi strižete gospodarja.« Blaž jo je malce sumljivo pogledal, pa le vstal in odšvedral v kuhinjo po škarje.

»Katerega,« je vprašal fante. Toda dekle pri peči je tiho reklo: »Mene.«

Blaž ni mogel verjeti svojim očem. »Te kite naj odrežem? Punca, to si pa izbij iz glave.«

Toda prav nič ni pomagalo. Vsi hkrati so ga pričeli prositi, naj vendar stori, kar je naprošen.

Blaž je stopil k dekletu, prijel kiti, ju potežkal in oklevaje zarezal. V tišini sta čudno odmevala zven škarij in rezko Blaževo dihanje. Blaž je odrezani kiti položil na mizo in ju strmo opazoval. Šele tedaj se mu je posvetilo. Iz kitinih vijug so namreč druga za drugo pričele lesti debele uši. Blaž se je zakrohotal: »Sakrament, punca, živine pa imaš za cel graščinski hlev! Še en požirek bi ga, fant!«

Ko sta se vrnila Zef in Mici, je Blaž zopet sedel z pečjo in zadovoljno puhal dim pod strop. Mica bo zagotovo prinesla »toukec« in že zaradi gostov in praznika bo morala natočiti tudi njemu.

Cveta MIKUŽ

Iz krajevne skupnosti Žalec

Otroško varstvo v Žalcu je zadovoljivo, vendar . . .

so potrebe še vedno večje kot pa razpoložljive možnosti

V žalskih vrtcih je prostora za približno 370 otrok, potrebovali pa bi vsaj še dvesto prostih mest, da bi lahko ugodili prošnjam vseh tistih staršev, ki bi radi v vrtcu zagotovili varstvo svojim najmlajšim.

V Žalcu so za najmlajše poskrbeli v treh vrtcih, v katerih je skupno 370 otrok. 321 otrok — v starosti od dveh do sedmih let — je razporejenih v redne oddelke, devetinštiridesetim malčkom — v starosti od osmih mesecev do dveh let — pa je je zagotovljeno varstvo v jaslicah.

Glede na ostale krajevne skupnosti je v žalskih enotah vzgojnovarstvenega zavoda Janko Herman precejšnje število otrok, vendar so potrebe še vedno večje kot pa razpoložljive možnosti. Zaradi neprestanega doseljevanja zlasti mladih družin, ki nimajo prav nobene možnosti za varstvo svojih otrok, bi v Žalcu potrebovali vsaj še dvesto prostih mest. V vzgojnovarstvenem zavodu Janko Herman upajo, da bodo potrebe lahko rešili z novimi prostori v soseski V, kjer trenutno že deluje vrtec za 89 otrok. Novi vrtec bo v enem izmed zgrajenih blokov, odkupljeni so že potrebni prostori, zagotovljen pa je tudi del potrebnih sredstev. Poleg žalskih otrok bodo v tem vrtcu tudi otroci iz nekaterih okoliških krajev, zlasti iz Gotovelj.

Žalske vzgojnovarstvene enote vključujejo tudi sto otrok v priprave na pričetek šole. 85 otrok obiskuje celoletni program, kar pomeni 600 ur programa, 15 otrok pa je vključenih v stodvajseturni skrajšani program. V vzgojnovarstvenem zavodu si prizadevajo, da bi čim več otrok vključili v celoletne programe in tako zagotovili vsem enake pogoje za vstop v šolo.

Irena Jelen

Zanje je poskrbljeno, kaj pa ostali? Foto: L. Korber

Nova kotlovnica bo polno izkoriščena v naslednjih letih

»Težave pri izgradnji nove kotlovnice v soseski V ne morejo opravičiti dejstva, da kotlarna ni bila pravočasno zgrajena za uporabo in da za ogrevanje stanovanj niso bile predložene ustreznejše cene.«

Tako so menili člani predsedstva krajevne konference Socialistične zveze v Žalcu, ko so obravnavali problematiko ogrevanja novih stanovanj v soseski V. Kaj pa pravijo tisti, ki so za takšne razmere odgovorni?

KOTLOVNICA JE PRAVOČASNO OGRELA STANOVANJA

Delavci velenjskega gradbenoindustrijskega podjetja Vegrad so kotlovnico na trdo gorivo v Soseski V pričeli graditi v mesecu maju. V njej sta montirana dva kotla s skupno zmogljivostjo 3200 KW. Glede zastojev pri izgradnji smo povprašali delovno organizacijo Komunala iz Žalca in Samoupravno stanovanjsko skupnost, kjer so nam razložili, da bi kotlovnica morala pričeti z obratovanjem petnajstega oktobra, dejansko pa je poskusno začela obratovati deset dni kasneje. Stanovanjska skupnost meni, da zamuda ni predstavljala nobene ovire za pričetek normalnega ogrevanja stanovanj, saj zaradi ugodnih vremenskih razmer tudi že obstoječa kotlovnica z ogrevanjem ni pričela prej. Podpisan je dogovor o predaji kotlovnice, opravljen tehnični pregled, še vedno pa ni izdano uporabno dovoljenje. Vendar to ne vpliva na ceno ogrevanja, saj mora po dogovoru vse stroške poskusnega obratovanja do uporabnega dovoljenja pokriti izvajalec, torej Vegrad.

CENE SO ODRAZ NEIZKORIŠČENIH KAPACITET

Po zadnjih podatkih Komunalnega podjetja znaša cena ogrevanja za kvadratni meter v novih stanovanjih 38,60 din, kar pa v primerjavi z nekaterimi stanovanji v naši občini in celo samem Žalcu niti ni veliko. Cene stanovanj so namreč zelo različne in neenotne, nekateri stanovalci pa morajo za kvadratni meter odšteti po 60, ponekod pa celo preko 70 din.

Po podatkih stanovanjske skupnosti in Komunale so cene ogrevanja v Soseski V delno posledica neizkoriščenih kapacitet nove kotlovnice. V njej sta namreč montirana dva kotla s skupno zmogljivostjo 3200 KW. Trenutno deluje samo eden in še ta samo s petinosemdesetodstotno zmogljivostjo. Ob tem stanovanjska skupnost pripominja, da so stroški za delovno silo isti kot bi bili pri polni izkoriščenosti kapacitet.

Višjim cenam se bodo torej lahko izognili le z večjo in boljšo izkoriščenostjo kapacitet. Samoupravna stanovanjska skupnost predvideva, da bodo spomladi 1984 odkupili kapacitete kotlovnice za priklop stopetih stanovanj, preurediti nameravajo obstoječi podpostaji ter zgraditi potrebni razvod. S tem bodo možnosti enega kotla v celoti izkoriščene, drugi, že obstoječi kotel, pa bo služil stanovalcem IV. in V. niza stanovanj, katerih del bo zgrajen že v letu 1984.

Irena Jelen

Ivan pripravlja žganjekuho

Obiskali smo Zagodetove v Žalcu

Lep decembrski dopoldan se je ponujal, ko sem zavil pred Zagodetovo hišo v Žalcu. Gospodar Ivan se je pripravljal na žganjekuho, gospodinja Mihela pa je imela opravek v kuhinji. Pa je čez cesto pritekel sosed in zaprosil za pomoč, češ da bo krava vsak trenutek povrgla. Ivan je ročen za take reči in po nekaj minutah je že postal babica krepkemu teličku. »Takole, zdaj pa domov!« je rekel in si umil roke.

Ivan Zagode je delal pri železnici, precej časa je bil zaposlen kot tajnik občine, sedaj pa je upokojenec in po malem kmetuje. Nekaj zemlje ima v najemu, poldrugi hektar pa je njune; dovolj dela, če človek ni več rosno mlad. No, Ivan je pri svojih 64-letih še pravi korenjak, lahko bi rekli, da je zdrav kot dren, pa tudi ženi Miheli še zdravje dobro služi, čeprav jima življenje ni bilo posuto z rožicami. Ivan že 47 let deluje v Gasilskem društvu, tu je opravljal že razne dolžnosti, zadnja leta pa je tajnik. Bil je tudi delegat KS, pa v odboru Socialistične zveze in pel je vedno rad, zato tudi še sedaj sodeluje v pevskem zboru.

Z Mihelo imata tri že poročene hčere, ki rade prihajajo domov, z njimi pa tudi zetje in šest zlatih vnukov. Na najstarejšega vnuka, ki je že pri vojakih, je Ivan zelo ponosen, saj je najboljši strelec v četi.

Ivan in Mihela z ljubeznijo obdelujeta zemljo. Pridelata več, kot sama porabita, zato Ivan viške redno proda na celjski tržnici. Malo fižola pa solate, krompirja in druge povrtnine je danes zlahka prodati.

Ker so bili Zagodetovi že pred vojno napredna družina, ji okupacija ni prizanesla. Morali so zapustiti rodni dom in okusiti strahote Auschwitza. Oče in mati sta umrla že po treh mesecih, teta pa po dveh. Brata Jožeta so Nemci ustrelili kot talca že leta 1941, brata Stane in Milan ter sestra Milena pa so se srečno vrnili iz taborišča. Ivan je po osvoboditvi pomagal bratu pri študiju ki je danes inženir.

Po osvoboditvi je domačijo prevzel Ivan in lahko zapišemo, da je prišla v prave roke, kajti oba Ivan in Mihela sta delovna kot mravlji.

Ivan je ob zlomu stare Jugoslavije prišel v ujetništvo, od koder se je vrnil leta 1943 in potlej zbiral sanitetni in drugi material za partizane.

Mihela in Ivan pravita, da se je Žalec močno spremenil v zadnjih 50 letih. Veliko je novih zgradb pa tudi ljudje so postali drugačni, bolj zahtevni kot nekoč.

Prijetno se je bilo pogovarjati v topli kuhinji in klobasa, ki jo je Mihela skuhala za gosta, je bila znak njune tradicionalne gostoljubnosti. Poslovili smo se in si zaželeli veliko zdravja v novem letu, kajti Ivana je na dvorišču priganjala žganjekuha.

Lojze T.

Mihaela in Ivan Zagode pred svojo hišo

Srečno novo leto 1984

Novoletni program za otroke

Od 27. do 30. decembra bodo na žalski tržnici novoletne prireditve, ki jih je za najmlajše pripravilo Društvo prijateljev mladine. Vse predstave bodo brezplačne, na prireditvenem prostoru pa bo možen tudi nakup igrač in slikanic, za kar bodo poskrbeli delavci Mladinske knjige in žalske Name.

PROGRAM PRIREDITEV

27. december 1983
— ob 16. uri: prihod dedka Mraza, program, filmi za otroke.

28. december 1983:
— ob 9. uri: igrica Račke v telovadnici OŠ Žalec
— ob 16. uri: Dedek Mraz na tržnici
— ob 17. uri: obdaritev predšolskih otrok v telovadnici osnovne šole, krajši program

29. december 1983:
— ob 10. uri: obisk dedka Mraza v Vzgojnovarstvenem zavodu in na osnovni šoli Ljuba Mikuš
— ob 16. uri: Dedek Mraz na tržnici
— ob 16.30 uri: film v kinodvorani
— ob 17. uri: obdaritev šolskih otrok in program osnovne šole Žalec

30. december 1983
— ob 16. uri: dedek Mraz na tržnici, program, filmi

Na otvoritvi razstave sta koncertirala Tomaž Lorenz in Igor Saje

Ob razstavi grafika Gorazda Šefrana

Vrednost avtohtonega grafičnega lista

Med razstavami, ki so jih v okviru svojega razstavnega programa v minevajočem letu pripravili v razstavnem Savinovem salonu v Žalcu, zadnja, prikaz grafičnega ustvarjanja Gorazda Šefrana, gotovo sodi med pomembnejše likovne dogodke. Zaradi precejšnjega zanimanja in želje, da bi si razstavljene eksponate ogledalo tudi čim več šolske mladeži, je razstava na ogled do srede decembra.

Ni treba poudarjati in ponavljati, da uvrščamo grafika Gorazda Šefrana med najimenitnejše predstavnike sodobne slovenske grafike, ustvarjalce znamenite ljubljanske grafične šole, ki je v približno dvajsetih letih svoje kreativne izrazne sposobnosti načrtno usmeril v izgradnjo določene grafične koncepcije: grafični list je zanj prostor zbirnosti, prostor sintetične organizacije, zaključen sam v sebi kot celota samozadostnih izraznih vrednosti, zapisovalec notranjih in zunanjih sunkov, lomov in razkolov pa tudi njihovega sozvočja na avtonomnem grafičnem listu z njemu lastnimi posebnostmi in svojstvi.

Šefran ne sodi med tiste slovenske grafike, ki so in še posegajo po raznolikih sodobnih pomagalih, dopolnilih drugih upodabljajočih medijev, temveč dosledno potrjuje svoj ustvarjalni potencial v starih, uveljavljenih, dorečenih, a v bistvu neizčrpnih tehnikah globokega grafičnega tiska, s katerim gradi večplastnost svojih grafičnih listov.

V jedru je osnovna izrazna koncepcija, ki jo je z leti le deloma modificiral. Kvadrat, obris kot okolje, svet, narava, obrobje dogajanja, znotraj pa področje odnosov, konfliktov, pritiskov in osvobajanja, planje energije uravnoteženih silnic, katerih individualno zasnovo dopolnjuje z elementi verističnega sveta, s prepoznavnimi znaki in označili, napotili za čisto določen način komunikativnega dialoga.

Gorazd Šefran dokazuje, da je dogovorjeni skupek pravil ljubljanske grafične šole lahko zelo dobro izhodišče, a predvsem izhodišče za lastno umetniško nadgradnjo, v kateri ni prostora le za domislice ali igračkanje z znanimi kombinacijami. On na osnovi znanih konstant v uporabi svetlo-temnih odnosov, draperije in fragmentov prepoznavnega sveta in v spoštovanju do tradicionalnih izročil grafičnega tiska ustvarja specifično vzdušje s svojo lastno avtorsko intervencijo: Z »večno« temo okolja in posameznika v njem, z razkoli, pomirjenjem, z razhajanjem, konflikti in sintetično pomiritvijo.

M. Premšak

MINERVA
ŽALEC

15 let

SREČNO 1984

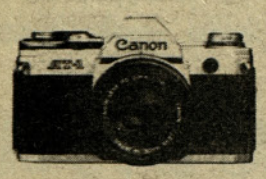

Kotiček za fotoamaterje

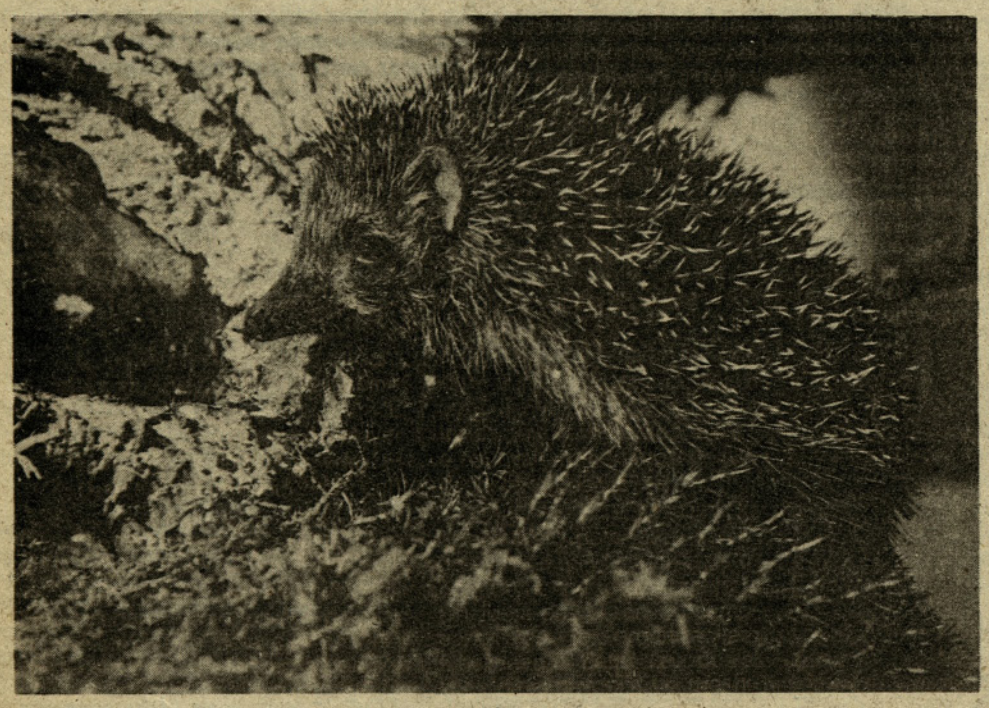

Še dobro, da ni snega in se tako lahko še vedno rekreiram in nabiram moči za naslednje leto. Pravijo, da bo zelo težko!

Nove knjige v novembru

Meta Rainer — MIHAHA; Bojan Križaj, Tone Vogrinc, Jože Dekleva, Egon Kaše — BELE ARENE; Kristina Merc-Matjašič — KUHAJMO PO DOMAČE; OLIMPIJSKE STEZE — Cankarjeva založba; SLOVENSKE LEGENDE — Cankarjeva založba; Hans Helmut Kirst — Zbirka — ZADNJO KARTO IZIGRA SMRT, NOČI DOLGIH NOŽEV, NOČ GENERALOV; PREŽIHOV ALBUM — ZB; GOSPODINJSKI KOLEDAR 1984 — CZNG.

NAJBOLJ BRANE KNJIGE V MESECU NOVEMBRU:

Ivan Kreft — SPORI IN SPOPADI; Ruth Beebe Hill — HANTA JO 1, 2, 3, 4; Andrej Novak — PAPEŽ WOJTYLA; Roy Medvedjev — NIKITA HRUŠČOV; Nada Gaborovič — RAZDALJE; Sandra Pnaretti — ODMEV TVOJEGA GLASU; Rus, Soča, Možina — JAPONSKA od posnemanja do izvirnosti; Janez Čuček — MED KUBO IN INDIJO; France Adamič — SPOMINI IN PRIČEVANJA; Nada Kraigher — IZ MOJE TRŽAŠKE MAPE; Ivan Dolenc — ZA DOLAR ČLOVEČNOSTI; Mimi Malenšek — JESEN V SOTESKI.

Oživljanje kulturne dejavnosti

Pred nedavnim so na občnem zboru kulturnega društva Trnava namenili vso pozornost oživljanju kulturne dejavnosti v kraju. V prvi vrsti želijo obnoviti dejavnost moškega pevskega zbora, ki je pred leti uspešno deloval, vendar je kasneje njegova dejavnost zamrla. Tokrat nameravajo zbor okrepiti z mladimi pevci in z njihovo pomočjo obuditi pevske tradicije v kraju.

V naslednjem letu nameravajo ustanoviti folklorno skupino cicibanov in pionirjev iz Orle vasi, urediti želijo knjižnico, predvsem pa želijo v kulturno dejavnost pritegniti mlade iz mladinske organizacije. Ti bodo že v tem mesecu izdali svoje glasilo Obzorje, ki bo literarno, že v začetku naslednjega leta pa bodo izdali tudi informativno glasilo, v katerem bodo predstavili svoje delo in naloge, ki so si jih zastavili.

V trnavskem kulturnem društvu se zavedajo težav, ki jih bodo spremljale pri njihovem delu, vendar upajo, da jih bodo z zagnanostjo in razgibanim delom prebrodili. Pri tem pa računajo na kar največjo pomoč tistih, ki so na tem področju pripravljeni pomagati in se vključiti v delo.

J. Ušen

Uspešen nastop na medobčinski reviji

Na medobčinski reviji pevskih zborov so žalsko občino zastopali trije zbori in sicer Moški zbor Svoboda Žalec pod vodstvom Marjana Kozmusa, Moški zbor Golding iz Prebolda pod vodstvom Matjaža Železnika in Mešani zbor KUD Gomilsko pod vodstvom Draga Cehnerja. Strokovna komisija je ugodno ocenila nastop vseh treh zborov, za zbor iz Gomilskega pa je zapisala, da je prijetno presenetil.

Pevcem in zborovodjem izreka Zveza kulturnih organizacij Žalec zahvalo in priznanje.

Lojze Pongrašič razstavlja

V avli hotela Golding Rubin v Žalcu je že nekaj dni odprta razstava plastik Lojzeta Pongrašiča iz Celja. Pongrašič kot kipar ni neznano ime, saj ima za seboj že vrsto uspelih razstav doma in na tujem.

Lahko zapišemo, da Lojze Pongrašič sodi med najbolj delavne celjske samouke. Za njim je razvejano obdobje ustvarjanja in trdovratnega učenja in iskanja, v katerih je odkrival zakonitosti kiparskega oblikovanja brez akademskega znanja. Prehodil je trdo pot, ko se je prebijal skozi razne oblikovne možnosti pri upodabljanju svojih lesenih in drugih plastik.

Pongrašič je postal član Društva celjskih likovnih amaterjev že pred leti. Povezan z drugimi se je vključil v organizirane oblike usposabljanja in začel na rednih razstavah spremljati in se soočati z ocenami in mnenji poznavalcev in širšega občinstva.

Delal in oblikoval je že v železu in bronu pa v kamnu in se slednjič oprijel lesa, kajti te njegove lesene plastike izžarevajo največjo toplino. Lojze oblikuje les po svojih izvirnih zamislih, najraje pa posega po motivih iz svojega življenjskega okolja. Zapišimo še to, da je Lojze Pongrašič zaposlen v celjskem Aeru kot varilec in da njegovi nadrejeni z zanimanjem spremljajo in odobravajo njegovo ustvarjalno pot. Tu, v delovni organizaciji ima tudi svoj atelje, v katerem prebije največ prostega časa pri snovanju svojih plastik.

Pongrašičeva razstava v hotelu Golding Rubin zajema le manjši del plastik, ki pa so po svoji figuraliki in izvirnosti vredne ogleda, zato je tudi zanimanje zanje med obiskovalci živo.

LT.

Posnetek: B. Trstenjak

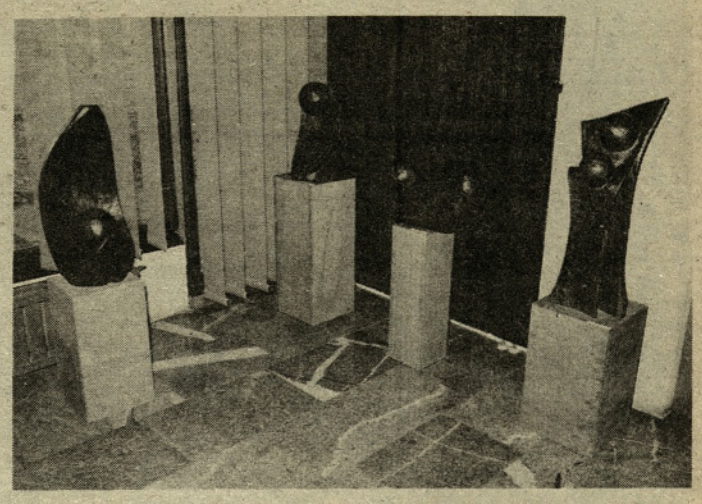

Razstavljene Pongrašičeve plastike v hotelu Golding-Rubin.

Šmihel: 90 let zbora

Konec meseca novembra je mešani pevski zbor Gorotan, ki deluje v okviru Kulturno prosvetnega društva Šmihel na avstrijskem Koroškem, praznoval 90-letnico svojega delovanja. V to prosvetno društvo je vključenih okoli 400 Slovencev. Poleg pevskega zbora delujejo v društvu še dramska sekcija, glasbena šola, ansambel Korenina in druge sekcije. Zbor, ki ga vodi že štirideset let Miha Sadnjak, je za to priložnost pripravil slavnostni koncert, ki so ga popestrili tudi člani glasbene šole in ansambla Korenina.

V nabito polni dvorani je najprej govoril predsednik KPD Šmihel Karel Gril, potem pa še predsednik KKZ dr. Janko Zrzer. O zgodovini zbora je govorila Micka Opetnik in poudarila, da je mešani pevski zbor Gorotan najstarejši mešani pevski zbor na avstrijskem Koroškem.

PKD Šmihel je že več let pobrateno s Prosvetnim kulturnim društvom iz Braslovč in goji pristne prijateljske odnose. Tako Braslovčani enkrat letno gostujejo v Šmihelu, Šmihelčani pa v Braslovčah. Prav zato so na praznovanje mešanega pevskega zbora povabili predstavnike Zveze kulturnih prosvetnih organizacij občine Žalec in KPD Braslovče. Ivan Centrih je zboru za visok jubilej podelil zlato plaketo ZKO občine Žalec.
Gostje iz matične domovine so se vračali polni lepih vtisov in želja, da bi to prijateljstvo ostalo trajno.

TONE TAVČAR

VARAŽDINCI V ŽALCU

V Žalcu je gostoval moški pevski zbor obrtnikov iz Varaždina. Zbor se je predstavil z bogatim programom umetnih in narodnih pesmi. Vodi ga Stjepan Mikaca. Obisk je bil skromen, pa tudi stanovskih kolegov nismo zasledili med poslušalci. Sicer pa je koncert sodil v sklop sodelovanja med žalskim in varaždinskim kulturnim društvom.

PIONIRSKI KOTIČEK • PIONIRSKI KOTIČEK

MIHAHA

Dragi mladi bralci. Naša pesnica Meta Rainer vam je namenila novo pesniško zbirko Mihaha, ki je izšla v zbirki Matjaževe knjižnice, izdala in založila pa jo je Partizanska knjiga. Neža Maurer je o Mihahaju zapisala, da je mlajši brat Fičfiriča, ki ga vsi prav dobro poznate. Na svoje ime je Mihaha silno ponosen. Kako tudi ne, saj ga lahko v neskončnost nadaljujete, pa zveni vedno bolj veselo in nazadnje ga je en sam smeh: ha-ha-ha-ha!

— A kar še ni — še lahko bo! si misli radoživi Mihaha — prav tako kot njegova ustvarjalka, pesnica Meta Rainer. Če nje kaj razžalosti ali užali, se zapre vase, ko pa to mine, vsa zaživi z okolico, z mladimi in poredno, zafrkljivo govori o lastnih in tujih težavah. Te postanejo nenadoma prav smešne. Pesnica jih še lepo pološči in spravi v verze. Prebiramo jih, se smejimo in se sploh ne zavemo, kdaj pozobljemo med vedrimi verzi tudi življenjska spoznanja in resnice.

Pa dovolj o pesnici in Mihahaju, preberite knjigo, ki je že v prodaji, zagotovo vam bo všeč.

MUC ŠTEFUC

Mački niso vsi enaki,
bistri so in so bedaki.
Muc Štefuc že od narave
je posebno bistre glave.

Kot zelo napreden maček
kupi avto znamke spaček,
mišelovke si nabavi,
se na mišji lov odpravi.

Naokrog potuje s spačkom,
konkurenco dela mačkom,
mačji ceh pa ga, seveda,
vsak dan bolj postrani gleda.

Ko še mišk debelih zmanjka,
ni doma mu več obstanka,
nove škornje si natakne
pa čez mejo se umakne...

Ko se spet doma prikaže,
mišelovko nove baže
na električni pogon
jim prinese za poklon!

»Glejte ga, kako izziva!«
piha srenja nevoščljiva.
In Štefuc že spet izgine
iz preljube domovine.

Domotožje pa nazaj
ga privabi v rojstni kraj.
Zbrati mora ves pogum,
da pokaže nov izum:
mišelovko z baterijo
na atomsko energijo!

Zdaj mačkoni ostrmé
in — Štefuca se bojé...
Na vso jezo — v nekaj dneh
sprejmejo ga v mačji ceh!

On pa se zatreska v Maco,
v zakon ji ponudi taco
in tako njegova mucka
srečna je — gospa Štefucka!

Kmalu naš junak z ženico
mladih muck ima kopico...

RUBRIKA MLADIH • RUBRIKA MLADIH

Vaščani so ponosni na svoje mladince

Najbolj oddaljena in hribovita vaška skupnost v krajevni skupnosti Prebold — Marija Reka — je doživela v zadnjih letih pomemben napredek. Časi, ko za te pridne ljudi skorajda ni bilo bodočnosti, se počasi umikajo napredku. Bojazen, da bodo kmetije ostale brez gospodarjev, je zamenjal optimizem, saj so pridne kmečke roke znova zaorale brazde in dokazale, da bo njihova vasica živela tudi v prihodnosti.

K temu bodo svoj delež nedvomno prispevali tudi mladi, saj je delo mladinske organizacije v tem kraju močno zaživelo. Oddaljenost mladincev, delo na kmetiji, šola ali delo v tovarni ne ovirajo mladih, da si ne bi utrgali ure ali dve in se udeležili sestanka mladinske organizacije, delovne akcije ali pa družbenega večera. Ob letošnjem krajevnem prazniku KS Prebold so mladi za svoje delo prejeli bronasti znak Osvobodilne fronte. Nekaj več o delu mladih v Mariji Reki pa je govoril predsednik mladinske organizacije Andrej Zagožen.

Savinjski občan: »Kaj vas je vodilo k ustanovitvi OO ZSMS?«

A. Zagožen: »Nekoč je bilo v naši vasici dokaj razgibano življenje. Življenjski utrip je dajala šola kraju, ko pa je bila ukinjena, je nastopilo obdobje večletnega zatišja. Planinski dom je v kraj vrnil prejšnjo vedrino, mladim pa omogočil, da smo dobili prostor, kjer se dobivamo. Čutili smo potrebo po organiziranem delu in tako je prišlo tudi do ustanovitve osnovne organizacije. Lansko leto smo imeli ustanovni sestanek, kjer smo izvolili organe osnovne organizacije in naredili program svojega dela. Pomoč smo iskali pri OO ZSMS Prebold, krajevni skupnosti in občinski konferenci ZSMS v Žalcu. Danes šteje naša organizacija trideset članov in združuje delavsko in kmečko mladino, nekaj je dijakov, prevladujemo pa fantje.«

Savinjski občan: »V čem se kaže vaše delo, ali gre zgolj za delovne akcije ali tudi za druge aktivnosti?«

A. Zagožen: »Res je, da smo svoj program dela naravnali v delovne akcije, saj smo v času svojega obstoja organizirali že sedemnajst delovnih akcij, ki so predvsem humanega značaja. Pomagali smo pri spravilu krme starejšim občanom, skupaj z vaškim svetom smo kopali jarke za vodovod, skupaj s planinci smo prekrivali planinski dom, čistili potok Reka in čistili prostor, kjer naj bi uredili igrišče, kar je naša velika želja.

Poleg tega smo priredili tudi proslave ob dnevu republike, za osmi marec in ob drugih priložnostih, pripravili silvestrovanje, tovariška srečanja, kresovanje in sodelovali na akademiji v Preboldu. Sodelujemo

Andrej Zagožen

s krajevno skupnostjo Slavko Šlander iz Maribora, vsak mesec pa imamo tudi družabni večer s plesom.«

Savinjski občan: »Svoje delo ste dobro zastavili, dosegli lepe rezultate in prav gotovo je to motivacija za naprej.«

A. Zagožen: »Mislim, da smo z ustanovitvijo mladinske organizacije naredili tisto, kar smo želeli. Pri nadaljnjem delu se bomo opirali na dosedanje izkušnje. Predvsem bi radi v prihodnje dokončali igrišče, čeprav po mnenju nekaterih zemljišče ni ustrezno. Upam, pa, da bo igrišče vseeno kmalu nared, saj smo doslej opravili že veliko prostovoljnih ur.«

Tako torej mladi v Mariji Reki. Čeprav raztreseni po okoliških gričih, obremenjeni z delom na kmetiji, v tovarni ali šoli, so dokazali, da se z delom in voljo da marsikaj storiti.

D. Naraglav

NAŠE EDINO OROŽJE JE RAZUM

Sedaj, ko na svetu grmijo topovi in pokajo puške, se človek vse bolj boječe ozira v prihodnost.

Generacije, ki so preživele strahote druge svetovne vojne in tiste po njej, trdno in odločno poudarjajo: »Nikoli več vojne! Nikoli več uničevanja človeškega življenja! Ljudje naj žive v sožitju!« Ni še tako dolgo tega, ko so si sovjetski in ameriški vojaki stiskali roke in obljubljali mir. Ta odnos se je sedaj spremenil v hladno vojno. Sredi Evrope so med državami zrasli visoki politični zidovi. Smehljajoči politiki delijo javnosti vljudnostne smehljaje, za svojimi hrbti pa snujejo grmade najmodernejšega in najučinkovitejšega orožja.

Vse je povezano. Vljudnostne laži in jalovo upanje, na katerem ne bo zrasel nov, boljši svet. Mi pa najiskreneje upamo, da vendarle obstaja vsaj drobec možnosti, zrnce resnice, da bo človek spoznal svojo veliko zmoto.

Simboli človeškega napredka in civilizacije se spreminjajo v igre velikih. Sredi vsega pa je človek z edinim orožjem — razumom. In ta človek se sprašuje, ali lahko lačne in nebogljene oči afriškega otroka prezro nesmiselno trgovsko logiko velikih orožarn, ali lahko razložijo bedo ljudstva v Bejrutu. Kdo lahko odgovori na vprašanje, kaj hočejo ameriški vojaki na Grenadi, ali lahko karkoli storimo, da v Južni Ameriki ne bo rasne diskriminacije, da bi lahko vsi ljudje živeli svobodno in vsaj enkrat okusili sladico, ki se imenuje MIR!

Vsak človek, pa naj bo bel, črn, rdeč, rumen, mora odgovoriti DA. Kajti v tem odgovoru je volja po preživetju, želja po boljšem, lepšem in lepšem življenju.

Zato moramo tudi mi, vsakdo izmed nas, storiti več kot le to, da smo za politiko prijateljstva in miru. Z roko v roki, v sklenjeni vrsti, od meje do meje moramo stopati v boj za mir, podati roko sosedom in jih vključiti v nepremagljivo kolono, ki bo obdala svet in govorila: »Tu smo doma! Ne damo svojega doma!«

Izvajati moramo vedno nove oblike manifestacij za mir in nikakor ne smemo pri tem omahovati. Storiti moramo še več, da bomo ustvarili jasno podobo sveta v miru, brez rasnega razlikovanja, narodnostne nestrpnosti, šovinizma. Storiti vse, da ne bi o usodi vseh odločala peščica ljudi na oblasti.

Branko Lobnikar, Prebold

OBISK PREDSTAVNIKOV RK ZSMS

Občinska konferenca ZSMS Žalec je imela dne 24. 11. 1983 razširjeno sejo predsedstva v prostorih Jamarskega kluba Črni galeb v Preboldu na temo **vključevanje mladih v družbene organizacije in društva.**

Ugotavljali smo, da kljub dolgemu obdobju reševanja teh problemov še vedno naletimo na ljudi, ki se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je vsak mladinec, ki dela na katerem koli področju — najsi bo to šport, tehnična kultura, taborništvo, planinstvo — aktiven mladinec, kajti ne moremo zahtevati od vseh mladih, da jih zanima politika.

Mladim ne smemo dopustiti, da bi si, kot do sedaj, s forumskim delom onemogočili realizacijo zastavljenega cilja o množičnosti in frontnosti organizacije, ki zajema najširše interese mladih in spodbuja njihovo formalno in neformalno združevanje in uveljavljanje.

Enotni smo bili v mnenju, da smo se preveč ukvarjali sami s seboj, iskali načine in oblike dela, nismo pa delali tam in na način, ki je edini pravi: to je, da se skupaj z mladimi iz DO-D spoprijemamo s problemi, ki jih tarejo. Čutiti moramo, da smo isto, ista organizacija, z enakimi oz. podobnimi cilji; več moramo narediti za povezovanje s sredinami, kjer družbene organizacije in društva lahko črpajo in vzgajajo potencialne kadre za svoje delovanje.

Irena T.

Orientacija Hom 83

V nedeljo, 11. decembra, je Planinsko društvo Zabukovica v izredno slabih vremenskih pogojih pripravilo orientacijsko tekmovanje HOM 1983, katerega se je udeležilo šest ekip pionirjev Planinskega društva Prebold z 22 tekmovalci. Vsa prva mesta so zasedli pionirji iz zabukovskega društva. Med mladinci so se tekmovanja udeležili le člani Jamarskega kluba Črni galeb. Tekmovanja so se udeležile tudi tričlanske ekipe, med katerimi je prvo mesto zasedla PD Zabukovica, drugi so bili člani OO ZRVS Griže in slednji člani PD Prebold.

-fj

PIONIRJI SO OBISKALI PREDSEDNIKA SKUPŠČINE

Osemnajst pionirjev iz žalskih centralnih in podružničnih šol se je konec novembra udeležilo vsakoletnega sprejema pri predsedniku skupščine občine. Na letošnjem srečanju so mladi poročali zlasti o svojem delu v pionirskih organizacijah, hkrati pa obudili tudi spomin na vlogo in pomen pionirjev v času narodnoosvobodilne vojne.

Predsednik občinske skupščine Viljem Petek je v pogovoru pionirje najprej seznanil z geografsko in upravno ureditvijo občine ter z delovanjem občinske skupščine. Ob tem so se pogovarjali tudi o štirideseti obletnici AVNOJ-a, zgodovinskemu pomenu vseh treh zasedanj in o vlogi pionirjev v času NOB.

Pionirji so predstavili svoje pionirske odrede, povedali nekaj več o svojem delu in seznanili udeležence s svojimi programi delovanja.

Predsedniku skupščine občine so pionirji pripovedovali tudi o delu pionirskih zadrug, skrbi pionirskih organizacij za spomenike NOB, o delu pionirskih delovnih brigad in o uspehih pri zbiranju odpadnih in sekundarnih surovin.

Ob koncu so si pionirji ogledali še prostore občinske skupščine in se dogovorili, da bodo predstavniki občine spomladi obiskali nekaj šol oziroma pionirskih organizacij.

MLADINA POJE IN IGRA

Petnajstič zapovrstjo so mladi iz Vinske Gore pripravili prireditev Mladina poje in igra. Sodelovali so nastopajoči iz velenjske, celjske in žalske občine, poleg denarnih nagrad najboljšim pa so letos prvič podelili tudi nagrado za izvirnost.

Prireditev je bila sredi decembra v prostorih zadružnega doma v Vinski Gori, organizirali pa so jo člani mladinske organizacije, pri čemer so sodelovali z občinsko konferenco ZSMS Žalec.

Tudi letošnji namen prireditve je bil, da mladi pokažejo vse svoje znanje in sposobnosti.

Nastopili so mladinci iz žalske, celjske in velenjske občine in pokazali svoje znanje na področju narodnozabavne in zabavne glasbe, predstavili pa so se tudi recitatorji in humoristi. Najboljšim so ob koncu podelili denarne nagrade, prvič pa so letos podelili tudi nagrade za izvirnost.

-ij-

Tekmovali člani klubov OZN

Konec decembra je bil v žalski osnovni šoli četrtfinale kviza klubov OZN. Tekmovalci iz srednjih in osnovnih šol so se pomerili v znanju in poznavanju temeljnih podatkov o organizaciji združenih narodov, gibanju neuvrščenih in 75-letnici šolstva na Koroškem. Kviza so se udeležile ekipe iz Novega Mesta, Krškega, Titovega Velenja, Hrastnika, Slovenske Bistrice, Celja in Žalca.

-ij-

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

ŽALEC

30 let krvodajalstva

Člani žalske organizacije Rdečega križa so se zbrali na priložnostni svečanosti, s katero so obeležili 30-letnico organiziranega krvodajalstva.

Organizacija je v tem času opravila mnogo humanitarnih akcij, med katerimi je gotovo najpomembnejša in tudi najmnožičnejša krvodajalstvo. Preko 100 članov se redno odziva krvodajalskim akcijam, Oto Krajnc pa je daroval kri že 85-krat.

»Z našo krvjo smo rešili že mnoga življenja, ki so največja vrednota naše družbe,« je dejal Janez Meglič, slavnostni govornik, in hkrati pozval vse tiste občane, ki doslej še niso darovali krvi, naj se vključijo v to humano dejavnost. Krvodajalcem so ob zaključku slovesnosti podelili priznanja in značke, v kulturnem programu pa sta sodelovala Savinjski oktet in Anka Krčmar.

jk

Anica Urbašek izroča Konradu Ambružu iz Žalca priznanje za 30-kratno darovanje krvi

Braslovče

Program samoprispevka bo uresničen

V krajevni skupnosti Braslovče so leta 1980 izglasovali samoprispevek za izgradnjo komunalnih objektov in mrliške veže. Do konca septembra so z 1,8-odstotnim prispevkom zbrali 9.632.569 dinarjev. Samoprispevek bodo plačevali še naslednje leto in bodo po mnenju predstavnikov krajevne skupnosti program izpolnili. Za objekte, ki so že zgrajeni, pa so poleg samoprispevka dobili sredstva tudi od organizacij združenega dela, samoupravne komunalne interesne skupnosti, precej pa so prispevali sami krajani z udarniškim delom in prispevki. Tako je vrednost zgrajenih objektov precej večja.

Doslej so zgradili vodovod Dobrovlje, Presarje, Male Braslovče in Topovlje. Največ sredstev pa je bilo vloženih v posodobitev cest in sicer Parižje-Topovlje, Kamenče-Poljče-Predarje-Braslovče, Žovnek-Podvrh, Zg. Gorče-Obramlje; uredili pa so tudi križišče v Rakovljah ter ulice v Parižljah. V Malih Braslovčah in Podvrhu so zgradili nove mostove. Sredstva samoprispevka so namenili tudi za adaptacijo stare šole, kjer so sedaj prostori za vrtec in krajevno skupnost. V Parižljah pa so odkupili zemljišče za rekreacijski center.

Tako ostaja neuresničena naloga izgradnja mrliške veže, zanjo so že pridobili zemljišče in načrte, tako upajo, da bodo tudi ta zgrajena do konca naslednjega leta, ko se izteče samoprispevek. Krajani pa že razmišljajo o nadaljevanju samoprispevka za ureditev telefonije.

jk

Liboje

Prihodnje leto celodnevna šola

V začetku februarja se bo žalskim osnovnim in podružničnim šolam, ki so že sprejele celodnevni program, pridružila tudi podružnična šola Bratov Hrvatin v Libojah.

Priprave na celodnevno šolo so se pričele že pred tremi leti, ko so v Libojah začeli ustanavljati oddelke podaljšanega bivanja. Danes je 67 otrok vključenih v štiri redne oddelke, dva oddelka pa sta namenjena podaljšanemu bivanju.

Zadnja leta so na šoli vsa razpoložljiva sredstva namenjali za celodnevno šolo, pri čemer so jih zlasti v zadnjem času podpirali tudi starši in krajevna skupnost.

Da bi zadostili vsem potrebnim pogojem za prehod na celodnevno šolo, so k stari šoli dozidali nove prostore, pridobili kuhinjo in eno učilnico ter nabavili učne pripomočke. Največ težav imajo z večnamenskim prostorom, kar bodo zaenkrat rešili s preureditvijo hodnika. Že naslednje leto pa bodo v Libojah pričeli graditi prizidek, kjer bodo lahko uredili tudi večnamenski prostor.

Na šoli je bilo v dosedanjih štirih rednih in dveh oddelkih podaljšanega bivanja zaposlenih šest pedagoških delavcev. Toliko torej, kolikor jih je potrebno za delovanje šole po celodnevnem programu. Število delavcev bo tako ostalo isto, spremenila se bo le notranja razporeditev dela.

Prehod na celodnevno šolo tudi ne bo zahteval posebnih dodatnih finančnih obremenitev, saj so v oba oddelka podaljšanega bivanja bili vključeni vsi učenci prvega in drugega razreda, oddelka pa sta že doslej delala po vzorcu celodnevne šole. Z začetkom drugega polletja pa bodo celodnevnega programa deležni vsi učenci od prvega do četrtega razreda.

Irena Jelen

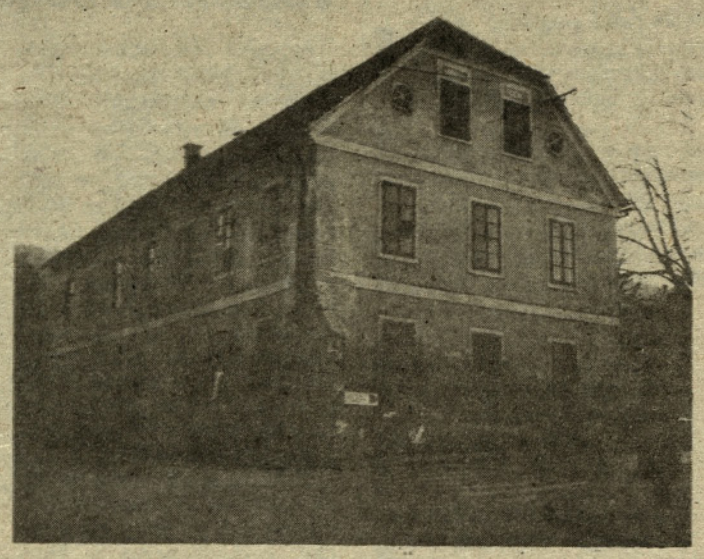

Prebold

Turistična razglednica, ki ni v ponos

Prebold, kraj pod Žvajgo, velja že od nekdaj za turistični kraj. Že pred vojno so ga obiskovali turisti in tu našli prostor za oddih. Cenerjev hotel, bazen, ribniki in še marsikaj je nudilo gostom prijetno bivanje in možnost za rekreacijo. Po vojni in vrsto let za tem, še posebno po letu 1957, ko je bilo postavljeno vikend naselje, je Prebold privabljal številne turiste, ki so se potem vanj radi vračali. Novo obdobje se začenja s postavitvijo hotela. Mnogo tistega, kar je nekoč predstavljalo neprecenljivo vrednost za razmah turizma, je počasi propadalo. Ponovna oživitev Turističnega društva je to propadanje ustavila in tako se kraj lahko zopet ponaša z urejenostjo in objekti, ki turistu nudijo prijeten oddih. Še pa bi se dalo storiti marsikaj da bi bil kraj še privlačnejši in lepši. Kraju prav gotovo ni v ponos stavba, v kateri je bila nekoč znamenita gostilna, danes pa v njej prebiva le nekaj ljudi. Hiša sodi v okrilje spomeniškega varstva, vendar to ne bi smela biti ovira za primerno obnovitev stavbe, ki daje v trenutnem stanju kaj klavrn vtis in kaže na neurejenost kraja. Ob dejstvu, da za objektom gradi novo blagovnico Savinjski magazin, bo objekt vsekakor potreben obnove, kajti takšen kot je kraju prav gotovo ni v ponos.

— Dar

Leto delovnih akcij

Za krajevno skupnost Prebold, še zlasti za komisijo za šport in rekreacijo, ki jo sestavlja deset telesnokulturnih organizacij in nekaj drugih društev in organizacij, se izteka izredno plodno in ustvarjalno leto. Leto delovnih akcij, skupnih prizadevanj in delovnih zmag, ki so prinesle vrsto telesnokulturnih objektov, je nova potrditev, da le delovna zavzetost, prostovoljnost in usklajenost prinašajo željene rezultate.

Dvakratna osvojitev prvega mesta v tekmovanju za najboljšo krajevno skupnost v športni rekreaciji je potrditev prizadevnosti ter motivacija za uspešno delo tudi v bodoče.

V letošnjem letu so pripravili 191 akcij s športnorekreacijsko tematiko. Številni so bili najrazličnejši izleti, pohodi, shodi, trim akcije, manifestativne prireditve, tedni športa, turnirji in drugo. Še posebno svečano je bilo ob 25-letnici šolskega športnega društva, ko so pripravili veliko športno akademijo, na kateri so podelili tudi priznanja za najboljše KS iz Slovenije v športni rekreaciji.

Šolsko športno društvo je s pomočjo nekaterih organizacij in posameznikov dogradilo 80-metrsko atletsko stezo, dve jami s stezama za skok v daljavo, krog za suvanje krogle, drenažiralo okolico igrišč ter uredilo zelenice z betonskimi ploščicami, pri čemer so opravili 6200 prostovljnih delovnih ur. Planinci so nabavili strešno opeko in prekrili planinski dom ter uredili okolico, Partizanovci pa so si uredili prostore v vikend naselju ter sodelovali pri vrsti delovnih akcij na športnih objektih. Opravili so približno 500 prostovoljnih ur, prav toliko ur pa so opravili tudi smučarji pri razširitvi smučišča. Še in še bi lahko naštevali prostovoljne ure, ki so jih opravili jamarji Črnega galeba, pa kegljači skupaj z OO ZSMS Prebold, športna sekcija upokojencev, mladinci Groblje, Marija Reke, Kaplje vasi, člani Društva prijateljev mladine. Turistično društvo Prebold, Gradnja Latkova vas in Tekstilna tovarna Prebold. Na športnih objektih so skupno opravili približno 11400 prostovoljnih delovnih ur, prav toliko delovnih ur pa lahko pridamo še organizatorjem, vaditeljem, vodnikom in pripravljalcem vseh prireditev v krajevni skupnosti.

Tudi program športnorekreacijske dejavnosti za naslednje leto obeta široko in pestro aktivnost. Glede na to, da so doslej uspešno uresničili zastavljene usmeritve, lahko pričakujemo, da bo tako tudi prihodnje leto.

D. Naraglav

Griže

Srečanje starejših krajanov

Krajevna organizacija RK in Krajevna skupnost Griže sta zadnje dni novembra pripravili srečanje starejših krajanov. Po pozdravnem govoru Hilde Premik, predsednice krajevne organizacije RK, je zbranim o življenju, delu in uspehih v kraju spregovoril predstavnik vodstva krajevne skupnosti.

Tradicija je, da se na tem srečanju spomnijo zlatoporocencev in jim ob tej priložnosti tudi čestitajo. Tokrat sta ta visoki jubilej praznovala Marija in Franc Ježovnik. Žal se zaradi bolezni srečanja nista udeležila, zato jima je tričlanska delegacija izročila darilo na njunem domu.

Po kratkem kulturnem programu, ki so ga pripravili podmladkarji in mladinci, je sledila zabava, na kateri so se udeleženci srečanja veselo zavrteli.

Trnava

Še o požaru

V prejšnji številki smo poročali o požaru, ki je prizadel Franca Koka in Andreja Ribiča, in po informaciji predstavnika krajevne skupnosti Trnava zapisali, da Zavarovalna skupnost Triglav še ni poravnala škode. Sedaj smo ugotovili, da ta trditev ni bila točna, saj je zavarovalnica poravnala škodo v višini 1.414.146 din že naslednji dan po ocenitvi. Za napako se torej opravičujemo.

Prizadeti družini se vsem krajanom, krajevni skupnosti, komiteju za SLO in DSZ, gasilcem, KZ Savinjska dolina-TZO Trnava in Zavarovalni skupnosti Triglav toplo zahvaljujeta za pomoč.

Spomini nekdanjega podmorničarja

Dobrodušen in vedno dobre volje kljub letom, ki jih nosi, je Franjo Plevnik iz Zabukovice. Krajani ga poznajo kot dobrodušnega upokojenca, ki zaradi svoje živahnosti še ne sodi za zapeček; le malokdo pa ve, da je bil Franjo v mladih letih aktivni podmorničar. Na podmornici Nebojša je prekrižaril veliko morja in teh potovanj se še živo spominja.

V mornariško šolo je prišel že kot izučen elektrikar. Ko je leta 1927 opravil v Tivtu podmorniški tečaj, se je usidral na podmornico in tako se je začelo zanj zanimivo življenje. Deset let je križaril po morjih in iz teh potovanj se najbolj spomni postankov v Aleksandriji, na Malti, v Bejrutu, Krfu in po drugih pristaniščih.

Pokazal nam je veliko zanimivih, zaradi odmaknjenih let že obledelih fotografij, na katerih je videti mladega mornariškega podoficirja. „Plače so bile kar dobre in če smo se zaustavili dlje časa v kakšnem obmorskem mestu, smo lahko živeli na „veliki nogi“,“ je šaljivo pripomnil Plevnik.

Ko je sovražnik okupiral Jugoslavijo, so Nemci hoteli starega vodnika Plevnika aktivirati, a je odločno odklonil. „Okupatorju že ne bom služil,“ si je rekel in odšel domov v Trbovlje. Tu se je zaposlil v rudniku, po osvoboditvi leta 1946, pa je prišel v Zabukovico in prevzel v rudniku službo v elektrostrojnem oddelku. Tu se je tudi upokojil. Danes živi mirno življenje v svojem stanovanju, skrbi za vrt in pokramlja z znanci. Če je dobre volje, pove marsikaj zanimivega iz življenja bivšega podmoničarja.

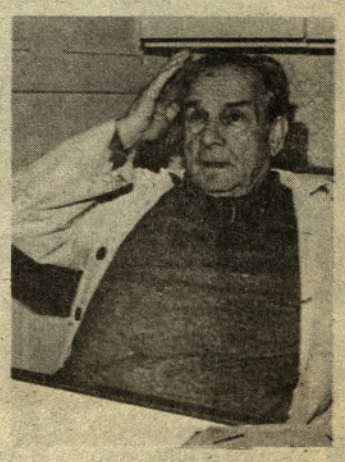

Franjo Plevnik

„Kraje, kjer sem deloval in jih obiskoval kot podmorničar, bi rad še videl, v podmornico pa ne bi šel, saj sem za takšno naporno delo že prestar,“ nam je dejal ob slovesu Franjo Plevnik.

Tk. L.

V spomin

VINKO UŠEN

Pred dnevi smo v osemdesetem letu pospremili k zadnjemu počitku Vinka Ušena, naprednega kmetovalca in vseskozi prizadevnega družbenega delavca Savinjske doline.

Čeprav je Vinko že vrsto let bolehal, se je še naprej z ljubeznijo oklepal zemlje, vedno je bil v prvih vrstah graditeljev napredka, tako v kmetijstvu kot v družbenih dejavnostih.

Ušenova družina je bila prva na našem območju izseljena v Srbijo. Z ostalimi trpini, ki so morali zapustiti svoje domačije in se izseliti v Srbijo, je Ušenova družina našla zatočišče pri prijaznih in gostoljubnih ljudeh v okolici Kruševca.

Po vrnitvi domov je Ušenove čakalo veliko dela. Obnoviti je bilo treba domačijo in kmetijo. Vinko je poleg tega deloval na različnih področjih družbenih dejavnosti in uspešno opravljal zaupane mu dolžnosti. Bil je predsednik KLO Šempeter, uveljavil se je kot odbornik OLO, opravljal pa je tudi druge funkcije.

Mož je med prvimi spoznal, da lahko kmetje napredujejo le, če bodo povezani kot kooperanti. Kot dolgoletni član UO KZ se je zavzemal za usmerjeno proizvodnjo v kmetijstvu, zlasti še v živinoreji. Bil je vzoren vinogradnik ter dolgoletni umen čebelar, ki je svoje bogate izkušnje prenašal na mlajše. Tako je upravičeno prejel odličje Antona Janše, prosvetitelja čebelarstva na Slovenskem, prejel je srebrni znak OF, KS Šempeter mu je podelila plaketo za življenjsko delo.

Vinko je bil kot član KO ZZB Šempter med pobudniki za podpisano listino o pobratenju s KS Bele vode pri Kruševcu. Ušen je skrbel, da so se v izgnanstvu spletene vezi po osvoboditvi krepile in utrjevale.

Zaradi njegovega dela ostaja za njim vrzel, ki jo z grenkobo občutimo.

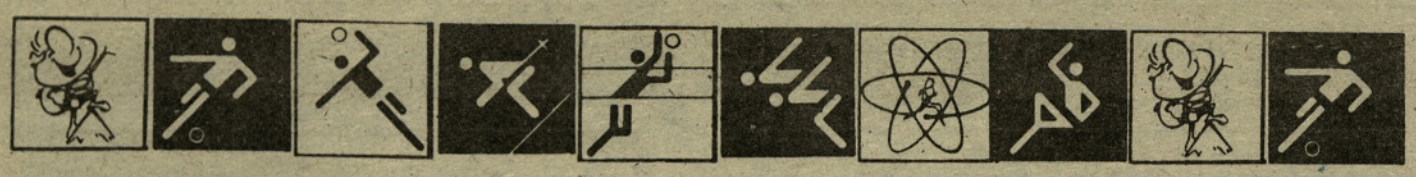

20 let sindikalnih športnih iger

V kulturnem programu se je predstavil Savinjski oktet

Tudi jubilejne-dvajsete-sindikalne športne igre so pokazale, da je med delavci žalske občine zanje veliko zanimanje. V dvanajstih panogah je sodelovalo preko 3200 delavcev iz 28 kolektivov. Jubilejne sindikalne športne igre so sklenili s svečanostjo v Šempetru in najboljšim ekipam podelili priznanja.

Sindikalne športne igre so gotovo najbolj množična dejavnost, ki jo vodi posebna komisija pri občinskem sindikalnem svetu v sodelovanju s telesnokulturno skupnostjo. O tem, kako pomembna je rekreacija za večjo delovno storilnost, najbrž ne kaže izgubljati besed, zato je toliko bolj nerazumljivo razmišljanje posameznikov, da naj bi zaradi stabilizacije igre ukinili. Sicer pa so sindikalne športne igre na amaterski osnovi, zanje pa je iz leta v leto večje zanimanje.

Pokrovitelj zaključne svečanosti je bil SIP Šempeter, za kulturno zabavni program sta poskrbela Radio in Novi tednik Celje.

Rezultati za leto 1983:

ČLANICE — tekmovalni del: 1. SIP Šempeter, 2. VVZ Žalec in 3. Savinjski magazin Žalec

STAREJŠI ČLANI: 1. Ferralit, 2. SIP Šempeter in 3. Juteks Žalec

VETERANI: 1. SIP Šempeter, 2. Juteks Žalec in 3. Delavci pri obrtnikih

MLAJŠI ČLANI: 1. SIP, 2. Ferralit in 3. TT Prebold

Vrstni red za množičnost:

1. skupina (zaposlenih do 110 delavcev): 1. DPO, PM in SIS, 2. Avtoprevoz in 3. Ljubljanska banka

2. skupina (zaposlenih do 300 delavcev): 1. Savinjski magazin, 2. Gradnja in 3. VVZ Žalec

3. skupina (zaposlenih do 500 delavcev): 1. Ferralit, 2. Juteks in 3. Zarja

4. skupina (zaposlenih nad 500 delavcev): 1. SIP, 2. Hmezad in 3. TT Prebold

Prehodni pokal sindikalnih športnih iger je v trajno last prejel SIP Šempeter.

jk

Predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Branko Povše izroča prehodni pokal predstavniku SIP-a

Jože Oblak

Matjaž Debelak

Janez Debelak

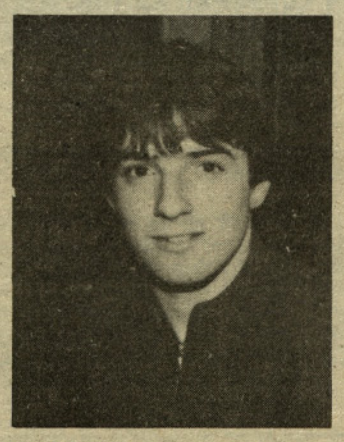

Jani Jager

Klepet z našimi olimpijci

Še dober mesec dni nas loči od največje športne manifestacije — zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. Prvič v zgodovini naše občine pa imamo na olimpiadi kandidata iz naše občine — Matjaža Debelaka, tekmovalca v skokih na olimpiadi. Poleg njega se bodo kot predskakalci spustili po skakalnici še Jani Jager, Janez Debelak, Jože Verdev, seveda če vmes ne bo prišlo do nepredvidenih poškodb in padca forme. Upajmo, da se bodo želje smučarskih delavcev kluba Braslovče-Andraž in drugih, ki bdijo nad pripravami skakalcev, uresničile, uresničile pa tudi naše skupne želje: sodelovati na olimpiadi, kar je tudi največji cilj vsakega športnika. Naš sogovornik je bil tudi Jože Oblak, ki bo na olimpiadi vodja doskočišča, sicer pa tehnični vodja ali kot drugače rečemo: motor v klubu Braslovče-Andraž.

Jože Oblak »Smučarski skoki v Braslovčah in Andražu imajo že dolgoletno tradicijo. V zadnjih desetih letih pa smo s strokovnim delom, vzgojo mladih skakalcev in izgradnjo skakalnic uspeli prodreti v sam jugoslovanski vrh. Lani se je naš klub uvrstil na tretje mesto, vrsta skakalcev pa v najvišje selekcije — od cicibanov pa do članske reprezentance. Zato pa smo morali žrtvovati mnogo prostega časa in tudi finančnih sredstev. V klubu delamo vsi amatersko, dela si delimo in ker so cilji skupni, tudi rezultati ne morejo izostati. Kljub težavam, ki jih imamo letos s snegom, smo na sezono dobro pripravljeni. Poleg smučarskih uspehov si najbolj želimo, da bi usposobili 70-metrsko skakalnico, saj nam manjka samo še plastika.«

Matjaž Debelak, član A reprezentance in olimpijski kandidat: »Vse priprave, ki so zelo naporne, so usmerjene za nastop na olimpijskih igrah v Sarajevu. Klub težavam zaradi pomanjkanja snega, saj moramo program priprav stalno spreminjati, so dosedanje priprave uspešno potekale. To so pokazali tudi rezultati na tekmi v Areni na Norveškem, kjer smo tudi trenirali. Dnevno smo opravili deset skokov, za vsak skok pa smo morali prehoditi 450 stopnic do vrha skakalnice. V začetku smo imeli nekaj težav zaradi prehoda iz plastike na ledeno špuro. Pomembno je, da smo že v začetku sezone v dobri formi, ki jo bomo — upam, če ne bo večjih problemov, seveda še izboljšali. Nastop na olimpijskih igrah pa je odvisen od tekem, ki naš čakajo, predvsem pa od novoletne turneje in trenutne forme, na osnovi katere se bo določila reprezentanca.«

Janez Debelak, član A mladinske reprezentance: »Letošnje priprave so bile mnogo boljše kot prejšnja leta. Letos smo trenirali v Nemčiji, Italiji, Avstriji, ČSSR in doma, kjer so pač bili boljši pogoji. Moja želja je: zmagati v pokalu COCTA, uvrstiti se med prve tri na državnem prvenstvu in uvrstiti se v reprezentanco za svetovno mladinsko prvenstvo, ki bo na Norveškem.«

Jani Jager član B mladinske reprezentance: »Ker sem lani za las zgrešil mesto v A reprezentanci, je uvrstitev vanjo moja največja želja. Upam, da mi bo to tudi uspelo, saj sem pridno treniral in že komaj čakam tekme. Želim se čimbolje uvrstiti na državnem prvenstvu in v tekmovanju za pokal COCTA.«

Jožeta Verdeva ob našem obisku nismo našli doma, bil je na delovni praksi. Že naslednje jutro pa je skupaj s sogovorniki odpotoval na priprave v Sarajevo, kjer je zapadlo toliko snega, da bodo treningi lahko nemoteno potekali.

Smučarskemu klubu Braslovče-Andraž, predvsem pa skakalcem, želimo v tej sezoni veliko uspehov, torej dolgih in lepih skokov.

jk

OBRTNO ZDRUŽENJE ŽALEC

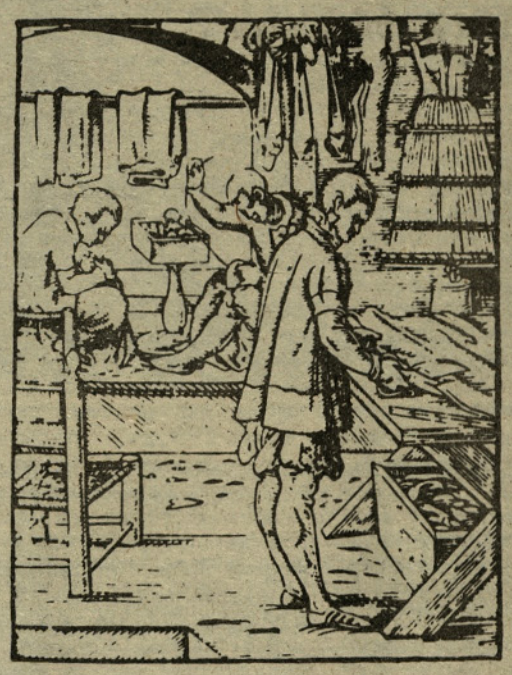

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984

ljubljanska banka
Splošna banka Celje

EKSPOZITURA ŽALEC

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM SODELAVCEM ŽELIMO V NOVEM 1984. LETU OBILO USPEHOV IN OSEBNE SREČE

TANASAKOVIČ TATJANA-GORAN

Kovinska galanterija — kleparstvo

Migojnice 73b
GRIŽE
tel. 707-145

želita

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984

ZAVOD ZA NAČRTOVANJE ŽALEC

Urbanistično planiranje
Projektiranje visokih in nizkih gradenj
Inženiring
Ulica Heroja Staneta 3

SREČNO NOVO LETO
POSLOVNIM SODELAVCEM
DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM

III 213/6

DA NE POZABIMO

Razvoj ljudske oblasti

Partizanske enote so v letu 1941 na Štajerskem doživljale hude udarce, vendar so s svojo dejavnostjo preprečile priključitev Štajerske k rajhu in zavrle izvedbo njegovih izselitvenih načrtov.

V začetku leta 1942 je politično in vojaško vodstvo NOB v Sloveniji že pripravljalo načrte za pomladansko partizansko ofenzivo. Glavno poveljstvo je 4. aprila 1942 izdalo uredbo o preosnovanju slovenske partizanske vojske v odrede in v grupe odredov. Druga grupa naj bi delovala na Štajerskem. Do zgodnjega poletja je na Štajerskem deloval I. štajerski bataljon, partizanske akcije pa so se razširile na nekatera nova območja.

Vzporedno z nastajanjem novih čet in z razmahom njihove aktivnosti so okrepili na Štajerskem svojo dejavnost tudi organizatorji OF in Partije.

Okupatorjev teror je rastel. Še hujše udarce, kot so jih doživljale partizanske enote, so doživljale politične organizacije. Pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo, ki ga je vodil Sergej Kraigher, je uspešno deloval do jeseni 1942. Tedaj so gestapovski agenti uspeli vdreti v večino organizacij OF in prišlo je do množičnih aretacij aktivistov, tudi v Savinjski dolini. Večina aktivistov, ki so sestavljali jedro OF, je padla kot talci. Pokrajinski komite KPS za Štajersko, s sedežem na Kozjanskem, je izgubil zvezo z organizacijami. Vodstvo političnega dela na Štajerskem sta nato prevzela člana pokrajinskega komiteja KPS in štaba II. grupe odredov Dušan Kveder in dr. Dušan Kraigher, skrb za skojevsko organizacijo pa Vera Slander.

V drugi polovici decembra 1942 je glavno poveljstvo slovenske partizanske vojske preosnovalo slovensko partizansko vojsko. Ustanovljene so bile štiri operativne cone, za Štajersko — IV. operativna cona. Za komandanta je bil imenovan Franc Rozman-Stane, za namestnika Peter Stante-Skala, za političnega komisarja Dušan Kveder-Tomaž in za namestnika Dušan Kraigher-Jug.

Glavno poveljstvo je štabu IV. operativne cone naložilo tudi veliko odgovornost za razvoj politične dejavnosti. Dne 20. in 21. februarja 1943 je bila v Dešnu partijska konferenca, katere so se udeležili nekateri člani pokrajinskega komiteja KPS, pa tudi štaba IV. operativne cone. Med vrsto sklepi je bil tudi sklep, da morajo politični delavci organizirati odbore OF v sleherni vasi, vanje pa morajo vključiti tudi mladino in žene, poskrbeti pa morajo tudi za ustanavljanje sektorskih, okrajnih in okrožnih odborov OF, ki naj se tesno povežejo s partizanskimi enotami.

Skrb za izvajanje političnih sklepov je prevzel zlasti Dušan Kraigher-Jug, ki je imel več sestankov z aktivisti tudi v Savinjski dolini. Ugotovil je, da se je položaj v Savinjski dolini izboljšal po nemških porazih na vzhodni fronti in po vrnitvi partizanov na to območje.

Iz poročila štaba IV. operativne cone z dne 12. 4. 1943 je razbrati, da sta februarja 1943 ostala v Savinjski dolini dva odbora OF, v skoraj vseh vaseh pa so bili zaupniki. Iz poročila Dušana Kraigherja-Juga pa je razvidno, da je v savinjskem okrožju delovalo devet političnih delavcev, okrožni odbor OF pa je imel tri člane.

Jeseni 1943 je bila Štajerska organizacijsko razdeljena na osem okrožij, med njimi je bilo tudi savinjsko. V tem okrožju so politični delavci pod vodstvom Albina Vipotnika-Strgarja v drugi polovici 1943 dosegli lepe uspehe. Jeseni tega leta je delovalo že nekaj deset odborov OF in njenih množičnih organizacij. Ob koncu 1943 je prišlo do vdora v organizacijo. Zaradi obširnosti tega območja je pokrajinski komite KPS odločil, da ga razdeli v dve okrožji: savinjsko in celjsko.

Spomladi 1944 je vse politično delo v savinjskem okrožju vodil okrožni komite KPS (sekretar Tone Bole), izvedel pa je preosnovanje okrajev, da bi bilo delovanje organizacij KPS in OF hitrejše in uspešnejše. Okrožje, ki je obsegalo Spodnjo in Zgornjo Savinjsko dolino, je bilo razdeljeno na devet rajonov. V Spodnji Savinjski dolini so bili: Lurd / Zabukovica, Griža / Žalec, Kot / Vransko, Dobrovlje / Braslovče. Najhujše so bile razmere v rajonu Dobrovlje, kjer so se decembra 1943 že kazale posledice velikega vdora v organizacijo OF.

V rajonih so bili formirani rajonski aktivi, rajonskemu sekretarju pa so pomagali aktivisti-terenci. Ti rajonski aktivi so se sestajali mesečno.

Glede na naloge so se oblikovali rajonski odbori (gospodarsko udejstvovanje, za naloge vojaškega značaja, za delo med ženami, za delo med mladino ipd.). Za enote NOV in PO Slovenije je bilo pomembno, da se je razširila mreža gospodarskih komisij. Njihova osnovna naloga je bila zbiranje in skladiščenje hrane in opreme.

28. aprila 1944 je bila prva konferenca za Savinjsko dolino, na kateri so izvolili osemčlanski okrožni odbor (sekretar Tone Bole, ki je imel svoje referate, za vojaške zadeve, za gospodarstvo itd.). Dotlej je imel vso odgovornost za politično delo okrožni komite KPS, vendar je razvoj političnih organizacij dosegel že takšno stopnjo, da se je lahko odgovornost iz rok posameznih političnih delavcev, ki so imeli široka pooblastila, prenesla na celotne odbore. -fj

se nadaljuje

SVEČANO ZA SILVESTROVO

Zadnje ure starega leta želimo preživeti kar se da svečano, v prijetnem okolju, veselo in sproščeno. Oblačilo za to priložnost je običajno svečanejše, vendar naj bo takšno, da se boste v njem ugodno počutili.

Seveda je odvisno od okolja, v katerem boste preživeli zadnje ure starega leta. Če je to hotel ali drug lokal je treba garderobi posvetiti več pozornosti kot za praznovanje v planinski koči ali doma.

Kot običajno, bodo tudi tokrat imeli moški manj problemov s svojo garderobo kot ženske. Oblečejo lahko obleko, svetlo srajco in kravato. Standardno, elegantno in vedno moderno. Vsekakor pa morajo izbrati primeren kroj in barve, ki se lepo ujemajo. Današnja moda ponuja tudi moškim pestro izbiro. Zelo primerne so usnjene hlače in široka, v gube narejena satenasta srajca, h kateri pa ne sodi kravata, temveč se le-ta nadomesti s šalom. H klasični srajci (lahko je iz enobarvne flanele) sodi usnjena kravata. Zelo moderna je vsekakor usnjena srajca iz mehkega velurja, ki se lepo poda k žametni obleki. Zelo eleganten in vedno moderen je črn sako s satenastimi ozkimi reverji. K takšnemu suknjiču sodi bela svečana srajca z metuljčkom in bel satenast šal.

To je le nekaj možnosti kombiniranja moških oblačil, vsakdo pa lahko doda oblačilu še kaj svojega, osebnega na primer zlato kravatno zaponko ali kaj podobnega.

Veliko težje je svetovati žensko toaleto. Moda daje skoraj neomejene možnosti, vsekakor pa so pomembne linije in materiali. Dolžina ni pomembna, saj so letos modne vse dolžine, najprimernejša pa je dolžina precej pod koleni, čeprav je še vedno najsvečanejša dolga obleka, ki ji je moda letos bolj naklonjena kot leta poprej. Tudi mini, ki je prednjačil v poletnih mesecih, bo še vedno aktualen (predvsem v „čarleston" stilu), čeprav so ga ustvarjalci visoke mode že potisnili v ozadje. To dolžino je zamenjala dolžina okoli kolena.

Linije oblek so stroge. To je Y, V in T. Veliko je zelo širokih, podloženih ramen, gladkih ali nabranih v gube. Ovratniki so zelo veliki ali pa so poudarjeni le izrezi, najpogosteje v obliki črke V in to na hrbtni strani ali pa različni asimetrični izrezi, ki so lahko križem prepleteni s trakovi.

Obleke so v pasu oprijete ali močno nagubane in se spodaj zožijo. So iz tankih materialov (etamin, muslin . . .) lahko pa so spodaj še zelo bogate, cifasto rezane. Volane, ki so bili tako priljubljeni zaradi svoje mehkobe in romantičnega videza, so modni ustvarjalci skoraj črtali iz mode. Ostali so le še kot detajli.

Materiali so težki, grobo tkani ali reliefno tkani (groba svila, debela saten svila, rips, brokat, šantung, til). Na policah naših trgovin jih je težko dobiti, kar pa jim daje še večjo prednost in mikavnost. Kupimo pa lahko debel damast, ki je zelo kvaliteten, nato brokat, ki je lepši, če ga pobarvamo in šantung svilo.

Še nekaj o pleteninah. Tudi te lahko dajo zelo slovesen izgled. Posebno, če so pletene s tanke „pearl" volne, bombažnega garna ali mohair volne. Na enobarvni pulover ali pleteno obleko lahko prišijemo drobne perle ali raznobarvne bleščice. Videz oblačila nas bo presenetil.

To je le nekaj drobnih nasvetov. Želim vam veselo praznovanje v lepem, modnem in udobnem oblačilu.

MYriam

Premočna zmaga karateistov Žalca

V zadnjem kolu medobčinske lige so se karateisti Žalca pomerili z ekipama Rogaške Slatine in Slovenskih Konjic. Ekipo Rogaške Slatine so premagali z rezultatom 7:3, Slovenske Konjice pa z 8:2. V skupni razvrstitvi so žalski karateisti premočno zmagali in osvojili 14 točk, ter tako postali medobčinski prvaki. Ekipi in njenemu trenerju Silvu Mariču za dosežen uspeh čestitamo.

* *

FOTO TONICA
Žalec
Šlandrov trg
telefon 710-561

želi svojim cenjenim strankam in poslovnim prijateljem

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984

in se še naprej priporoča

* *

OBREZ SILVA

FOTOKOPIRANJE

Partizanska 24

ŽALEC

Ažurnost poslovanja vam olajšamo s fotokopiranjem v formatih A 4 ter pomanjšujemo iz formata A3 v vse manjše formate.

Zahteve lahko posredujete tudi po telefonu na št. 710-577.
Se priporočamo!

* *

Cenjenim strankam želim *SREČNO NOVO LETO 1984*

FOTO RIBIČ TATJANA-ŠTORMAN
Žalec, Rista Savina 1a
Se priporočam!

* *

FOTOKRONIKA

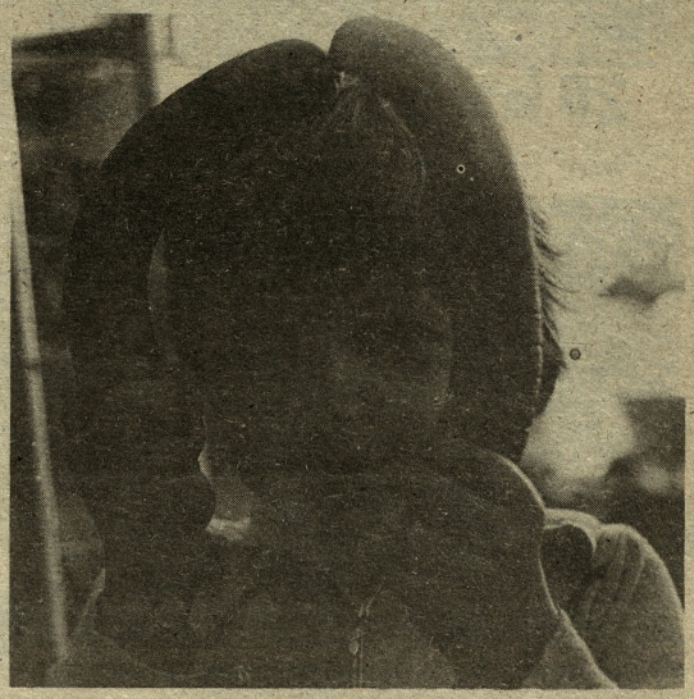

„Prašiča smo zaklali, klobase naredili . . ." Tako lahko najbrž rečejo le tisti, ki so jih priredili doma, tisti, ki jih nameravajo kupiti, pa bodo morali poseči kar globoko v žep. (Foto: L. Korber)

Odbojkarice Partizana Braslovče, ki jih vodi Franc Kralj, so letos prvič tekmovale v II. slovenski odbojkarski ligi-vzhod. Kljub neizkušenosti so se dobro uvrstile. Iz naše občine v tej ligi tekmujejo tudi odbojkarice Partizana Šempeter. Na sliki: Odbojkarice Partizana Braslovče s trenerjem Francem Kraljem.
T. TAVČAR

Majhen kot bucka, pa vendar vabljiv in prijetno urejen, tak je nov gostinski lokal BUCKA v starem delu Žalca, ki ga je pred nedavnim odprl Jože Janežič. Majhen, pa vendar dovolj prostoren, da se človek dostojno okrepča in založi s toplim sendvičem, hot-dogom, mesnim sirom ali hamburgerjem, ki ga spretni lastnik lokala umo pripravi. Prav bi bilo, da bi bilo v starem delu mesta še več tako okusno urejenih lokalov.

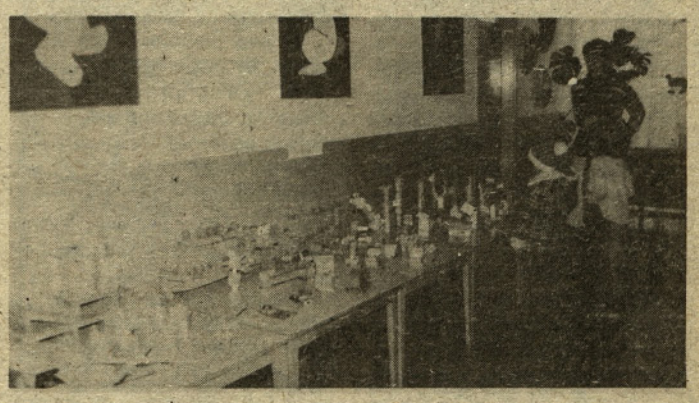

V vzgojnovarstvenem zavodu na Polzeli so otroci s tovarišicami pripravili razstavo zanimivih, domiselnih, pa tudi nenavadnih izdelkov. Razstava je bila odprta od 23. do 26. novembra.

I G M
INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
GRADNJA ŽALEC
„30 let"

SREČNO 1984

PROIZVODNI PROGRAM:
– SCHIEDEL dimniki
– SCHIEDEL etažni dimniki
– SCHIEDEL ventilacijske tuljave
– notranji in vrtni kamini
– oprema za parke in kampe
– montažne troprekatne greznice
– potresni zidaki
– teroizolacijska opeka
– betonska opeka

10 let
schiedel®